

Voorwoord

*Confédération Européenne
de Billard*

AFFILIÉE À L'UNION MONDIALE DE BILLARD

Met genoegen kan ik dit door Cas Juffermans geschreven boek "Basisboek Spelsoorten" introduceren.

Het gebeurt niet elke dag, dat de (inter)nationale biljartwereld geconfronteerd wordt met biljartliteratuur. Natuurlijk, er is in het verleden geschreven over onze geliefde biljartsport en tijdens grote toernooien vindt men die schrifturen veelal in een of ander tentoonstellingsstandje ook wel aangeprezen, echter bij de kwaliteit van die literatuur kan men nog wel eens vraagtekens zetten.

Tijdens het doorlezen van dit manuscript echter, kwam ik hoe langer hoe meer tot de overtuiging, dat Cas Juffermans en uitgever Tirion gezorgd hebben voor een zeer welkome aanvulling van de biljartboekenmarkt. Een aanvulling niet alleen voor Uw boekenkast, maar bovenal om in de praktijk te toetsen wat U zoal geleerd heeft en nog zult leren over de spelsoorten bandstoten, driebanden en kader.

Met recht wordt er door de schrijver op gewezen, dat je zonder een behoorlijke kennis van de basistechnieken niet ver zult reiken. Het grootste voorbeeld hiervan is de grote wereldkampioen Raymond Ceulemans, die zonder een behoorlijke kennis van de techniek niet datgene zou zijn, wat hij thans is.

Als Erepresident van de Europese Biljart Federatie (CEB) hoop ik van harte dat schrijver en uitgever erin zullen slagen dit boek te vertalen in andere talen, immers ook de CEB kan zich zeer verheugen over deze uitgave.

Garne beveel ik dit boek dan ook eenieder in Europa aan !

Jean Graus,
Président Honoraire CEB.

Inleiding

Biljarten in spelsoorten

De biljartsport heeft een lange geschiedenis achter de rug. In mijn vorige boek 'Basisboek Biljarten' zijn die gegevens in een lange rij geplaatst. Door de kennis van het spel, de verbetering van het materiaal en de topspelers ontwikkelt het spel zich snel. In veel sporten, zo ook in de biljartsport, zijn de grenzen van de mogelijkheden nog niet duidelijk aan te geven. De lange libseries langs de banden noopten tot het inbrengen van spelverzwarende elementen. Zo kwam het kaderspel tot leven. De speler werd gedwongen om zijn spelposities verder van de band te brengen. Dit leidde slechts tijdelijk tot een moyennebeperking. Een andere mogelijkheid om het biljarten moeilijker te maken vond men in het bandstoten en het driebanden. Biljarten over minimaal één band of meerdere banden heeft sindsdien zijn aantrekkelijkheid voor de speler behouden. Nieuw bedachte vormen om de carambolage te bemoeilijken waren een kort leven beschoren. Het libre wordt gezien als de spelsoort van beginners en serie liefhebbers. De gevorderde speler wil zich algauw wagen aan bandstoten en driebanden. Het kaderspel kun je gaan beoefenen, als je een KNBB-libre-moyenne van 15.00 kunt waarmaken. Dat is voor velen een lange, zware reis. Het bevreedt mij, dat er voor bandstoten en driebanden geen beperkingen zijn ingebracht in het wedstrijdreglement. Van alle spelsoorten geniet het driebanden momenteel de grootste belangstelling. Die belangstelling wordt grotendeels veroorzaakt door de gebleken publiciteitswaarde (Bayer-groep) voor media en sponsors. Het libre, bandstoten en kader genieten vandaag de dag minder belangstelling. Alles en iedereen richten zich op driebanden en/of snooker. Toch is de leerschool van het libre en het bandstoten onontbeerlijk om hogerop te komen. Je kunt niet zonder techniek en speelervaring aan het grote werk beginnen. Dat leidt meestentijds tot grote teleurstellingen. Genoemde spelsoorten bieden een ontwikkeling die in een latere fase goed bruikbaar is om moeilijkheden het hoofd te kunnen bieden. De grote talenten komen meestentijds onder de hoede van een bondstrainer. De clubspeler of de individuele liefhebber moet het hebben van trainingsuurtjes, clubavonden en het ontwikkelen van een eigen visie op het biljarten. Soms kan een medespeler de weg wijzen naar spelverbeteringen. Dit boek 'Spelsoorten' kan aan belangstellenden een handreiking bieden voor inzicht en progressie in eigen mogelijkheden. De indeling maakt het boek bruikbaar voor biljarters op vele niveaus. Naast een bijzondere aandacht voor de spelsoorten is er ook een ruime hoeveelheid algemene oefenstof beschikbaar. In de spelsoortstudies zijn de meest voorkomende situaties afwisselend gebruikt en toegepast. De specifieke details zijn te veel materiaal- en persoonsgebonden om in dit boek te behandelen. In het algemene gedeelte is slechts een kleine greep gedaan uit de technische vragen waartoe het biljarten aanleiding geeft.

C.H.A. Juffermans

Uitgever: Henk Schuurmans
Eindredactie: Henk Nieuwenkamp

Omslagontwerp: Hans Britsemmer
Omslagillustratie: Pim Westerweel
Tekeningen: Cas Juffermans
Foto's: Pim Westerweel

Met medewerking van Louis Opstal, André
van der Aart sr., Theo Opstal sr.

CIP-GEGEVENS KONINKLIJKE
BIBLIOTHEEK, DEN HAAG

Juffermans, Cas

Biljartspelsorten : bandstoten, driebanden,
kader 38/2 / Cas Juffermans ; [ill. Pim
Westerweel]. - Baarn : Tirion. -
Ill., foto's, tek. - (Basisboeken)
ISBN 90-5121-099-X geb.
SISO 619.4 UDC 796.382 NUGI 464
Trefw.: biljarten

© MCMLXXXVIII BV Uitgeversmaatschappij
Tirion, Baarn

Niets uit deze uitgave mag worden verveel-
voudigd en/of openbaar gemaakt door mid-
del van druk, fotokopie, microfilm of op
welke andere wijze ook, zonder voorafgaan-
de schriftelijke toestemming van de uitgever.

No part of this book may be reproduced in
any form by print, photoprint, microfilm or
any other means without written permission
from the publisher.

Inhoud

Voorwoord / 6

Inleiding / 7

Het 45-puntenmodel / 8

Techniek / 10

Mikpunten, raakpunten en tekens / 10
De keuvoering / 12
De wijing / 14
De losse-bandstoot / 16
Doorschieten en risico / 18
Van snijstoot naar klotsstoot / 20
Grote spelpatronen / 22
De lange rolstoot / 26
Plaatsingsstootjes / 28
De piqué / 30

Spelsoorten / 34

Bandstoten / 34
Driebanden / 62
Kader 38/2 / 82

Oefenstof / 106

Basispositie: band/band / 106
Basispositie: ruimte/band / 122
Basispositie: ruimte/ruimte / 138

Bijzonderheden / 155

Bijzondere caramboles / 155
Oefenschema en speelopgaven / 160
Ter overweging / 161
De foutenanalyse / 162
Het 153-puntenmodel toegepast / 164
Bladontwerpen / 166
Klein onderhoud / 169
Nawoord / 170
Kampioenen van Nederland / 172

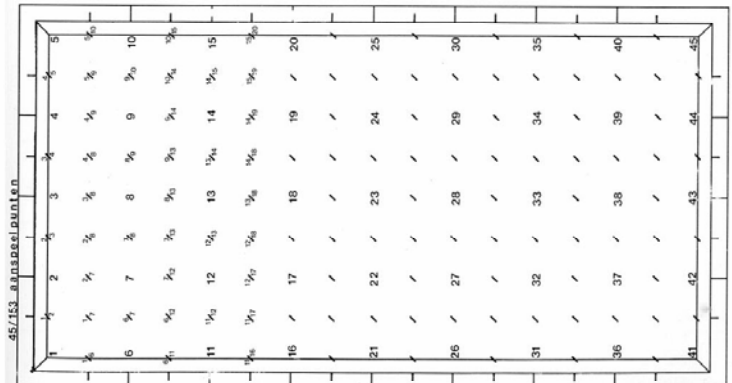
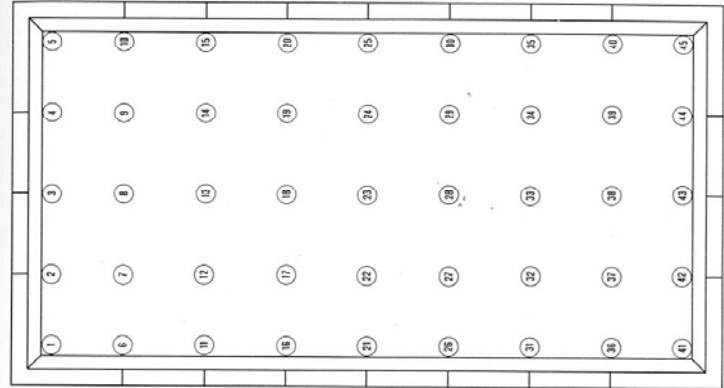
Het vijfenveertig-puntenmodel

De biljarttafel is leverbaar in verschillende maten. De verhoudingen zullen, ongeacht de maten, gelijk blijven. De boven- en onder-acquits liggen in het midden van de tafel. De acquits bevinden zich op een vierde van de tafellengte en precies in het kruispunt van de diagonalen. In het *Basisboek biljarten* is dit model toegepast om de balplaatsing duidelijk te maken. Ook in dit boek over spelsoorten wordt deze plaatsing van de ballen toegepast. In een aantal gevallen moet echter van het model worden afgeweken. De speel situatie vraagt dan om een verfijning in de plaatsen van de te bespelen situatie. In de tekening wordt duidelijk hoe de uitgebreide vorm van het model is samengesteld. Tussen de bestaande vijfenveertig punten is een extra plaats gemaakt. De extra plaats wordt aangeduid met de cijfers van de plaats waartussen de nieuwe plek is gesitueerd. Een duidelijke verruiming van de mogelijkheden voor de biljarter die allerlei stootvormen wil proberen.

Het is wel zaak, om eerst goed thuis te raken in het bestaande puntenmodel. In dit boek wordt op beperkte schaal afgeweken van het vijfenveertig-puntenmodel. Het uitgebreide plaatsingsschema is zeer goed bruikbaar om situaties af te beelden voor zelfstudie en uitleg aan andere spelers. Het aantal plaatsen wordt door deze aanpak meer dan verdrievoudigd. De mogelijkheden tot situering zijn nu genoeg onbeperkt. Toch blijken veel spelsituaties op tafel net niet volledig in te passen in het plaatsingsmodel. De realiteit is altijd subtieler en verfijnder dan alle schema's en

proefopstellingen. Gezien de hoeveelheid oefenstof en de gevarieerdheid, is er voor vele situaties een vergelijkbare opgave terug te vinden in de behandelde oefenstof. Het model is nooit in staat om alle situaties in te passen. Daar is het ook niet voor gemaakt. Veel biljarters prijzen zich al gelukkig als er niet met een duimstok gewerkt hoeft te worden. Na een korte oefentijd is iedere biljarter in staat om aan de hand van de plaatscijfers een stootbeeld neer te leggen.

Ook is een oefenlijst opgenomen om aan het plaatsen van een stootbeeld te wennen. Kun je het eenmaal, dan is het wel zo makkelijk om een nieuw probleem voor jezelf in te tekenen en te bewaren. Een eenvoudige foutenanalyse maakt het mogelijk om de zwakke momenten in een wedstrijd nog eens terug te halen. De eerstvolgende training kan daardoor veel gericht worden gehouden. Je weet nu waar de zwakheden in het spel zich regelmatig voordoen. Er zijn betere vormen en systemen denkbaar. De ervaring heeft mij geleerd, dat dit plaatsingsmodel een snelle en bruikbare werkvorm kan betekenen voor spelers in ontwikkeling. Hopelijk kunnen velen er hun voordeel mee doen in de biljartpraktijk.

Mikpunten, raakpunten en tekens (tek. 1)

Mikpunten op de tweede bal (a t/m e)

- a vol aanspelen op de tweede bal
- b voor tweederde vol aanspelen op twee
- c de tweede bal voor drievierde vol raken
- d bal twee halfvol aanspelen
- e dun voor éénvierde vol op twee aanspelen

Stootplaatsen op de speelbal (f t/m o)

- f doorschieten op tempo
- g vloeiend doorschieten
- h soepel rollend spelen
- i afstoten met beperkt tempo
- j de speelbal geremd afstoten (amorti)
- k de speelbal getrokken afstoten
- l een trekstoot met tempo
- m de wijking in de rolrichting bevorderen
- n een dwingende invloed afgeven op de wijking
- o intens bevorderen van wijking/kaatsing
- P afstootplaats van bal één
- Q rolrichting van de tweede en derde bal
- R richtingaanduiding van de speelbal
- S aanlegrichting van de keu
- T markeringstekens voor de rolrichting(en)
- U balgrootte voor de paginatekeningen
- bal 1 - stootbal bal 2 - aanspeelbal bal 3 - te raken bal

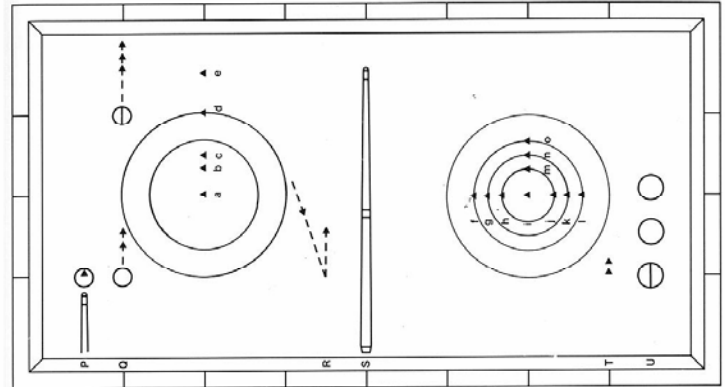
Gebruikte afkortingen:

- h - hoogte
- l - links
- r - rechts
- t - trekken
- v - vol
- hl - hartlijn
- th - trekstoothoogte
- rh - rolstoothoogte
- al - amortilijn
- e - effect
- zz - zuidzijde
- wz - westzijde
- nz - noordzijde
- oz - oostzijde
- 1/4 - dun
- 1/2 - halfvol
- 3/4 - drievierde vol
- 2/3 - tweederde vol
- 7/8 - bijna vol

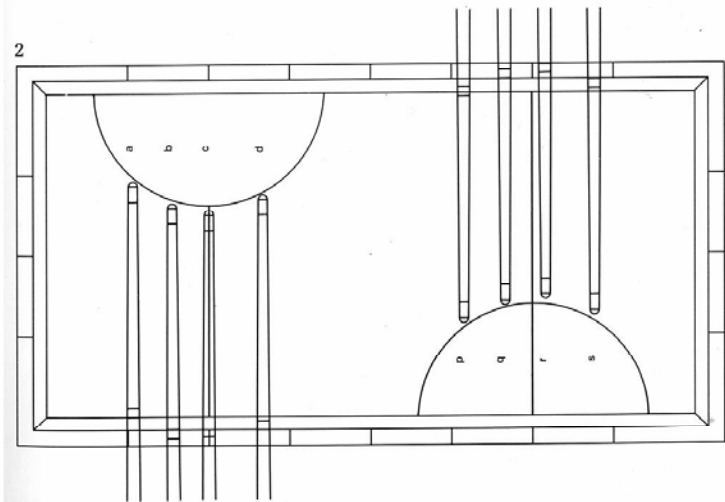
tek. 2

Bovenaanzicht bal één (a t/m d)

- a maximaal links effect
- b tweederde links effect
- c effectvrij afstoten
- d drievierde rechts effect
- Zijaanzicht bal één (p t/m s)
- p doorschiethoogte bespelen
- q afstoot op rolhoogte
- r op de amortilijn spelen
- s een trekstoot plaatsen

1

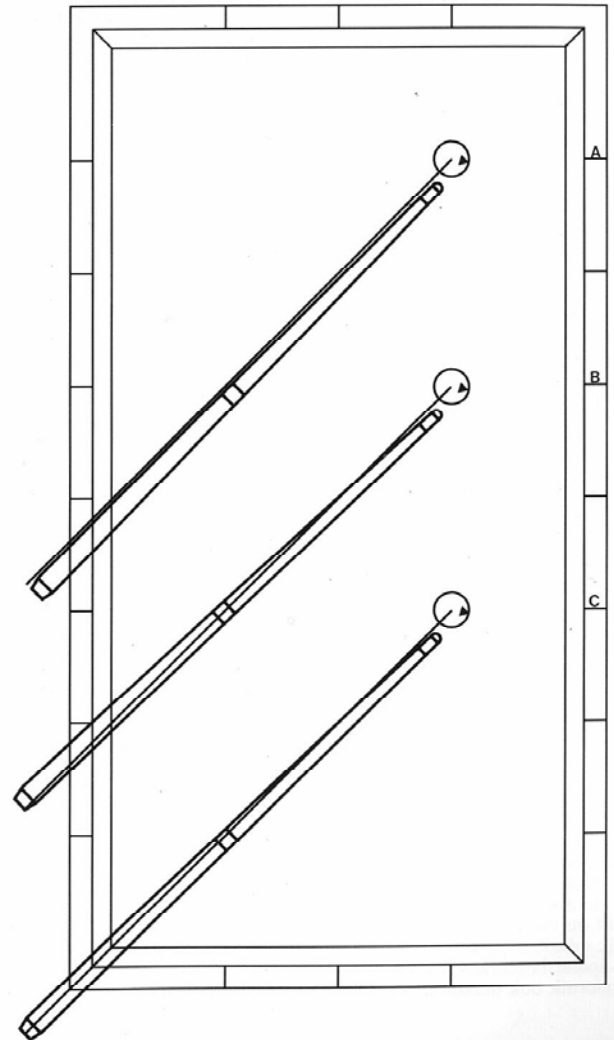

2

De keuvoering

Zoveel spelers, zoveel verschillende stijlen. In de biljartsport kun je de kwaliteiten van een speler een beetje aflezen aan zijn keuvoering. Met een variant zou je kunnen zeggen: de keuvoering verradt het type biljarter. Aan de stijl herken je zijn opvatting over het biljartspeel. Die enorme verscheidenheid mag echter niet zichtbaar zijn in de aanleg op bal één. In de vormgeving bij A heeft de speler de totale keulijn verplaatst in de richting van de stootplek. De stootspreiding over bal één brengt de zuiverheid bij de afstoot in gevaar. Er is nooit een vaste lijn van waaruit gespeeld gaat worden. De subtiele verplaatsingen verstoren de stootbalans van de achterhand. Het zal duidelijk zijn dat die storende wisselingen in stootmodel B nog ernstiger vormen hebben aangenomen. Er is zelfs sprake van een zekere willekeur. Jonge, beginnende biljarters herkennen in model B hun twijfel bij de aanleg voor een stoot. Na de afstoot blijkt zelfs het raken van bal twee een opgave te kunnen zijn. Er is duidelijk een groot gebrek aan stootbalans. De situatie, zoals getekend bij C, dient vast en consequent gehanteerd te worden. Vanuit de balanslijn door het hart van de bal, breng je het topeind naar de stootplek op bal één. Het uitgangspunt is steeds gelijk. Eerst aanleggen op de hartlijn in het centrum van bal één. Vanuit die positie uitwijken naar de te raken plek op bal één. In deze aanpak blijft de achterhand in balans en wijkt nooit uit. Het is al moeilijk genoeg om de achterhand optimaal te gebruiken. De biljartpraktijk aan de wedstrijdtafel roept dikwijls vragen op. Zelfs spelers

met ervaring en ruim voorzien van kwaliteiten, maken zich schuldig aan een slordige achterhand. De onderarm dient rechtlijnig omlaag te hangen. Alle vingers moeten contact houden met de keu. De beweging start vanuit het polsgewricht en wordt voortgezet met een meekomende onderarm. De kleine positie of het grote stootbeeld kan aanleiding zijn om de achterhand een beetje voorwaarts of achterwaarts te plaatsen. De grote stoot met de langere voorhand vraagt om iets meer bewegingsruimte om bal één voldoende op tempo te zetten. Bij de kleine stoot is de polsbeweging voldoende om de kleine stootbeweging voldoende zorg mee te geven. Het is mij in al die jaren nooit duidelijk geworden, waarom goede spelers de keu met slechts twee vingers menen te moeten vasthouden. De dan noodzakelijke druk op de keu, om het gewicht te hanteren, neemt deels de gevoeligheid op de keugrip weg. Een enkele keer even omkijken of de achterhand goed verzorgd is, is voor elke biljarter een zinvolle zelfcontrole.

De wijking

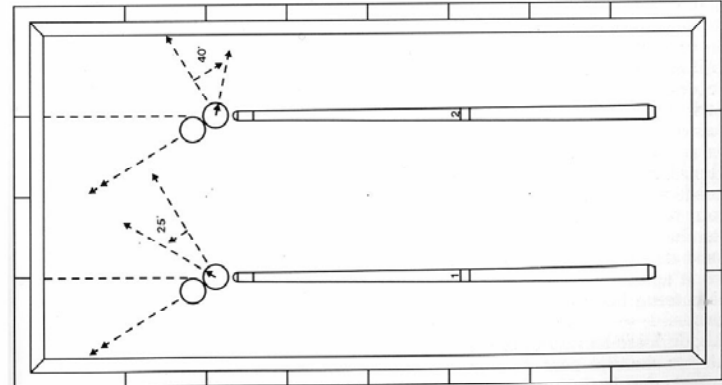
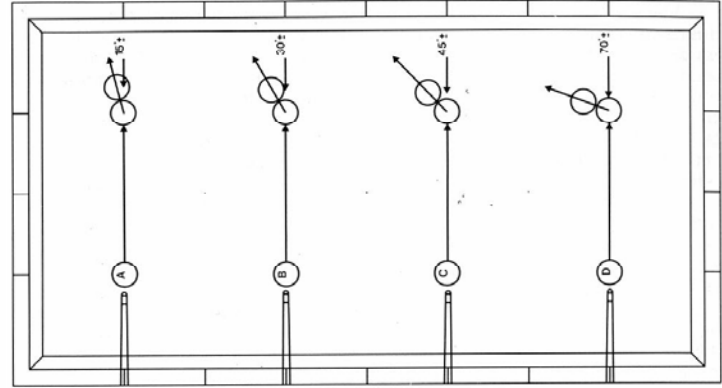
Het in Nederland bekendste biljarten is het carambole-biljarten. De bedoeling is om met bal één de andere twee ballen, in één beweging te raken. Er zijn in ons land duizenden die daar al een behoorlijke graad van kunnen in hebben bereikt. Op allerlei manieren en in allerlei stijlen wordt er lustig op los gespeeld door jong en oud.

Het is daarom verbazingwekkend om te constateren, dat een wezenlijk spelonderdeel zo weinig aandacht krijgt. De snookeraar weet, dat de wijking van bal twee, na de ontmoeting met bal één, essentieel is voor zijn spelresultaten. De wijking van de tweede bal vormt bij snookeren de sleutel tot het succes. De carambolespeler benut die wijking om invloed op het verzamelen uit te oefenen. Als er al aandacht aan besteed wordt, is dat een globale benadering.

Toch is het zeer wenselijk om in de praktijk te zien en te ervaren wat er gebeurt bij verschillende aanspeeldikten. Speel je de tweede bal voor drievierde vol aan (A), dan vertrekt de tweede bal onder een hoek van vijftien graden met de stootlijn. Een tweede bal, halfvol aangespeeld, vertrekt onder een hoek van dertig graden. Het aanspelen voor eenvierde op bal twee is in de praktijk zeer moeilijk. Je moet naast de tweede bal mikken. Je hebt geen zichtbaar richtpunt en moet de afstand van denkbeeldig mikpunt naar de rand van bal twee inschatten (C). Niet voor niets worden de meeste stootbeelden, als het kan, bespeeld op de bal en zo weinig mogelijk erbuiten. Als je deze kennis als speler beschikbaar hebt, kun je het gebruik ook omkeren. Wil je

een tweede bal naar een bepaalde inval op een hoek dwingen, dan kun je de aanspeeldikte op bal twee veranderen. Met afstoothoogte en effect is dan mogelijk de carambole toch te realiseren. Je blijft immers caramboleren met het oog op een bruikbare vervolgpositie. Daar moeten soms aanpassingen voor gedaan worden. De vervolgstoot dient gunstig te zijn om verder te kunnen. Daarvoor is beperkt risico toegestaan. Dat risico kan gelegen zijn in een plaatsingsdwang op de tweede bal. Alle stootrisico's mogen echter nooit ten koste gaan van de te maken carambole. Als je speelt met risico en je mist de carambole, dan heb je de situatie en je eigen mogelijkheden overschat en verkeerd gebruikt. De wijking van een zeer dun aangespeelde bal (D) is wisselend en beperkt van invloed. Meestentijds beoogt men met een dun geraakte tweede bal, dat die bal zoveel mogelijk plaatsgebonden blijft liggen.

De acquits op het biljart bieden goede hulpplaatsen om de wijking in de praktijk te ervaren en te proberen. Eenmaal aangeleerd, kun je er in elke partij een nuttig gebruik van maken.

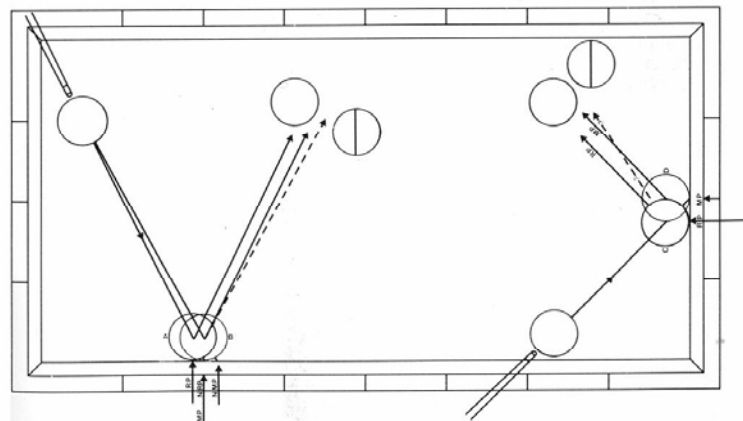
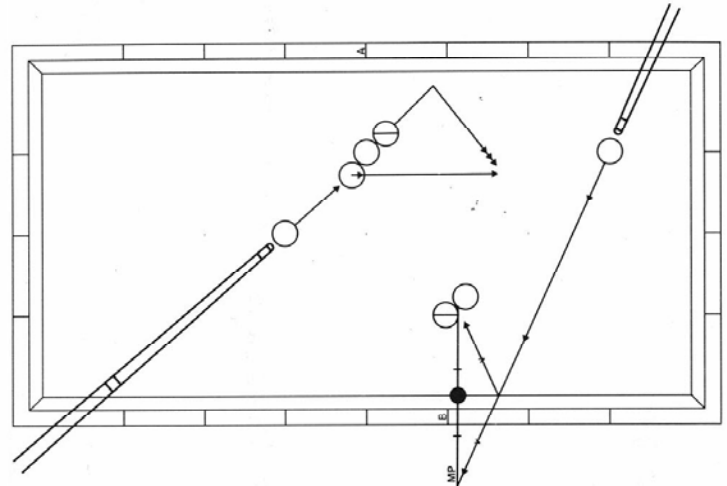
De losse-bandstoot

Je moet er soms heel wat voor doen om de positie te verzamelen. Als het dan eindelijk een beetje lukken wil, komen de ballen soms hinderlijk achter elkaar te liggen. Je mag dat niet aan eigen kunnen wijten. Het kan de beste ook overkomen. Zelfs als je er ernstig rekening mee houdt, kan het nog net even anders lopen.

Dan wordt het peinen, kijken, rondlopen, inschatten en twifelen. De losse-bandstoot is niet geliefd bij de speler met het beperkte moyenne. Waar moet je de band raken en mag er wel met effect gespeeld worden? De 'het moet maar lukken'-mentaliteit treedt dan nog al eens in werking. Dat is niet terecht. Het is best te doen om een losse-bandstoot een redelijke kans van slagen te geven. In het basisboek biljarten is hier ook aandacht aan gegeven. De meest geliefde aanpak is het gebruik van de spiegelstoot. Denk de situatie buiten de tafel. Speel effectvrij op de denkbeeldige plek aan met een rustige rolstoot. De band zorgt voor een kering van de beweging en kaatst bal één naar de feitelijke plaats van de tweede en derde bal. Een harde stoot verandert de uitvalshoek op de band. Aanvullend effect moet ook achterwege blijven. De stootbal zal een klein beetje doorzakken. Dat scheelt hooguit één à twee graden. Daarvoor is compensatie, omdat de stootbal de lange band iets vroeger raakt dan de plek waarop je mikt. In de aparte tekening zie je nog eens terug hoe dat in zijn werk gaat.

Als de losse-bandstoot om een bijna haakse stootlijn naar de band vraagt, dan is de invalshoek gelijk

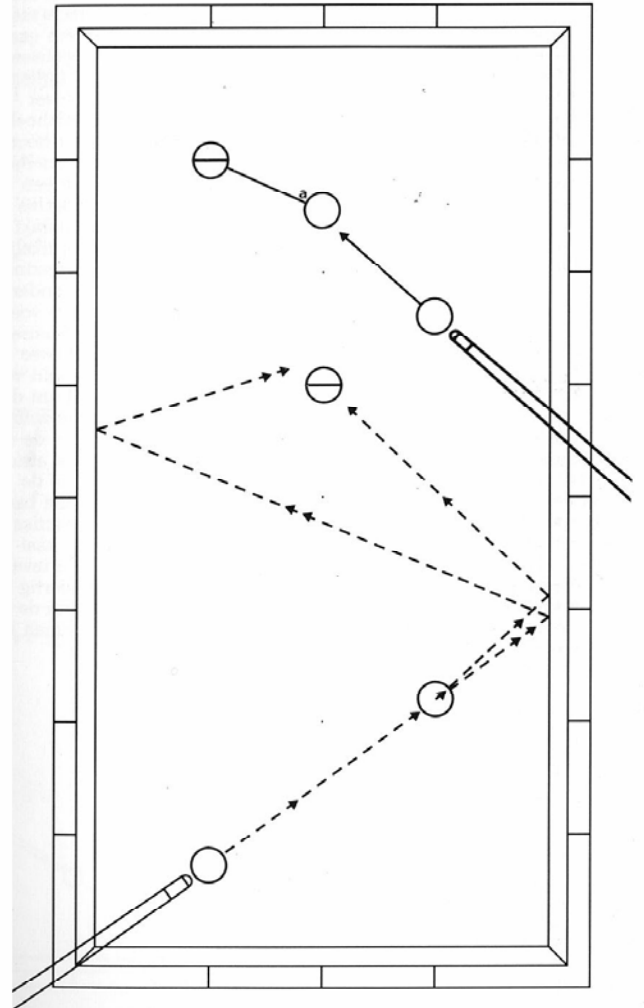
aan de uitvalshoek. Ook de plek waar je op mikt, op de band, is gelijk aan de plek waar de stootbal feitelijk de band raakt. De tekening maakt duidelijk dat het mikt punt in plaats verschilt met het raakpunt. Dit is het sterkst merkbaar als de invalshoek naar de band tussen de dertig en zestig graden ligt. Een invalshoek van minder dan dertig graden is zeer lastig te bespelen. De stootbal slipt te makkelijk weg en daardoor neemt de nauwkeurigheid snel af. Met een invalshoek van vijfenvoertig graden op de band, blijkt het raakpunt op de band drie centimeter vroeger te liggen. Je kunt dus in dat geval je mikt punt op de band drie centimeter verplaatsen. Het nieuwe mikt punt brengt de stootbal dan in de juiste positie naar de tweede en derde bal. In het merendeel van de situaties is het beter om de eerst bereikbare bal aan te spelen. Vanuit die ontmoeting kan de stootbal doorzakken naar de derde bal. De situatie van de plaatsen C en D maakt nog eens duidelijk, dat we rekening moeten houden met de hoekvergroting, als de invalshoek op de band kleiner wordt.

Doorschieten en risico

Doorschieten levert in zijn eenvoudige vorm meestal niet al te veel problemen op. Afstoten op rolhoogte of hoger en mikken op de plek waar de vertreklijn van bal twee naar drie gedacht kan worden (a). De krachtendeling bij de ontmoeting met bal twee brengt de stootbal goed voorwaarts in de richting naar de derde bal. Het wordt wat lastiger als de stootbal op de band een extra draaiing moet krijgen. De getekende situatie geeft zo'n doorschietstoot over de band. In de voorbereiding wordt er correct vol op bal twee aangespeeld. Om op de band draaiing te bewerkstelligen, wordt aanvullend effect gegeven op bal één. Te dikwijls blijkt de stootbal, na het raken van de lange band, achter de derde bal om te gaan. De oorzaak hiervan zijn we echter zelf. Het aanvullende effect zorgt ervoor dat na de ontmoeting met bal twee, de stootbal al enigszins naar links uitwijkt. De invalshoek op de band is dus niet gelijk aan die van de weggeduwde tweede bal. De stootbal komt iets meer links op de band terecht. Vanuit die plaats komt het meegegeven effect tot uiting. De ingeschatte uitdraai was wel correct, maar dan van een andere raakplek op de lange band. Het gebeurt zo dikwijls, dat het raadzaam is om aanvullende effecten bij het doorschieten duidelijk te beperken. Ook de raaksnelheid op de band is van invloed op de uitdraai naar de derde bal. Het stootbeeld maakt doorschieten met aanvullend effect soms noodzakelijk. Houd dan het effect beperkt en probeer de doorschietstoot sober en hanteerbaar te laten zijn. Zuiver op positie doorschieten, zonder effect, is al lastig genoeg

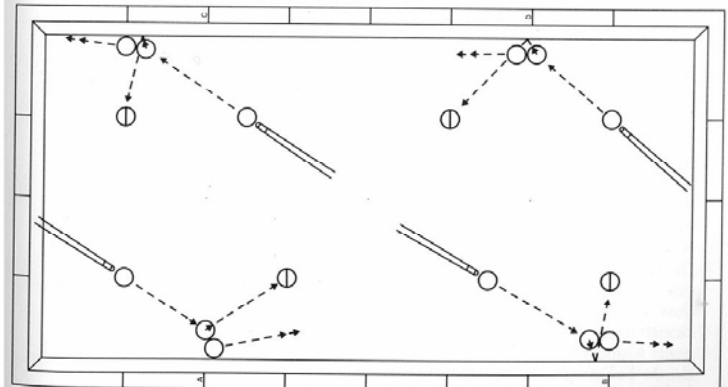
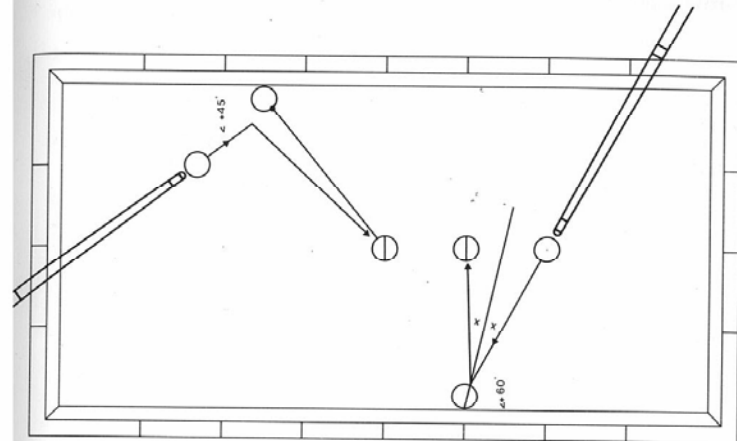
voor het merendeel van de biljarters. Overdadig met effect spelen is een vorm van zelfoverschatting. Effect moet je zien als een technisch hulpmiddel waar je een gepast gebruik van maakt. Bij het kijken naar goede biljarters is opvallend, dat effecten op beperkte wijze en met grote zorg worden gebruikt. Je stoot- en plaatsingszuiverheid nemen toe als je effectvrij kunt spelen. Afstoten voor een doorschietstoot moet je pas doen na voldoende voorbereiding. Pas als je bewegingsritme je innerlijk het gevoel geeft, dat houding, stootlijn en raakplek goed overdacht zijn, kun je vloeiend en overtuigend afstoten. Twijfelen aan de goede afloop is een goed middel om jezelf gelijk te geven. Er moet met overleg en overtuiging afgestoten worden. Het spreekt vanzelf dat je belangrijke stootvormen, zoals trek- en doorschietstoten, zeer regelmatig oefent in de trainingsuren. Dit stoottype is zo dikwijls op tafel terug te vinden, dat je er vooraf voldoende oefentijd aan dient te besteden.

Van snijstoot naar klotsstoot

De snijstoot onder gunstige hoek, is reeds besproken in het *Basisboek biljarten*. De situaties B en C zijn daarin goed plaatsbaar. Het maakt in feite niet zo veel uit, of de positie vastligt of vrij is van band. De aanpak van de snijstoot zal van karakter veranderen als de derde bal niet meer haaks aanspeelbaar is vanaf de te snijden band. In tekening D kan de tweede bal nog voor een vierde op rechts worden aangespeeld. Na het contact met de lange band kan optimaal effect, links op de hartlijn, de derde bal toch nog bereiken. Als de tweede bal vastligt, dan zijn er te veel wrijving en weerstand langs de band. De tweede bal wijkt niet snel genoeg uit en daardoor wordt bal één gehinderd in de draaiing naar de derde bal. Bij tekening A doet die situatie zich feitelijk voor. Een geforceerde stoot, met gelifte keu en overmatig effect, leidt tot grote speerlrisico's. Het moeilijke snijden kan hier overgaan in een goed bespeelbare klotsstoot. Het mikpunt ligt bij de aanvang van de denkbeeldige verbindingslijn van bal twee naar drie. Op het ontmoetingsmoment klotst de stootbal, onder invloed van bal twee en de lange band, direct in de richting van de derde bal. Met een afstoot in het hart van de bal beperk je de voorwaartse krachten in de stootbal. De positie vormt een prachtig oefenonderdeel. Er kan gewerkt worden met verschillende invalshoeken op bal twee. De plaatsing van de derde bal kan zowel voorwaarts als achterwaarts gesitueerd zijn ten opzichte van de tweede bal. Bij het bespelen van de situaties blijf je zo lang mogelijk werken met het halfvol

aanspelen op de tweede bal. Pas als de omstandigheden dat rechtvaardigen, kun je daar bewust van gaan afwijken. Je moet je wel realiseren dat een gebruikt mikpunt buiten de tweede bal makkelijk onzuiver wordt. Bij een grotere invalshoek in de klotspositie, vertoont de stootbal een wijkend gedrag. Door snelheid en massa van de bal wordt een voorwaartse beweging enigszins in stand gehouden. Na het contact met de tweede bal, op het gebruikelijke mikpunt, wijkt bal één enigszins uit. Die uitwijking kun je ondervangen door de klotsstoot uit te voeren met een diepe afstoot. De kaatsende reactie van bal één op bal twee en band wordt daardoor versneld verwerkt. Je helpt de stootbal om de voorwaartse krachten om te zetten in een directe kaatsing naar de derde bal. Een beetje pit in de afstoot kan geen kwaad. Zo duw je de tweede bal iets dieper in het bandrubber en versterk je de reacties op één. De aangegeven ideale kaatsingspositie vind je bij een invalshoek van ongeveer vijfveertig graden. Een prachtige stoot om de tweede bal even mee te nemen naar een verzamelpositie.

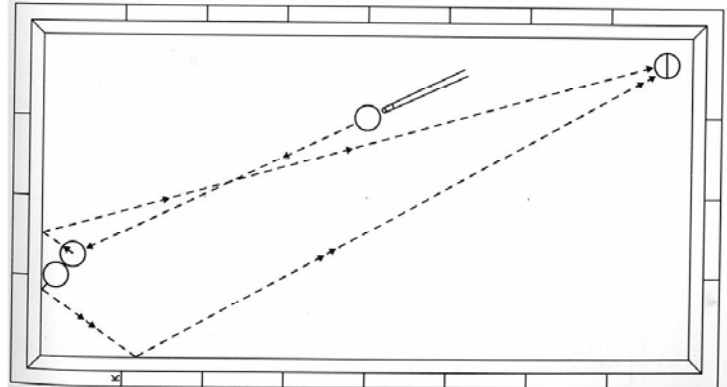
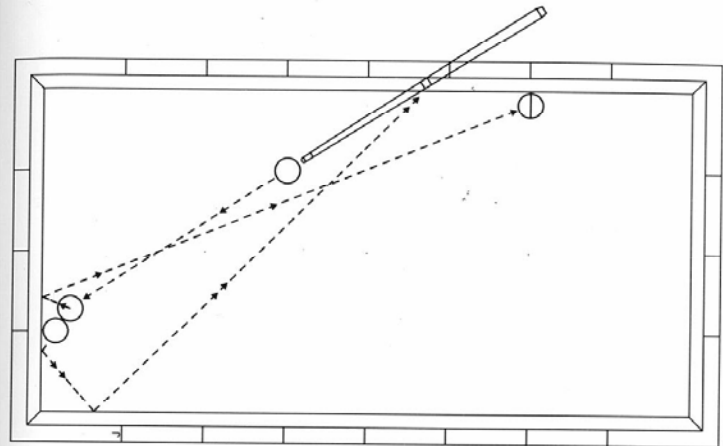

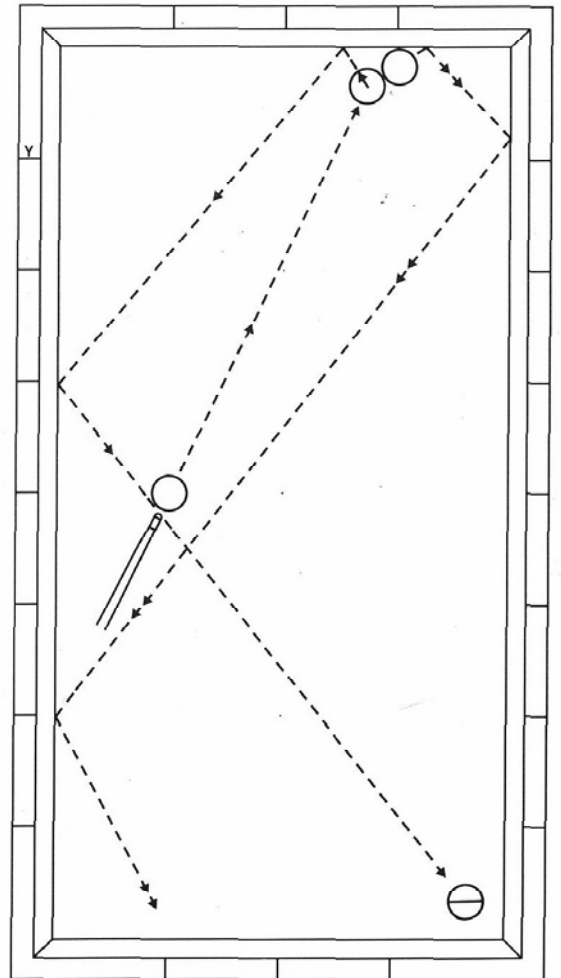
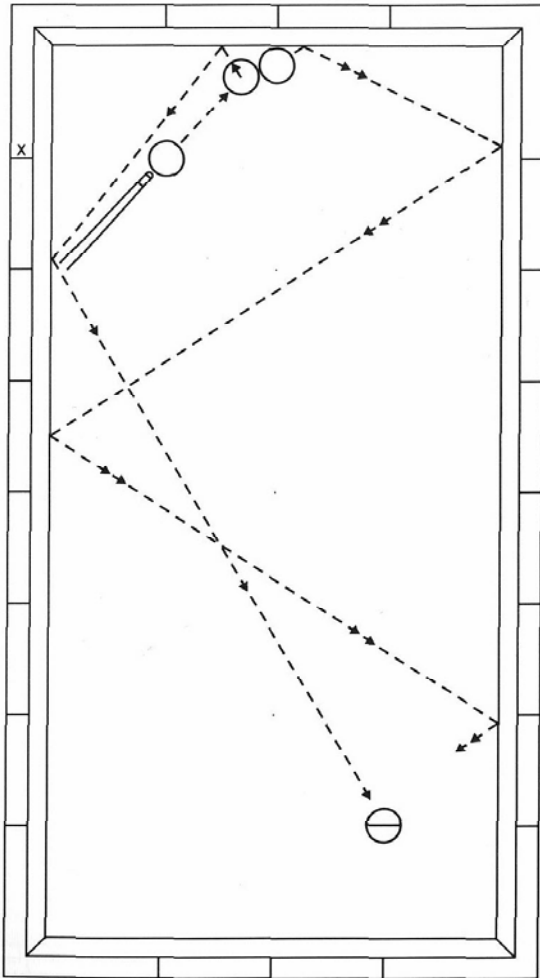
Grote speelpatronen

- j. De tweede bal kan halfvol worden aangespeeld. Je kunt afstoten op of iets boven de hartlijn op de stootbal. De kaatsing op de tweede bal verloopt zo gunstig, dat je geen aanvullend effect hoeft te geven. Dit is een prachtige rolstoot, die je vast in de vingers moet hebben.
- k. De tweede bal speel je vlot op halfvol rechts aan. De stootbal kun je afstoten op rolhoogte. Zo zwaait de stootbal enigszins versneld door op de korte band. Er is geen effect nodig om de wijkung naar bal drie bij te sturen. De tweede bal wordt meegenomen naar een verzamelpositie in de hoek. Zo kun je vanuit een lastige aanvangsstoot goed vervolgen, mits je met zorg speelt.
- x. Voor je een keuze maakt in de speelwijze, moet je meerdere mogelijkheden overwegen. Een snijstoot behoort tot de mogelijkheden, direct of indirect via de lange band. Je blijft natuurlijk denken aan de restpositie van de tweede bal. Als het even kan moet er een redelijk vervolg overblijven. Speel de tweede bal halfvol aan op links. Met voor drievierde links effect op de hartlijn, kun je bal één en twee voldoende roltempo meegeven. De kaatsende tweede bal komt via de hoek en twee lange banden toch redelijk goed bij. Het stoort niet om zo te spelen. Er is geen klotsrisico aanwezig. De derde bal mag zelfs een duwtje hebben, mits je vol aanspeelt.

- y. Het venijn zit in de staart van de serie stootbeelden. Aanspelen op een vierde vol is net te licht. Aanspelen op halfvol links blijkt het klotsrisico in zich te bergen. Speel een halve centimeter links buiten de bal aan op bal twee. Met maximaal links effect op de hartlijn ontstaat er voldoende draaiing om goed naar drie te komen. De tweede bal komt naar de hoek linksonder. Er zijn betere voortzettingen denkbaar. Je blijft echter wel aan tafel en het vervolg lijkt minder problemen te geven dan je nu voor ogen hebt.

De lange stoten moet je gelijkvormig behandelen. Volg een consequente lijn in de stootbenadering. Wees er wel attent op dat afstoten over grote afstand, met veel effect, een curve in de voorwaartse lijn veroorzaakt. Gevoelsmatig zou je situatie - y - dus halfvol moeten aanspelen om even naast de bal op het goede mikpunt uit te komen.

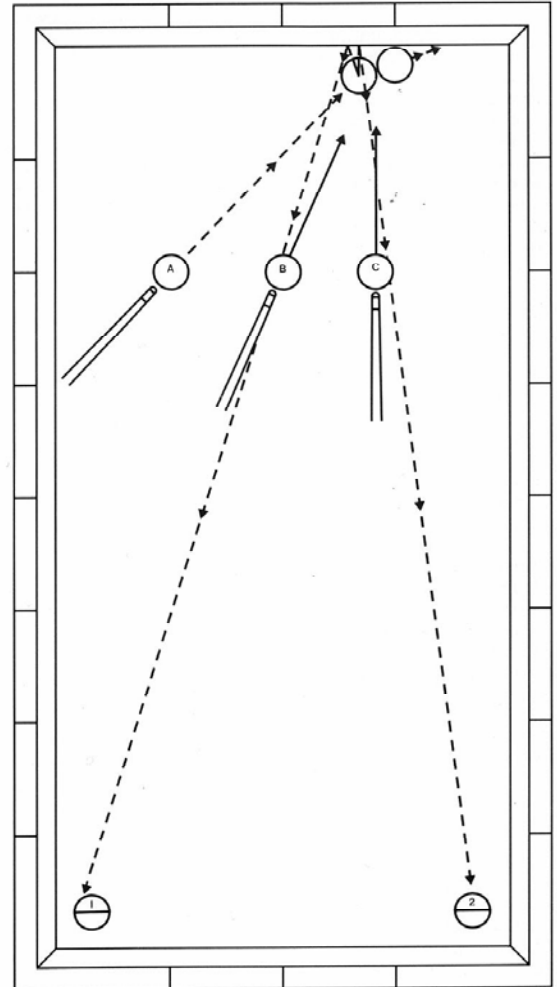
De lange rolstoot

Het begint met een diepe zucht en een blik vol teleurstelling. Je hebt je best gedaan om de carambole een bruikbaar vervolg te geven. Even was er mogelijk zelfs sprake van een verzameling. In het librespel mag je niet te lang met grote stootbeelden te maken hebben. Je concentratie neemt langzaam aan enigszins af als de speelpositie zo groot blijft. De afstanden zijn zo ruim, dat een verzamelstoot niet eens in gedachten komt. De allereerste zorg moet een bruikbare carambolage zijn. Je mag in deze situatie niet meer te veel leunen op biljartgevoel. Er is best te werken met vaste uitgangspunten. We bespreken de situatie vanuit A, B en C naar bal 1 bij positie eenenveertig, linksonder in de hoek.

Afstoten met bal A betekent halfvol aanspelen op de hartlijn en voor tweederde links effect meegeven. Bal B ligt ideaal om effectvrij te spelen. De tweede bal speel je halfvol aan. Afstoten op rolhoogte om met een beheerste stoot voldoende tempo naar drie te behouden. Een paar keer achtereen oefenen om de stoot vast in de vingers te krijgen. De positie vanuit stootbal C is moeilijker, omdat je mikpunt buiten de tweede bal komt te liggen. Stoot bal C af op de hartlijn met voor tweederde rechts effect. Dit tegeneffect vergroot de uitvalshoek op de korte band. De tweede bal mag slechts voor een vierde vol op links worden aangespeeld. Niet iedereen kan het tegeneffect met beheersing hanteren. Het staat je natuurlijk ook vrij om dun rechts door de hoek te spelen, om ook veilig naar de hoekbal te komen. Toch moet je het spelen met tegeneffect regelmatig oefen-

nen. Je moet het soms gebruiken, omdat je geen andere mogelijkheid overblijft om tot een carambole te komen.

Niet elke speler heeft dezelfde keuzervoering en stootbeheersing. De kleine verschillen kunnen het wenselijk en nodig maken dat je de speelstijl inpast in het raam van eigen beperkingen. Je kunt nooit in alles even goed zijn. Dan zou de ideale topspeler er eindelijk zijn. Je spelbenadering moet geënt zijn op je speelsterkte, met gebruik van alle kennis en vaardigheden die je ter beschikking staan. Je kwaliteiten mogen benut worden om je zwakke facetten in het spel op te vangen. Een goed speler zal regelmatig oefenen op techniekonderdelen. Een vrijblijvend oefenuurtje, met van alles en nog wat, omvat te veel willekeur. Biljarten kun je leren als je systematisch te werk gaat. Het leren beheersen van de lange rolstoten is daar een onderdeel van. Een geleerde situatie moet je herhaald identiek kunnen uitvoeren.

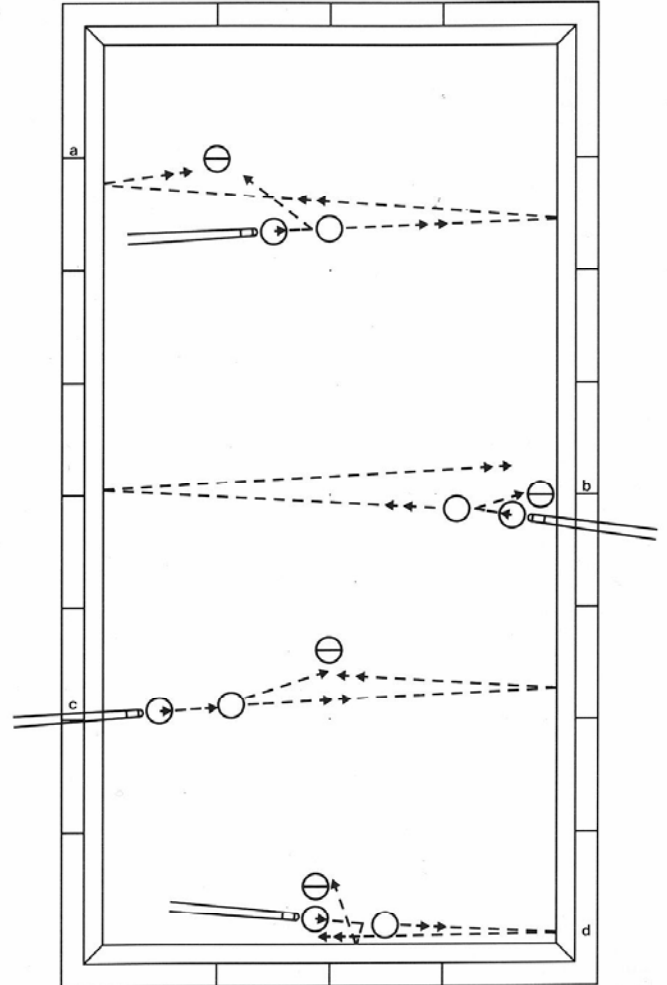
Plaatsingsstootjes

Vroeg of laat moet je een plaatsingsstoot gebruiken. Lang niet alle posities liggen voor de stootbal uit. Na een paar kleine stootjes moet je opnieuw de weglopende tweede bal bijhalen. Dat doe je meestal door de tweede bal weg te spelen en via één of meer banden terug te brengen naar de verzameling. De gemiddelde biljarter moet zich beperken tot het plaatsen van enkel de tweede bal. Het plaatsen van bal twee en drie naar een nieuwe verzamelpositie is uitermate moeilijk. Een enkelvoudige plaatsing verdient de voorkeur.

- De lichte trekstoot wordt achter de derde bal aan de oostzijde gespeeld. Zo kan de tweede bal makkelijk kaatsend naar de verzamelpositie bij bal drie komen. Door enigszins rechts effect te geven, op trekstoothoogte, draait de tweede bal gunstig in naar drie.
- Een veel voorkomende plaatsingsstoot. De bandpositie is verbroken en dient hersteld te worden. Even een kaatsend trekstootje en de mogelijkheden zijn weer gunstig te noemen. Er schuilt echter wel een addertje onder het laken. De derde bal moet vol aan de westzijde worden aangespeeld. Kom je te snel terug met bal één naar de zuidzijde, dan kun je de drie ballen achter elkaar treffen in de vervolgsituatie. Dat kan niet de bedoeling zijn. Als er voldoende gewenning is, kun je deze herstelstoot zeer verfijnd en correct geplaatst weer in een seriepositie brengen.
- Een prachtige, stijlvolle verzamelstoot, midden op de tafel. Je

kunt vanuit die plek regelmatig naar de band toe werken. Deze beperkte doorschietstoot bespeelt de derde bal zeer zacht aan de zuidzijde. De weggeduwde tweede bal kaatst op de lange band. Bij terugkeer naar de positie wordt bal twee opgevangen door de stootbal. Deze kleine centrumpositie kan bij beheerst uitspelen heel wat nuttige caramboles opleveren.

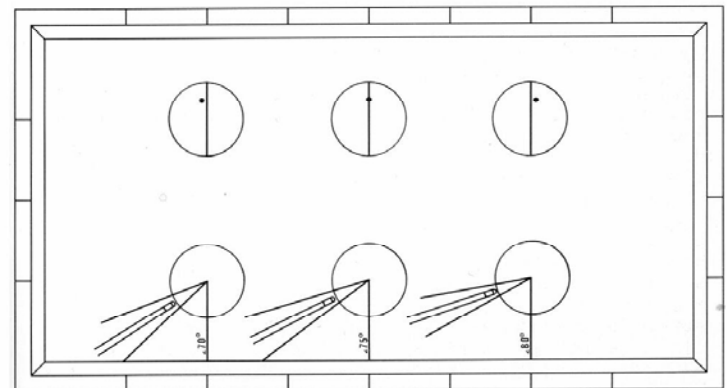
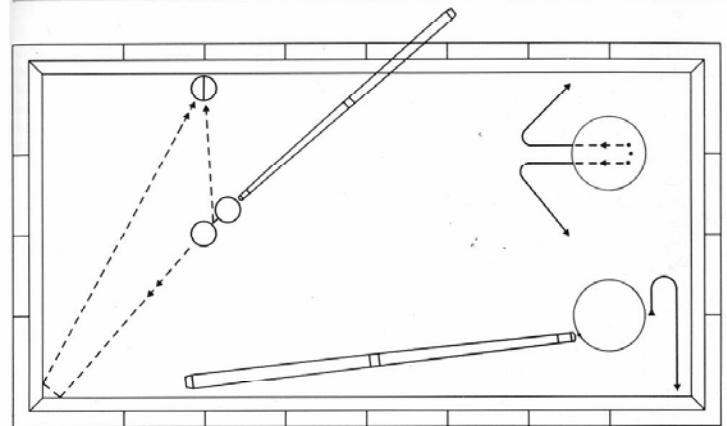
- Dit correctiestootje aan de band vraagt enige toelichting. Heel wat libre-spelers bezondigen zich veel te makkelijk aan het grote rammel. Als het maar even kan dan wordt er een kanjer van een rammelstoot afgeleverd. Men gaat er dan ook nog van uit dat de vervolgpositie perfect komt te liggen voor een serie. Als het kleine stootje al zoveel zorg vraagt, dan zeker de grote. Hier rustig beheerst uittrekken via de korte band. De derde bal aan de oostzijde teer aanspelen en licht passeren. De kaatsende tweede bal komt terug van de lange band en rolt in verzameling. Biljarten lijkt eenvoudig voor een speler die steeds de juiste keuze maakt in zijn spelvoortzetting.

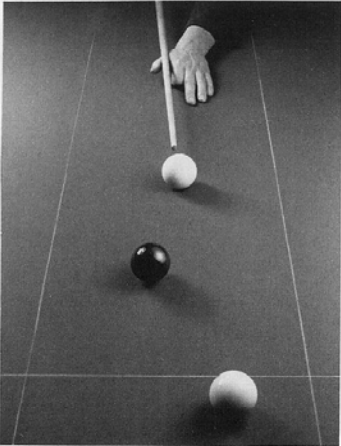
De piqué

Een trekstootvorm met een nagevoeg verticale stand van de keu. In deze stootvorm beweegt de stootbal zich voorwaarts. De stootbal keert terug nadat een tweede bal is geraakt. Het is zelfs heel goed te doen om de stootbal terug te laten komen, al of niet onder een hoek, zonder dat een andere bal geraakt is. De hellingshoek van de keu op de stootbal is mede bepalend voor de afstand die bal één aflegt, alvorens terug te keren. Die reactie wordt ook bepaald door de intensiteit van het effect en de afstoot. De stootbal ondergaat een sterke wrijvingsdruk tussen pomerans en laken. Als het maar enigszins mogelijk is, wijkt de bal uit in een lijn die haaks staat op de twee aangrijpingspunten. Een piqué kan gauw veranderen in een massécurve, als de stootbal te ver van het hart wordt aangespeeld. Blijf dicht bij de hartlijn en versterk je invloed door de keu goed recht boven de positie te brengen. Zoals je de bal van bovenaf beziet, mag je de trekstoothoogte hanteren. Een afstoot op rechts betekent een wijking naar links en pas daarna een terugkeer in de gewenste bewegingsrichting. Onder de hartlijn reageert de stootbal op korte afstand reeds. Met een afstoot boven de hartlijn wijkt de bal, onder een curvelijn, wat verder voorwaarts in de rollijn. De beperkte speler moet zich niet te makkelijk wagen aan een risicovolle piquéstoot. Als je niet weet wat je teweeg brengt met je stootkeuze, dan heeft het geen zin om er aan te beginnen. Het is en blijft een waarheid, dat het laken onder die grote wrijvingsdruk een zwakker plekje er bij heeft gekregen. De techniek

vraagt zo veel stootzorg, dat er op veel plaatsen kaarten en bordes staan die deze stoottechniek zelfs verbieden aan ongeoefende spelers. Een goede piqué is een vlotte, beheerste, korte en felle beweging. Het onderliggende laken behoeft daarbij in het geheel niet geraakt te worden. Na het aanspelen van bal één dient de achterhand terug te veren en lakenvegen te voorkomen. De pols van de achterhand moet de stootbeweging blokken en onder controle houden. Alleen in de wereld van het kunststoten kan het voorkomen dat de enorme stootenergie haar einde vindt op of vlak bij het laken. De spelers hebben echter zo'n perfecte keuvoering, dat materiaalschade zelden of nooit voorkomt. Als je toch meent te moeten leren piqueren, laat je dan begeleiden door ervaren, deskundige spelers. Proberen op eigen houtje leidt tot teleurstelling bij de speler en ergernis bij de lokaalhouder. Een piqué is een prachtige hulptechniek, mits kundig gehanteerd.

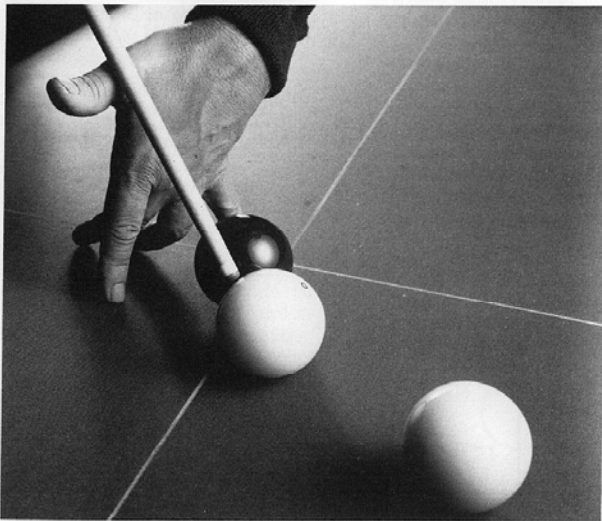

32 TECHNIEK

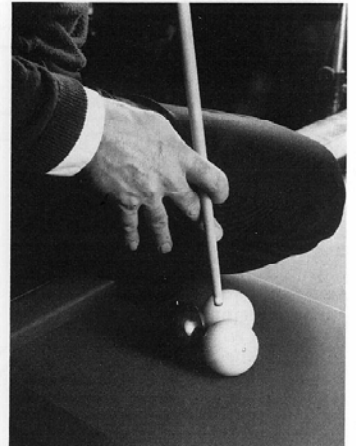
Kun je er nog maar net aan bij, dan moet je zeer beheerst en voorzichtig afstoten om de speelzuiverheid te behouden.

Niet elke speler heeft grote handen en/of lange, stevige vingers. Als de speelomstandigheden dat vragen moet je proberen de stootzorg extra verzorgd te laten zijn. Met een beetje moeite is er veel te bereiken.

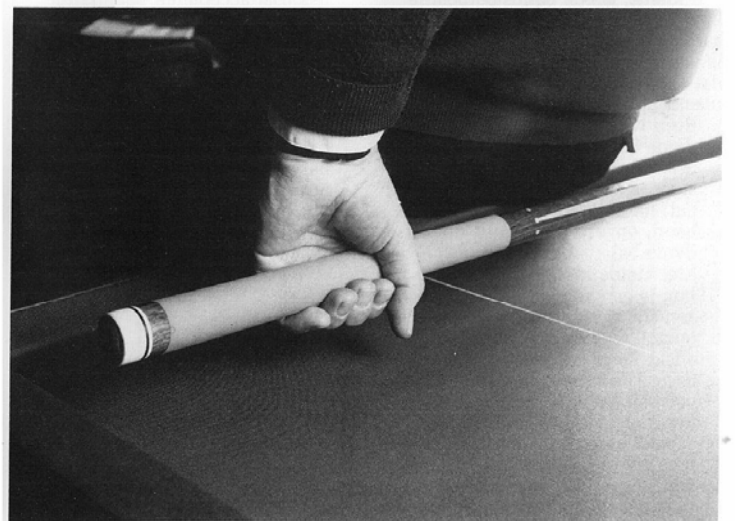

TECHNIEK 33

Als de vingerlengte te kort schiet, moet je wel eens uitkijken naar een minder bruikbare oplossing. Bij de band kun je wat extra steun zoeken op het dijbeen. Zo kan een goede fysieke conditie haar voordelen hebben in een biljartwedstrijd.

Niet elke speler is tweehandig. Dat zou in veel situaties nuttig zijn. Het spelen achter de rug komt niet zo dikwijls voor. De enkele keer dat het nodig is, moet het met grote zorg worden voorbereid en uitgevoerd. Bekijk of je houding en stootvoorbereiding in orde zijn.

Bandstoot-plaatsingsstoten

De plaatsingsstoot heeft voor elke spelsoort een ander karakter. De librist wil voor langere tijd een kleine positie behouden. De kadrist moet keer op keer zijn stootzuiverheid optimaal hanteren om bruikbare vervolgposities te kunnen bespelen. De bandstoter heeft een extra zorg bij de plaatsingsstoten. Niet alleen moet de positie in verzameling komen, maar de bespeling vanaf één of meer banden mag niet in het gedrang komen. Het risico van een kleine speelpositie is voor sommigen zo sterk aanwezig, dat ze hun bandenspel liever maar wat ruimer van vorm houden. Dat betekent voor elke opgave ook een noodzakelijk grote speelzuiverheid om aan tafel te kunnen blijven. In een kleine, goede bandstootpositie kun je zonder al te veel zorgen een aardige serie tot stand brengen. Het is wel zaak om tijdig te beseffen, dat een correctie of hernieuwde plaatsing gewenst is.

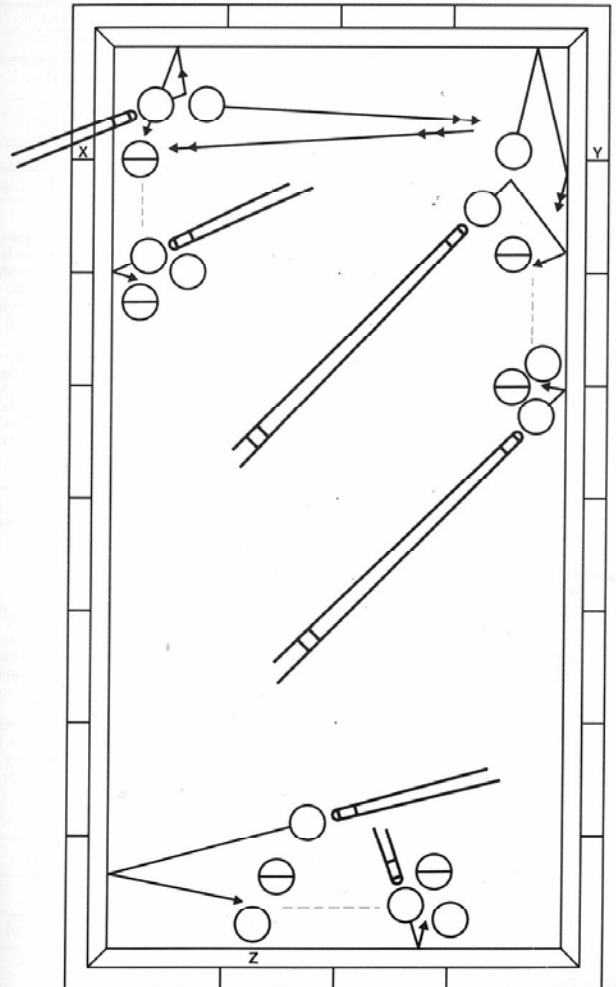
x. Even keren via de korte band. De derde bal moet heel licht worden bespeeld. We hebben bij de afstoot ingeschat dat de tweede bal, na kaatsing op de lange band, opgevangen wordt door de derde bal.

Met kleine losse-bandstootjes kun je aan een serie gaan werken. Licht schuin inspelen op de lange band en met subtiel rechts effect langs bal twee en drie terug laten keren. Regelmatig oefenen op deze situaties verhoogt de gevoeligheid van de achterhand.

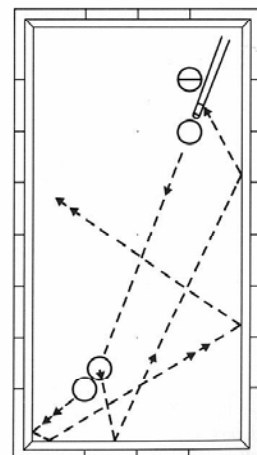
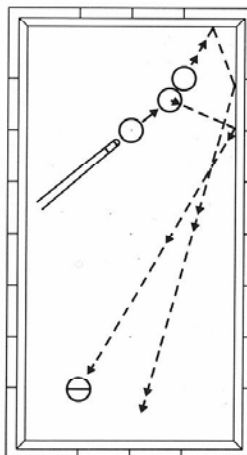
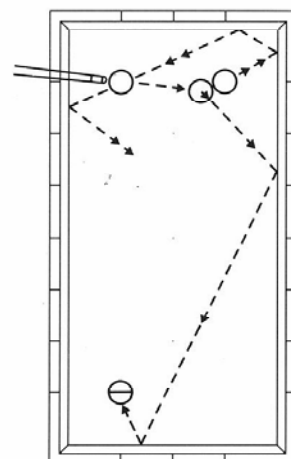
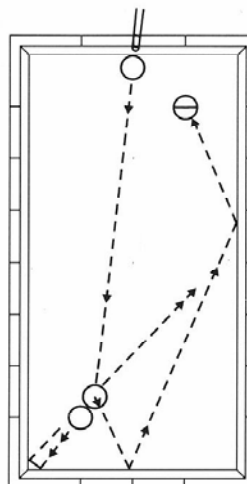
y. Hier ligt de opgave geheel anders op tafel. De stootbal wordt ingehouden naar de lange band getrokken. De derde bal

verandert nagenoeg niet van plaats, omdat er zeer licht aan gespeeld wordt. De kaatsende tweede bal komt uit de hoek en moet door de stootbal worden opgevangen. Als de tempoverzorging juist is, kun je verder werken aan een goede vervolgpositie voor bandstoters. In feite sleep je de eerste bal bijna achter de derde bal om.

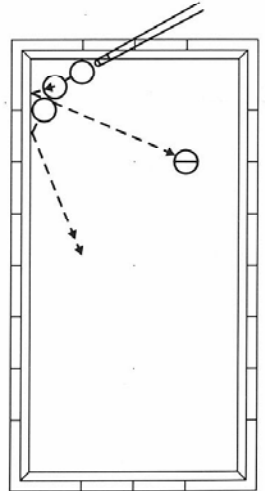
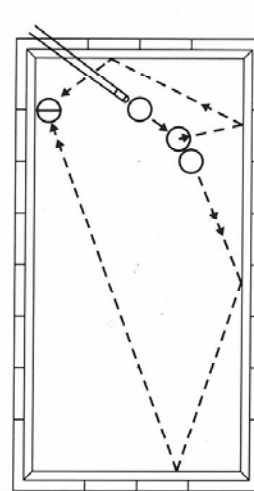
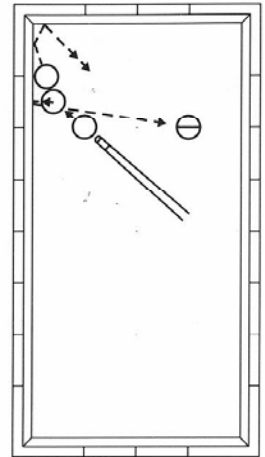
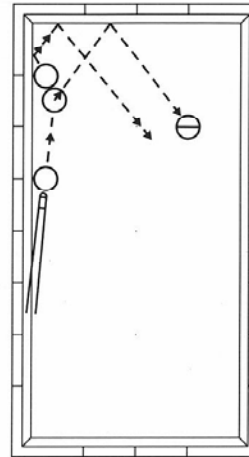
z. Dat de ballen achter elkaar liggen, moet je net zo leren accepteren als elke andere vervolgpositie. Biljarten is immers keer op keer proberen om een perfecte stoot te maken. We weten toch allemaal dat dit alleen maar een streven kan zijn. Er loopt te veel anders dan we bedoelen. Soms loopt het vlekkeloos, maar meestal mankeert er net even iets. Dat accepteren beperkt de teleurstelling als een vervolgsituatie niet helemaal naar wens is uitgevallen. Bij deze losse-bandstoot neemt menigeen te makkelijk genoegen met een punt. Er is veel meer uit te halen. Plaats bewust op de bandbal en speel zeer beheerst. De getekende vervolgsituatie is heel goed te realiseren als er met enig overleg wordt gespeeld. Blijf het steeds proberen.

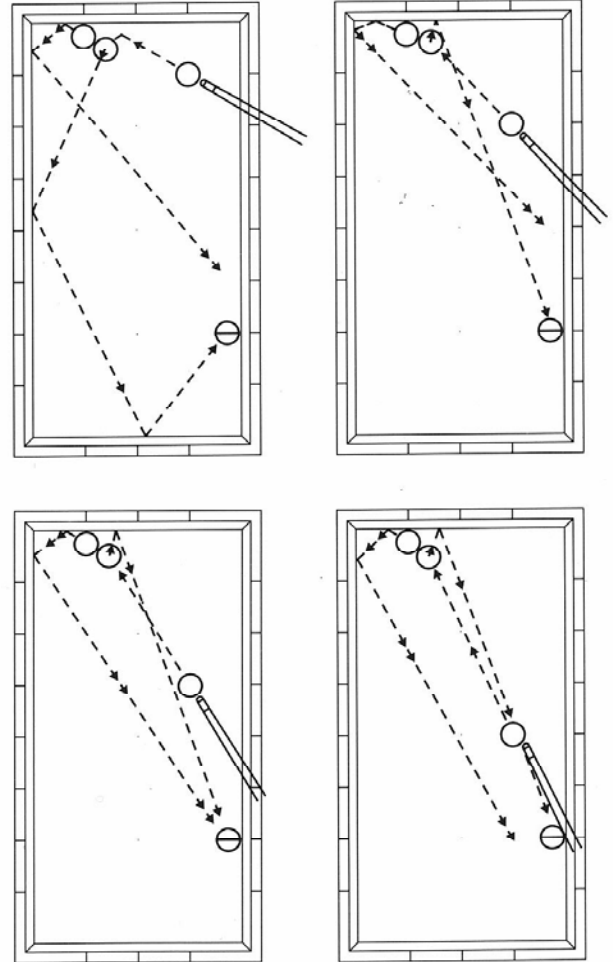
patroon:		bandstoten		basispositie:		9/37	
bijzonderheden: Wie de ballen ver uiteen laat lopen, brengt zichzelf steeds meer in moeilijkheden. Als het niet anders kan, weet je waar het toe leidt.							
lb	bal 1 - 3			rb	bal 1 - 7		
<p>De rollijn naar de tweede bal is lang. Om voldoende zuiver aan te kunnen spelen beperken we het geven van effect. De tweede bal raken we halfvol op links. De uitvalshoek op de korte band moet beperkt worden. Bal één stoot je af met tweederde rechts effect op rolhoogte. De tweede bal komt niet helemaal naar wens. Dat is het gevolg van de aanspeeldikte op twee. Wil je bal twee beter bij laten komen, dan moet je dikker op twee aanspelen. Dat noodzaakt tot meer rechts effect op bal één. Met deze lange lijn naar twee is dan een rolcurve waarschijnlijk. De afstoot wordt dan onzuiver.</p>				<p>Bal drie ligt te ver om zinvol te kunnen aanspelen. Bal twee is goed aanspeelbaar. Het is echter wel lastig om de tweede bal voldoende mee te nemen. Als er weinig extra mogelijkheden zijn komt het maken van de carambole voorop te staan. Speel de tweede bal halfvol rechts aan.</p> <p>Bal één stuur je weg met drievierde rechts effect op de hartlijn. Kun je goed achter drie komen, dan heb je een vervolgpositie vóór de stootbal. Bal twee en drie voor de stootbal is over het algemeen prettiger spelen. De stootbal kan ook direct naar drie. Dan kun je iets lichter aanspelen.</p>			
lo	bal 1 - 13			ro	bal 1 - 14		
<p>Je kunt van bal twee of drie aanspelen. Het maakt hier niet veel uit. Van twee af moet je een zware, slepende trekstoot plaatsen. Speel je drie eerst aan, dan is het moeilijk om twee mee te nemen. Mijn voorkeur is afgebeeld in de tekening. Speel bal twee voor drievierde vol aan op rechts. Met een gave trekstoot kun je ver komen. Geef bal één voor drievierde rechts effect om op de lange band goed uit te draaien. Als je goed speelt is dit een fraaie techniekstoot. Niets forceren, want anders goit de tweede bal al snel roet in het eten. Zuiverheid doet hier meer goed dan hard afstoten.</p>				<p>Eigenlijk zou deze positie anders bespeeld moeten worden. Je kunt de tweede bal ook iets dikker dan drievierde aanspelen. De tweede bal pakt dan eerst de korte band en komt vlot naar de derde bal toe. De stootbal verliest aan roltempo en ontmoet waarschijnlijk de tweede bal. De afloop kan een misser betekenen. Om die reden speel je hier drie vierde vol aan op links. Mogelijk zelfs iets minder. Effect is in dit geval niet nodig. Wel afstoten op rolhoogte om bal één om tempo te houden. De carambole heeft altijd voorrang op speelrisico's. Een waagstoot mag niet leiden tot 'n misser.</p>			
opmerkingen	bal	lb	rb	lo	ro		
Biljarten is het kundig mengen van inzicht, stoottechniek en aanvaardbare risico's.	1	rh - 2/3 re	hl - 3/4 re	th - 3/4 re	rh -		
	2	1/2 vl	1/2 vr	3/4 vr	-3/4 vl		
	3	v	zz	v	v		

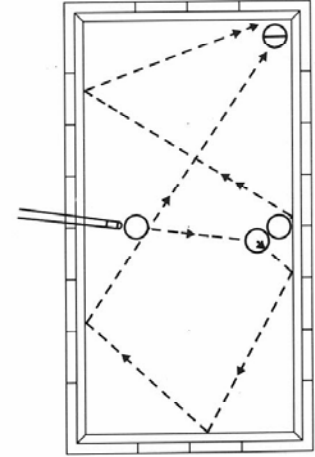
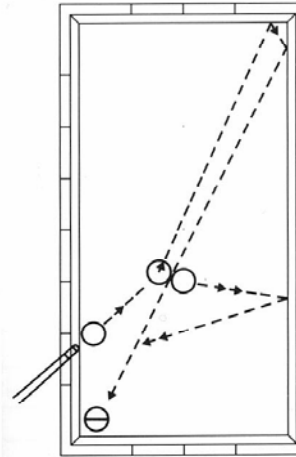
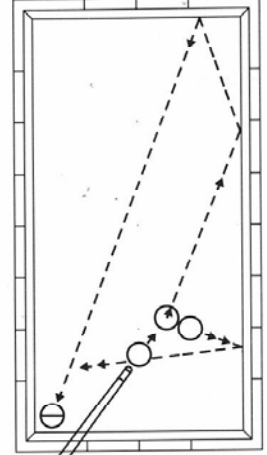
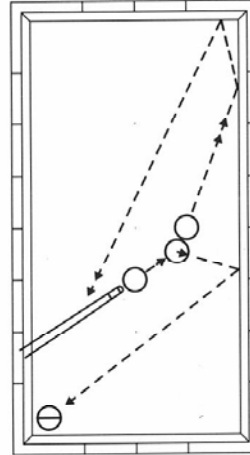
patroon:		bandstoten		basispositie:		6/14	
<p>bijzonderheden: Deze serie kleine plaatsstoten vraagt uiterste precisie. Alles moet perfect verlopen om volgens plan verder te kunnen spelen.</p>							
lb		bal 1 - 16		rb		bal 1 - 12	
<p>Een prettige, risicovrije stoot. De stootbal kan ideaal op rolhoogte worden aangespeeld. Aanvullend effect is in deze situatie niet nodig. Bal twee raak je halfvol op rechts. Een beheerste, rustige afstoot zorgt voor de rest. Twee komt goed uit de hoek mee. Nagenoeg gelijk naar bal drie rollen.</p> <p>Reageert het speelmateriaal erg veerkrachtig, dan kan een beetje links effect de extra wijkcompenseren. We weten allemaal wel op welke tafel we al jaren goed uit de voeten kunnen. Sommige tafels liggen je niet. Er zijn veel details die van invloed kunnen zijn op je speelniveau.</p>				<p>De carambole is goed te maken. Je moet iets weten over snijstoten. De tweede bal speel je halfvol aan op links. Afstoten op de hartlijn met tweederde links effect. Met een open voorhand, over duim en wijsvinger, heb je goed zicht op de situatie. Zachtjes duwend afstoten op bal één. Het is van wezenlijk belang om bal drie zachtjes op zuidwest aan te spelen. De ballen blijven richting korte band liggen. Vanuit bal drie kun je doorwerken aan een verzameling bij de korte band. De tweede bal hoeft niet veel te rollen. Na aanleggen en mikken wel overeind komen voor 't afstoten.</p>			
lo		bal 1 - 8		ro		bal 1 - 2	
<p>Een keerstoot met verzamelmogelijkheden. Effect is in de afstoot niet noodzakelijk. Veel spelers benutten effect niet als een aanvulling van hun mogelijkheden. Er zijn er die nagenoeg elke positie effect toepassen. Afstoten zonder effect is veel zuiverder spelen. Deze positie kan ook zonder. Raak de stootbal op trokhoogte. De tweede bal raak je halfvol op links. Twee wijkt goed uit en rolt in de verzamelpositie. Niet te fors uithalen. Rustig ingehouden een gave trekstoot uitvoeren. Bal drie hoeft alleen maar geraakt te worden. Een biljarter met een beetje kijk ziet meer mogelijkheden.</p>				<p>Net zoals rechtsboven, een teer stootje. Er hoeft niet veel te gebeuren om de carambole te maken. Even een subtiel snijstootje op twee maken. Je forceert als je probeert om twee bij te halen. Te dikwijls wordt de achterhand onnadenkend ingezet. Alles is te zien en te regelen. Alleen de achterhand is niet te zien. We zijn volkomen afhankelijk van de spierbeheersing in die arm en pols. Het misstaat geen enkele speler om bewust oefeningen te doen die de achterhand wennen aan kracht dosering. Voor een vierde vol aanspelen op twee. Met drierde effect op de hartlijn kun je teer spelen.</p>			
opmerkingen		bal	lb	rb	lo	ro	
Het spelpeil zou zeker stijgen als biljarters hun achterhand óók konden zien.		1	rh - 2/3 le?	hl - 2/3 le	th -	rh - 3/4 le	
		2	1/2 vr	1/2 vl	1/2 vl	1/4 vr	
		3	v	zwz!	v	nwz	

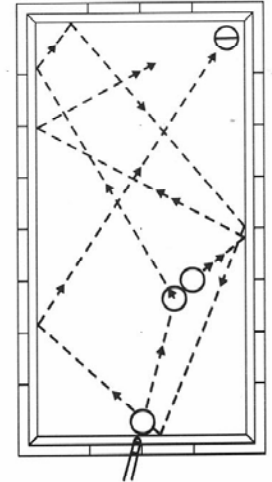
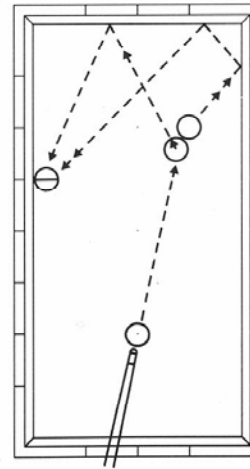
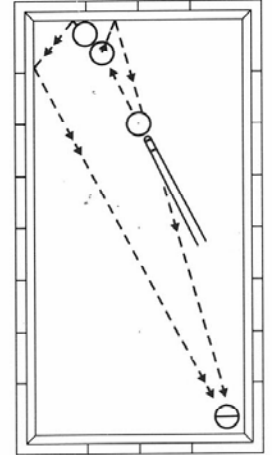
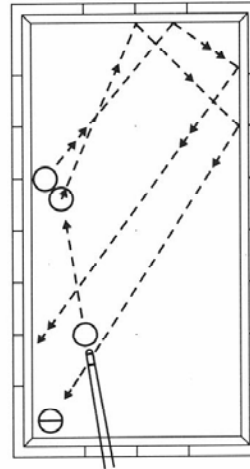
patroon:		bandstoten		basispositie:		2/35	
<p>bijzonderheden: Het biljarten wordt eenvoudiger als je voor gelijkvormige situaties steeds gelijksoortige oplossingen hanteert.</p>							
lb		bal 1 - 9		rb		bal 1 - 14	
<p>Aan verzamelen moet je maar even niet te veel denken. Het is al mooi als je de carambole kunt realiseren. Het ligt ook zeer ongunstig. Een forse trekstoot via de korte band kan al gauw in een storende klots eindigen. Bal twee krijgt immers een flinke duw en heeft tempo om snel bij te komen. Nu ligt mijn voorkeur helemaal niet bij de forse afstoot. Waarom niet wat meer zorg gegeven aan een lange rollijn. Zo hoef je niets te forceren en kun je zelfs een beetje meer verzamelen. Via de korte band voor een vierde vol links, met voor drievierde links effect op de hartlijn. Het tempo kan rustig zijn. Soms is de oplossing speels eenvoudig.</p>				<p>Het begin van een leuke lijnstudie met een regelmatige opbouw. Deze keerstoot vraagt om drievierde rechts effect op de hartlijn. Beide ballen, één en twee, moeten na het contactmoment ongeveer de gelijke afstand rollen naar de derde bal. Hier halfvol aanspelen is, als in zovele situaties, een goede aanpak. De energiedeling van de afstoot maakt het goed mogelijk het tempo van stootbal en bal twee in te schatten. Hier komt de tweede bal nog niet helemaal goed mee. Toch moet je met de vervolgsituatie goed verder kunnen werken. Een klein trekstootje kan de positie duidelijk verbeteren.</p>			
lo		bal 1 - 19		ro		bal 1 - 24	
<p>De ideale afstootmogelijkheid. De tweede bal speel je halfvol aan. Bal één en twee komen in een nagenoeg gelijk roltempo naar de derde bal toe. Om de stootbal makkelijk te laten wijken, is het wel wenselijk om voor tweederde rechts effect af te geven op de hartlijn van bal één. Speel je dikker aan dan verliest bal één te veel aan tempo. Het rechtse effect is zo beperkt, dat er nog geen curve ontstaat in de rollijn van één naar de tweede bal. De afstoot op de hartlijn beperkt de vertreksnelheid. De stoot moet dwingend maar vloeiend en beheerst worden gespeeld.</p>				<p>De basisstoot van de keerstoten. Een invalshoek van zestig graden en halfvol aanspelen. De stootbal keert terug op de vertreklijn van bal één. Om de stootbal direct natuurlijk te laten rollen, kun je even boven de hartlijn afstoten. Houding, beweging en afstoot moeten volkomen in harmonie plaatsvinden. Veel gelijkende situaties kun je van deze basisstoot afleiden. Het is dan ook zaak om deze positie door en door te oefenen. Het is haast niet te doen om een lange keerstoot telkens maar weer creatief te benaderen. De basisreacties moet je kennen en benutten in vergelijkbare posities. Doe er keer op keer je voordeel mee.</p>			
opmerkingen		bal	lb	rb	lo	ro	
De keerstoot komt zo dikwijls voor, dat je die vaak en met overleg moet oefenen.		1	hl - 3/4 le	hl - 3/4 re	hl - 2/3 re	+ hl -	
		2	1/4 vl	1/2 vr	1/2 vr	1/2 vr	
		3	zz	v	v	v	

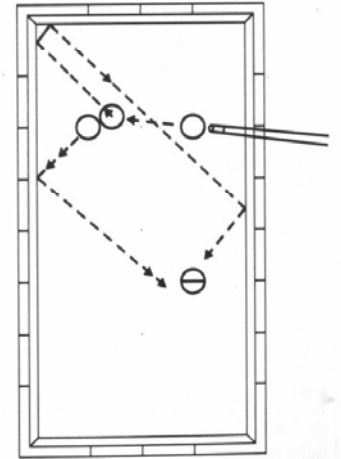
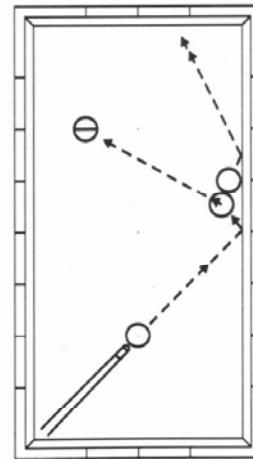
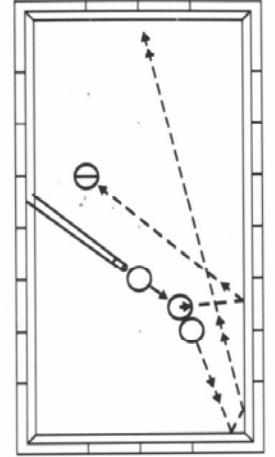
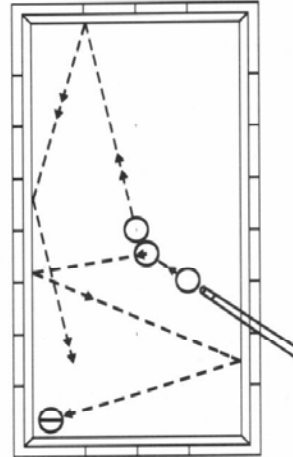
patroon:		bandstoten		basispositie:	
bijzonderheden: Een bandstoter is gewend om zijn kunde te etaleren en zijn onkunde te camoufleren.					
lb 24/41	bal 1 - 28	rb 34/41	bal 1 - 33-38		
<p>Een prachtige verzamelstoot voor een bandstoter. De tweede bal speel je halfvol aan. De wijking van bal twee verloopt perfect. Er is geen klotsrisico aanwezig. Beide ballen komen naar de derde bal vanuit een eigen rollijn. Ik weet dat verzamelen bij het bandstoten risicodragend kan zijn. Toch moet je die kans ten volle benutten. Niemand kan langdurig ruimteposities bespelen zonder concentratieverlies. De afstoot op één is op trekhoogte. De intensiteit is afhankelijk van persoonlijke stoottechniek. Een vlakke kuuvoering geeft bij een gave trekstoot de meest zuivere reacties op de bal.</p>		<p>Een dun éénbandstootje kan hier voor een zeker punt zorgen. Je brengt dan de tweede bal verder weg en bij een band. Er hangt dan veel af van het aanrollen op de derde bal. Het kan goed lopen, maar dat is niet zeker. Met deze getekende aanpak houd je de tweede bal in de buurt. Het klotsrisico is beperkt te noemen. Speel de tweede bal halfvol links aan. Geef je stootbal op de hartlijn voor tweede rechts effect. Dit effect bevordert de strakke afslag op de korte band. Wanneer je niet gewend bent te werken met tegeneffect, doe het dan niet. Zelfoverschatting geeft missers.</p>			
lo 28/41	bal 1 - 31	ro 5/25	bal 1 - 22		
<p>Je kunt er niet zo goed bij. Een klein beetje ruimte zou al genoeg zijn. Dicht aan de band moet je spelen met de mogelijkheden die overblijven. Een hoge lift van de achterkant komt de zuiverheid niet ten goede. In de aanspeellijn naar bal twee ontstaat een curve. Weinigen zijn in staat de gevolgen van een curve goed in te schatten. Je kunt beter vlak afstoten op rolhoogte met drievierde rechts effect op bal één. Om goed voor de hoek uit te komen, kun je de tweede bal best voor drievierde vol aanspelen op links. De tweede bal komt in een harmonicabeweging en kan een klots met één veroorzaken. Een vlotte afstoot kan dat voorkomen.</p>		<p>Een klassiek model. Eén keer goed zien en je vergeet het nooit meer. De enige vergissing kan zijn, dat je te dik op de tweede bal aanspeelt. Dan kaatst de tweede bal wat rechtlij-niger. Met voldoende tempo kan die bal dan een belemmering vormen voor de stootbal. Speel bal één op de hartlijn, met drievierde rechts effect. Je raakt bal twee voor drie vierde vol op rechts. De positie verloopt volgens een vloeiend lijnenmodel. Spelers met een beperkt moyenne kunnen bij dit type stoten veel leren. Het loont alle moeite tijdens de training iets nieuws aan te leren.</p>			
opmerkingen	bal	lb	rb	lo	ro
Bestudeerde spelpatronen bewijzen hun waarde in elke volgende partij.	1	th -	hl - 2/3 re	-rh - 3/4 re	hl - 3/4 re
	2	1/2 vr	1/2 vl	+ 3/4 vl?	3/4 vr
	3	v	v	v	v

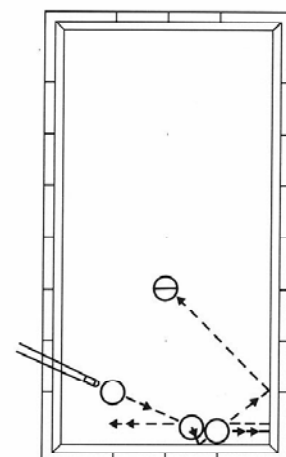
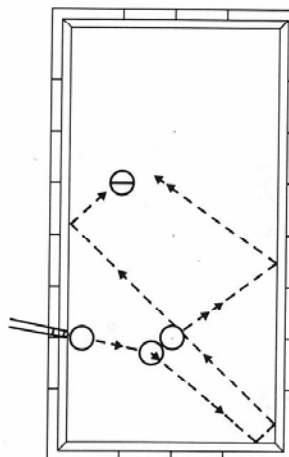
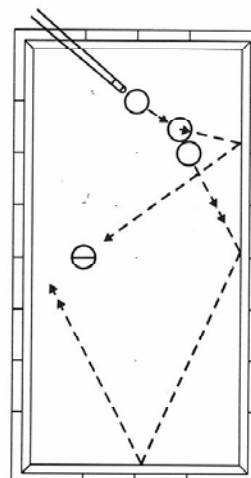
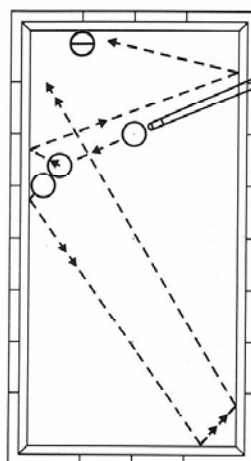
patroon:		bandstoten		basispositie:	
bijzonderheden: Om als bandstoter aan tafel te kunnen blijven, moet je wel durven kiezen voor verzamelen. Bandstoten is een andere vorm van seriespel.					
lb 16/41	bal 1 - 32	rb 2/45	bal 1 - 13		
<p>Hoe dan ook, je moet proberen om behalve te caramboleren ook te verzamelen. De afstoot verloopt vloeiend met voor tweederde rechts effect. Raken op rolhoogte verzekert het tempo in de stootbal. De afstoot op rolhoogte zorgt eveneens voor een makkelijker voorwaarts rollen van bal één. Daardoor kun je een storende klots met bal twee vermijden. Op de korte band draait bal één dan vóór twee langs uit de hoekzone. In tempo ontlopen bal één en twee elkaar niet veel. Beide komen goed naar de hoekrichting. Het is best prettig als er enige ruimte in een bandstootpositie zichtbaar is.</p>		<p>In het algemene gedeelte wordt een aantal invalshoeken toegelicht. Met de voorkennis van dat gedeelte moet je deze stoot aankunnen. Vanzelfsprekend probeer je de tweede bal mee te krijgen naar een verzamelde positie. Ideaal zal het niet gauw zijn. Dan zou het bandenspel te weinig problemen te zien geven. Toch moet je telkens proberen de moeilijkheidsgraad van de vervolgsituatie beperkt te houden. Dat doe je onder andere door zo mogelijk te verzamelen. Speel de tweede bal dus voor drievierde vol aan op de rechterkant. Met tweederde links! effect op rolhoogte zal 't wel lukken.</p>			
lo 14/16	bal 1 - 33	ro 5/29	bal 1 - 43		
<p>Een bandstootcarambole die serieplaatsing in zich heeft. Je moet zorgen dat bij deze stoot alles optimaal verloopt. Controleer de positie. Bekijk je pomerans. Neem rustig de tijd om 't mijkpunt en het tempo te bepalen. De stoothouding moet storingsvrij zijn. Lukt dat niet, begin dan de procedure van voren af aan. Alles moet goed zijn. Stoot af, iets boven de hartlijn, met voor tweederde rechts effect. Om bal twee te dwingen, speel je bal twee aan op drievierde vol van de linkerkant. De beheerste dwingende tempodosering is alles bepalend voor het samenkomen in een verzameling aan de band.</p>		<p>Een grotere tegenstelling doet zich zelden voor. Van subtiele beheersing naar een dwingende tempostoot. De speelbal moet nogal een afstand afleggen om bij drie te komen. Je levert al stootenergie in bij bal twee. Om goed rond te komen is er een flinke afstoot nodig. Met maximaal rechts effect op of iets onder de hartlijn, loopt bal één vlot over vijf banden naar bal drie. De kaatsende tweede bal behoeft geen problemen te geven. Er kan alleen iets misgaan als de tweede bal vóór de derde bal tot rust komt. Probeer deze lange stoten eens uit in de training.</p>			
opmerkingen	bal	lb	rb	lo	ro
Te veel missers worden veroorzaakt door een te hoog speltempo.	1	rh - 2/3 re	rh - 2/3 le	+hl - 2/3 re	-hl - +3/4 re
	2	1/2 vr	3/4 vr	3/4 vl	1/2 vl
	3	v	v	v	v

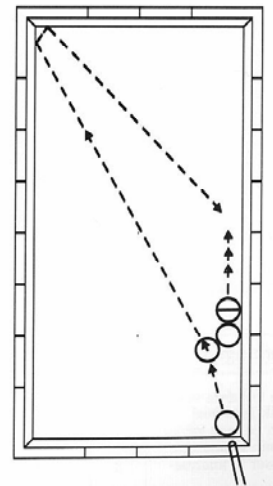
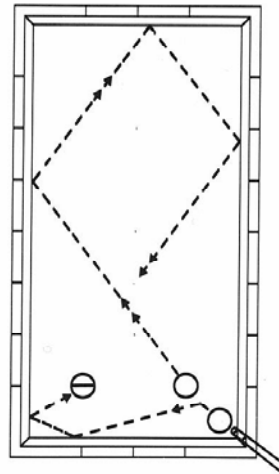
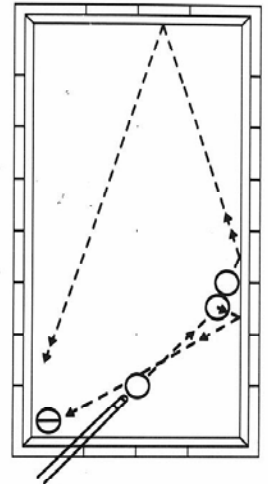
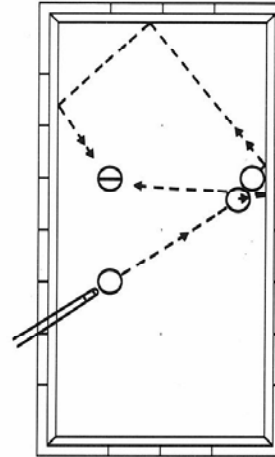
patroon: bandstoten		basispositie:			
bijzonderheden: Goed bandstoten betekent: de eenvoud van een situatie tijdig onderkennen. Daarbij maak je gebruik van technische zelfkennis en enige speelfantasie.					
lb 23/41	bal 1 - 29	rb 17/34	bal 1 - 28		
<p>Zonder te hoeven forceren is deze aanpak sober en bruikbaar. Dat is wat een bandstoot typeert: sobere bruikbaarheid. Niet al te ingewikkeld spelen. De volgende stoot vraagt evenzeer om een verzorgde oplossing. Je ziet het maar al te dikwijls gebeuren. Een kanjer van een carambole wordt terecht met applaus beloond. Een volgend simpel stootje leidt dan nogal eens tot een onbegrijpelijke misser. Speel de tweede bal halfvol links aan. Stoot af op de hartlijn, met tweederde links effect. Het gevolg is een keurige harmonica-beweging van bal één. De tweede bal komt behoorlijk in de buurt.</p>		<p>Er zit niet veel anders op. Het zou nog te overwegen zijn om een klein bandstootje via de korte band te maken. Dat is dan simpeler voor een linkshandige speler dan voor een rechtshandige. Nu heb je het meest aan een trekstoot over de lange band. Speel met bal één de tweede bal halfvol aan op links. Door de trekstoot met drievierde links effect te spelen, komt je stootbal goed terug naar de derde bal. Er is wat ruimte om de stoot op tempo te spelen. Beide aan te spelen ballen liggen voor je én tevens richting korte band. Een goede vervolgooplossing ligt gauw voor de keu.</p>			
lo 12/20	bal 1 - 33	ro 12/29	bal 1 - 14		
<p>Een snijstoot op die afstand moet eigenlijk te fors worden aangespeeld. Vanaf de vrijliggende bal spelen is ook al niet alles. Dat wordt waarschijnlijk een éénbandstoot op de korte band. De bandbal wordt dan verder weggeduwd. Wat let je om er een fragiel bandstootje van te maken? Een zeer bescheiden losse-bandstoot is een heel bruikbare aanpak. Het tempo is prima te regelen. Je kunt dicht bij drie eindigen en vanuit die positie verder bouwen. Mogelijk kun je de positie naar de hoek bij punt vijf brengen. Zonder oefening vooraf spelen de meesten de tweede bal te dik aan.</p>		<p>Bijna probleemloos bandstoten kan dit zijn. De tweede bal moet je absoluut iets achter drie plaatsen. Speel dus zeker niet te dik aan op bal twee. Halfvol aanspelen op twee. Vloeiend afstoten op trekhoogte. Geef je stootbal op rechts voor drievierde effect mee. Laat het gehele stootverloop sober en verzorgd zijn. De rollijnen beïnvloeden elkaar weinig of niet. Dit is echt een positie om speelzekerheid op te bouwen. Als dit perfect loopt durf je met meer vertrouwen verder te spelen. Bandstoten staat of valt met het zelfvertrouwen van de speler. Zo straal je, zo faal je.</p>			
opmerkingen	bal	lb	rb	lo	ro
Meer dan andere biljarters is de bandstoter naarstig op zoek naar de grens van zijn kunnen.	1	-hl - 2/3 le	th - 3/4 le	hl - 3/4 le	th - 3/4 re
	2	1/2 vl	+1/2 vl	-1/4 vl	1/2 vr
	3	v	v	v	noz

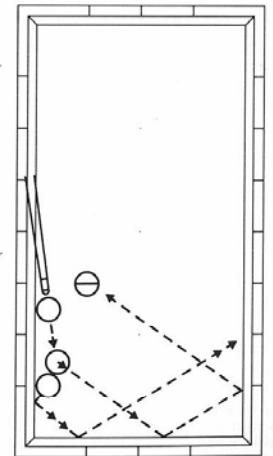
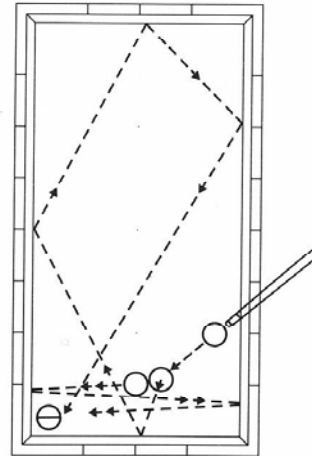
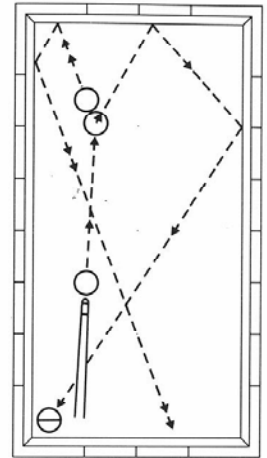
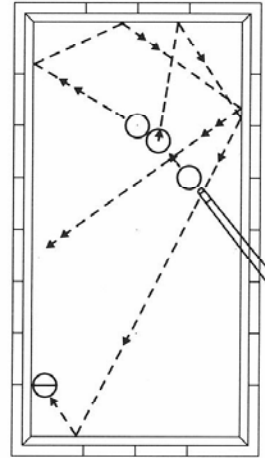
patroon: bandstoten		basispositie:			
<p><u>bijzonderheden:</u> Met bandstoten moet je de mogelijkheden zeer goed inschatten. Er doen zich geen momenten van stootroutine voor. Elke plaatsing is bepalend.</p>					
lh 2/16	bal 1 - 13	rb 14/22	bal 1 - 8		
<p>Halfvol rechts aanspelen op de tweede bal. De tweede bal neemt goed tempo aan en loopt makkelijk rond. De stootbal komt goed terug als je vlot afstoot op de amortilijn. Je rent de rolsnelheid op deze hoogte enigszins af. De stootbal hoeft ook niet zo veel te rollen als bal twee. Die moet bijna tweemaal zo veel afstand afleggen. De vervolgpositie is goed te bespelen. Je hebt immers de lange én korte band in de buurt om een bandstoot mogelijk te maken. Bandstoters proberen hun positie te concentreren in de de buurt van het acquit. Vanuit die plek zijn er hoeken en banden binnen speelbereik.</p>		<p>Hier kun je meer mee doen dan alleen caramboleren. De tweede bal is goed te plaatsen als je voldoende vol op twee aanspeelt. Raak de tweede bal voor drievierde vol op links. Zo stuur je twee goed naar de positie bij de derde bal. Om naar drie te komen, moet de stootbal met behoorlijk veel effect indraaien via de band. Geef de stootbal voor drievierde rechts effect op rolhoogte. Zo versterk je de voorwaartse beweging enigszins op bal één. Kun je de derde bal vol opduwen naar de band, dan resteert er mogelijk een verzameling. Goed dwingend meegaan met de stootbeweging om twee te sturen.</p>			
lo 17/33	bal 1 - 31	ro 28/44	bal 1 - 37		
<p>Het kan net, als je een beetje oplet. De tweede bal moet dun worden aangespeeld om kloisen met de derde bal te vermijden. Bal twee mag niet te dun worden geraakt. De stootbal moet vóór de hoek de korte band kunnen halen. Als dat allemaal lukt, dan draait de stootbal vlot uit de hoek naar de lange band. Na een kaatsing op de overzijde komt de stootbal rustig naar de derde bal rollen. De geplaatste tweede bal is daar inmiddels ook aangekomen. Even een paar keer uitproberen is wel nuttig bij deze speelsituatie. Stoot af op de hartlijn met maximaal links effect. Misschien moet je wel lager afstoten.</p>		<p>De tweede bal moet opzij geduwd worden. Je speelt de tweede bal voor drievierde vol aan op rechts. Daardoor kaats deze bal langs de korte band. Om goed naar de lange band te komen, geef je de stootbal voor drievierde links effect mee. Afstoten op de hartlijn is voldoende. Zo beperk je de rolsnelheid van de stootbal. Breng de eerste bal dicht bij bal drie. In die situatie kun je makkelijker een behoorlijke vervolgstoot maken. De bal ligt nu in de buurt van de korte band. Mogelijk kun je een plaatsingsstoot hanteren om de positie te verzamelen.</p>			
<u>opmerkingen</u>	bal	lh	rb	lo	ro
De eerste gedachte is lang niet altijd de beste mogelijkheid om een stoot goed uit te voeren.	1	ah -	rh - 3/4 re	-hl - +3/4 le	hl - 3/4 le
	2	1/2 vr	3/4 vl	1/4 vr	3/4 vr
	3	oz	oz	v	v

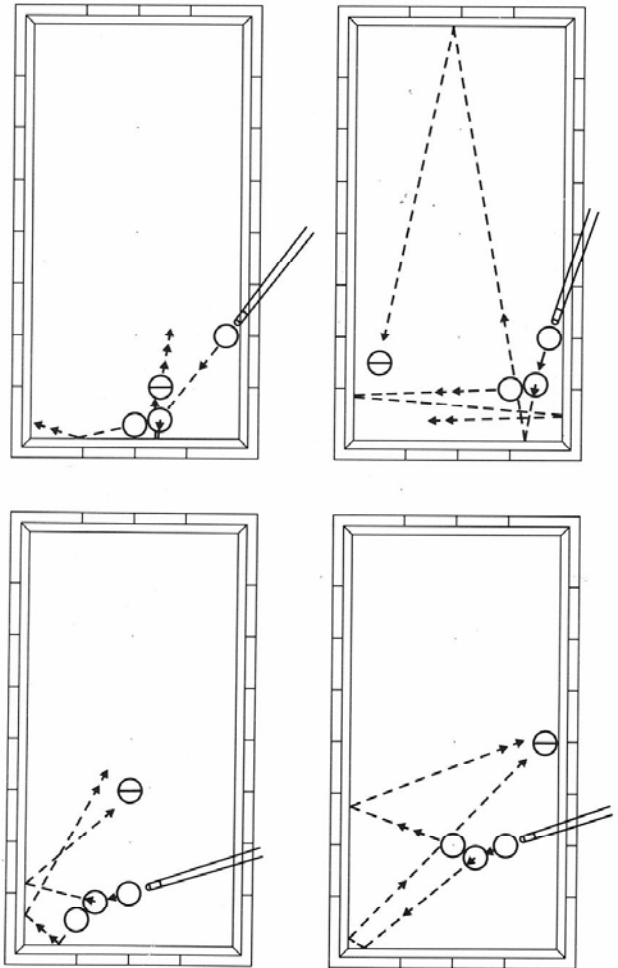
patroon:	bandstoten	basispositie:			
bijzonderheden: Bandstoten is eindeloos gevarieerd. Dat wil zeggen, dat je de vaste stootbeelden zeker in de vingers moet hebben. De rest geeft je genoeg kopzorgen.					
lh 17/20	bal 1 - 27	rb 30/41	bal 1 - 38		
<p>De snijstoot is een basisstoot. Je moet deze stoot volledig beheersen. Het zal best eens mislopen, maar dan moet je ook weten welk facet je verkeerd hebt aangepakt. Een afstoot, iets boven de hartlijn, geeft zekerheid. Als je halfvol aanspeelt, met een invalshoek van vijftienviertig graden, dan komt de stootbal haaks van de band af. Vanuit die voorkennis kun je bijna elke positie aanvullend berekenen. Over grotere afstand verkrijgt de stootbal, na het raken van de band, een lichte voorwaartse curve. Dit wordt veroorzaakt door balgewicht en rolrichting. Met een rustige stoot loopt 't zuiver.</p>		<p>De keerstoot komt zeer regelmatig voor. Dit stoottype wordt vooral gebruikt als de stootbal zich tussen de tweede en derde bal bevindt. Te hard afstoten met te veel effect is een veel voorkomend verschijnsel. Naar mijn mening neem je een wijs besluit om keerstoten altijd minimaal halfvol op twee aan te spelen. De stootbal wordt dan belemmerd in een min of meer voorwaartse beweging. Terugkomen uit de afstootrichting is dan makkelijker te verwezenlijken. Speel bal twee halfvol rechts aan. Stoot af op trekhoogte en geef voor drievierde rechts effect. Het lukt.</p>			
lo 37/39	bal 1 - 45	ro 35/35	bal 1 - 45		
<p>We besteden hier meer aandacht aan het verzamelen van de positie. De carambole is goed bespeelbaar. Het belangrijkste is om de tweede bal goed rond te sturen naar drie. Speel bal twee voor zeker drievierde vol links aan. Er is geen aanvullend effect nodig. Dan moet je wel afstoten tussen de amortilijn en trekhoogte. Techniek, keuvoering en ervaring zijn bepalend voor de details in de uitvoering. Bal één moet voldoende gang houden om uit de hoek naar de derde bal te kunnen rollen. Echt een schitterende stoot om als bandstoter te verzamelen. Je blijft bovendien iets uit de band om speelruimte te behouden.</p>		<p>Tja, dat geeft even te denken. Een losse-bandstoot biedt ook weinig kans. De tweede en derde bal liggen vast aan de band. Bij een geringe kaatsing loopt de stootbal weg uit de positie. Alleen vol in het midden biedt enig soelaas. Met een stuntstoot is misschien iets te bedenken. De gegeven aanpak is heel teer en goed te doen. Speel de tweede bal dun aan. Zorg dat bal één net voor de hoek op de lange band komt. Met rolhoog afstoten en drievierde rechts effect gaat 't goed. Bal drie wordt door twee opgeduwd en ontmoet de inkomende tweede bal bij de lange band. Een ontmoetingsstoot.</p>			
opmerkingen	bal	lb	rb	lo	ro
Het aantal situaties is nagenoeg onbeperkt te noemen. Het aantal stoottypen is goed te overzien en dus te leren.	1	rh -	th - 3/4 re	+ th -	rh - 3/4 re
	2	1/2 vr	1/2 vr	3/4 vl	-1/4 vl
	3	v	v	v	nz

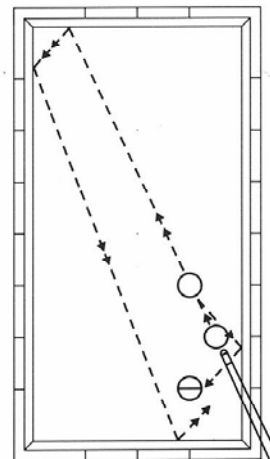
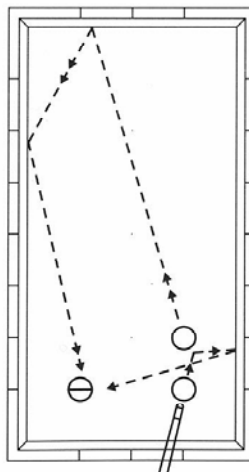
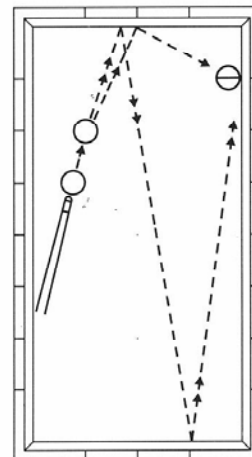
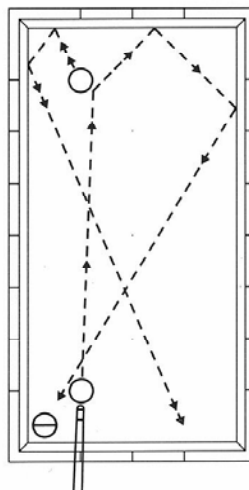
patroon:		handstoten		basispositie:	
bijzonderheden: Op de biljarttafel komen geen moeilijke situaties voor. Het wordt pas moeilijk als iemand die de stoot moet maken, die mening is toegedaan.					
lb 13/36	bal 1 - 19	rb 7-12/41	bal 1 - 27		
<p>De leading text bij bijzonderheden geeft de feiten weer. Wat voor de een 'n makkelijke stoot is, kan voor 'n ander een forse opgave zijn. Er hangt zo veel af van ervaring en inzicht. Het moeilijkst hebben het dié spelers die volledig spelen op gevoel. Beredeneren is er meestal niet bij. Ze maken de stoot op de manier die hun bevalt en meestal resultaat oplevert. Ze spelen soms de sterren van de hemel. Lukt het niet, dan zijn er geen middelen voorhanden om tot herstel te komen. Hier afstoten op de hartlijn, of iets lager, met tweederde rechts effect. De tweede bal rustig halfvol maken.</p>		<p>Dwingend vloeiend spelen met een verzorgde lange voorhand. Speel bal twee op rechts halfvol aan. Er rest slechts een correcte afstoot op rolhoogte. Zo eenvoudig kan het somtijds liggen. Je mag in dit patroon niet eisen dat de tweede bal ook ideaal meekomt. De lange aanlooplijn naar de tweede bal is ongunstig. De zuiverheid van afstoot mag niet kwetsbaar worden. Alles staat of valt immers met de nauwkeurigheid van de afstoot. De uitwerking op twee leidt alleen maar tot resultaat als het gebeurt zoals het bij de afstoot bedoeld is.</p>			
lo 38/41	bal 1 - 34 - 35	ro 27/36	bal 1 - 26 - 31		
<p>Is de invalshoek op twee wat kleiner, dan kun je kaatsen tussen de korte banden. Nu zou de stoot veel te zwaar worden. Je speelt makkelijker als je de natuurlijke rollijn van bal één niet storend van richting laat veranderen. Het tempo en de ronergie mag je wel laten afbuigen. Drastisch invloed uitoefenen toont veelal geforceerd spel. Speel bal twee halfvol links aan. Met tweederde effect op rechts komt de stootbal goed rond. Het tempo wordt geregeld door afstoten op de hartlijn van bal één. De tweede bal kaatst tussen de lange banden en blijft in de buurt. Gebruik een lange dwingende voorhand.</p>		<p>Je kunt deze bal op verschillende manieren aanpakken. Een bruikbare regel is wel: Maak de rollijnen niet onnodig langer. Een beperkt rolpatroon is goed te overzien en zuiver te bespelen. Speel de tweede bal dus halfvol aan op links. Beheerst afstoten op trekhoogte. De stootbal komt dan goed zijwaarts naar de korte band. Met soepel drievierde offekt op links komt de stootbal goed en makkelijk uit de hoek naar drie. Eindig dicht bij drie om de vervolgstoot zuiver te kunnen aanspelen. De grote afstand tussen bal één en twee veroorzaakt veel problemen bij menige afstoot.</p>			
opmerkingen	bal	lb	rb	lo	ro
Bij een te harde stoot verbruik je te veel energie. Je mag veelal snel gaan rusten om de misser te analyseren.	1	-hl - 2/3 re	-rh -	hl - 2/3 re	th - 3/4 le
	2	1/2 vr	1/2 vr	1/2 vl	1/2 vl
	3	zz	v	v	v

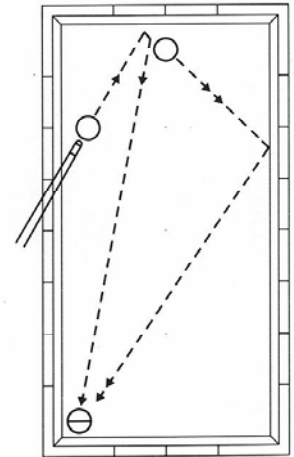
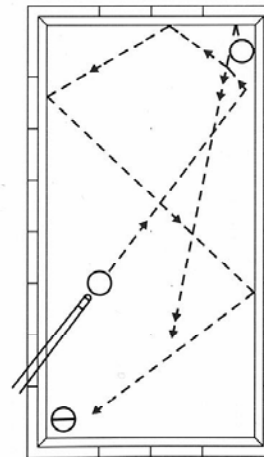
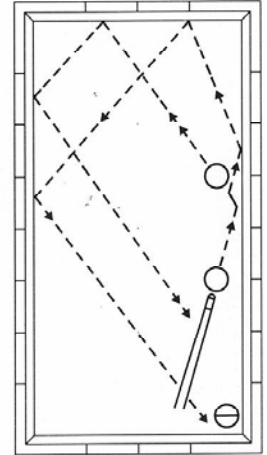
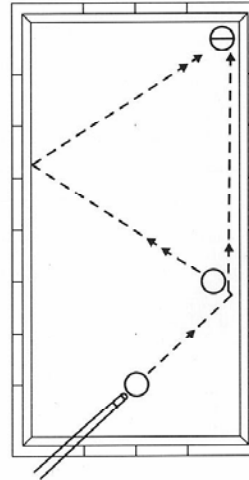
patroon:		bandstoten		basispositie:	
bijzonderheden: Elke bandstoot heeft een verrassend element. Het blijkt dat de zienswijze op één speelsituatie heel verschillend bekeken en bespeeld kan worden.					
lb 38 - 39/43	bal 1 - 35	rb 32 - 36/39	bal 1 - 35		
<p>Een eenvoudige plaatsingsstoot. De ballen hebben een afwijkende plaatsing ten opzichte van het merendeel van de opgaven. De plaatsing is functioneel veranderd om meer variaties zichtbaar te kunnen uitbeelden. In een wedstrijd doen zich regelmatig momenten zoals deze voor. De positie is niet moeilijk. Je moet wel attent blijven op de plaatsing van je stootbal op drie. Drie raken op zuidwest biedt mogelijkheden. De verzamelende vervolgstoot kan via de lange band worden geplaatst. Er zijn meer uitwerkingen mogelijk. Bij de afstoot moet je wel een beeld hebben van het stootverloop. Het waarschijnlijke vervolg moet na de stoot te zien zijn.</p>		<p>Leuke stoot met prachtige lijnen. De bandstoter heeft meer zekerheid als er kaatsend tussen de korte banden wordt gespeeld. Dun rond uit de hoek vanaf bal drie is minder zeker. Caramboleren op een ruimtepositie van de derde bal is altijd lastig. Bij een band is er soms op de terugweg nog een herkansing om bal drie te raken. Met tweederde rechts effect op rolhoogte draait één goed mee. De tweede bal speel je voor eenvoudige vol aan op links. Met een beetje kijk op het gebeuren moet dit goed te doen zijn voor een gevorderde speler. Het spreekt vanzelf dat drie rustig wordt aangespeeld.</p>			
lo 28/37 - 42	bal 1 - 38	ro 25/33	bal 1 - 34		
<p>Een bekend plaatsingsstootje met een addertje onder het laken. Je kunt de tweede bal makkelijk meekrijgen als je voor drierde vol aanspeelt op de tweede bal. Je krijgt dan ook te maken met 'n ongewenste klots. Bal één moet weg zijn voor de tweede bal uit de hoek indraait naar bal drie. Speel de tweede bal dus halfvol aan op rechts. De afstoot moet dan wel iets onder de hartlijn liggen. Goed aanvullend drierde rechts effect is heel nuttig. De afstoot kan dan rustig en beheerst blijven. Je hoeft de afstoot op geen enkele wijze te forceren. Na de carambole omkeren en richting korte band gaan werken.</p>		<p>Heel bekend stootje met risico. De tweede bal kan de afloop in het honderd sturen. Bal twee zeker niet voller dan halfvol aanspelen. Bij dikker raken wijkt bal twee niet voldoende voorbij de derde bal. Op bal één kun je voor drierde rechts effect op de hartlijn plaatsen. Net voor de hoek werkt het gegeven effect direct uit. Het kan natuurlijk een keer prima in een verzameling lopen. Als je echt een seriepositie voor de neus krijgt, dan moet je er zorgzaam mee omgaan. Ben je niet gewend een seriepositie te benutten, dan mis je een seriekans voor open doel. Oefen op de seriekans.</p>			
opmerkingen	bal	lb	rb	lo	ro
Kun je uit een ideale positie geen serie produceren, dan is veel verzamelwerk verspilde moeite.	1	rh - 3/4 le	rh - 2/3 re	-hl - 3/4 re	hl - 3/4 re
	2	1/4 vl	1/4 vl	+1/2 vr	1/2 vl
	3	zwz	v	v	v

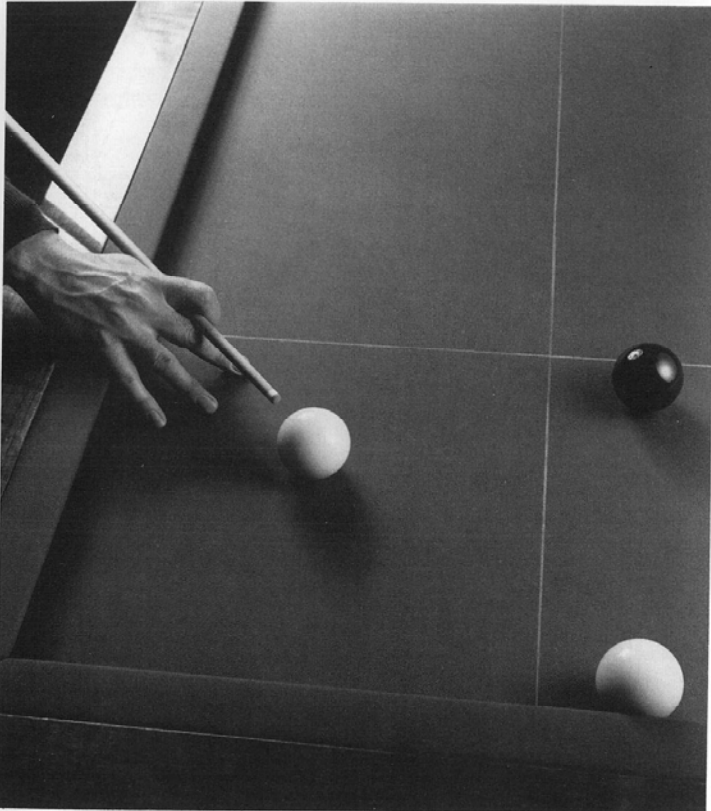

patroon:		bandstoten		basispositie:	
bijzonderheden: Zonder oefening vooraf moet je maar afwachten hoe het loopt. Een geoefende speler met ervaring, kan daar zelf heel wat aan doen.					
lb 7/11	bal 1 - 37	rb 10/12	bal 1 - 16/17		
<p>In deze groep bandstoten is de stootbal op het ontmoetingsmoment met twee weggelaten. Voor de getekende situaties kan dat het inzicht ten goede komen. Moeilijk, maar hanteerbaar is de lange rolstoot. Je beperkt het aanvullend effect tot tweederde rechts op rolhoogte. De tweede bal speel je halfvol aan op rechts. Zo hoef je niet te forceren en komt de stootbal goed rond naar de derde bal. De aangespeelde tweede bal komt wel richting korte band. Mogelijk kun je vanuit de vervolgpositie beter werken aan verzamelen. Niet alles kan altijd in één keer gerealiseerd worden. Een tussenstootje houdt je aan tafel.</p>		<p>Dit is een lastige doorschieter. Laat je in je ijver bal één te snel inkomen, dan volgt er een klots. Het is zaak om de stootbal wel door te schieten, maar met beperkte loopsnelheid. We stoten dus wel vlot, maar niet veel hoger dan rolhoogte. Bal twee moet eerst voorlangs gegaan zijn. Dan pas kan bal één inkomen naar de korte band. Het rechtse effect laat de stootbal op de korte band uitdraaien naar de derde bal. Durf je deze uitwerking niet aan, dan kun je ook vanaf bal drie een snijstoot plaatsen. Gaaf doorschieten is leuk om te doen en aardig om te zien.</p>			
lo 34/37	bal 1 - 39	ro 29/39	bal 1 - 34/35		
<p>Gevoelsmatig lijkt het alsof je de verkeerde kant op speelt. Een directe trekstoot naar de linker lange band durven velen makkelijker te spelen. Bal twee komt dan bij uit de hoekzone van punt vijf. Je bepaalt eerst onder welke hoek je bal twee wegstuurt. Je probeert immers twee dicht bij te halen. Dan schat je de wijk van bal één in. Afhankelijk van eigen inzicht bepaal je de sterkte van je trekstoot naar de lange band. Je mag echt niet lichter dan halfvol aanspelen op twee. Raak je bal twee minder vol, dan zakt je stootbal makkelijk door de positie. De bal is dan zeer moeilijk terug te halen. Probeer het eens uit op de training.</p>		<p>De stootbal is met opzet enigszins gunstig neergelegd. Aan de band is de geplande opzet niet te realiseren. Ook hier bepaal je de aanspeeldikte op twee. Je probeert de tweede bal bij te halen. Vanuit dit gegeven trek je bal één terug naar de lange band. Min of meer bekend met de rollijn van één, bepaal je of er aanvullend effect nodig is. Je moet tenslotte wel een carambole tot stand brengen. Je moet er wat voor over hebben om de volgende carambole niet te moeilijk te laten zijn. Telkens heb je te maken met die dubbelgedachte; caramboleren en positiebehoud (-verbetering).</p>			
opmerkingen	bal	lb	rb	lo	ro
Als je veel weggeeft en weinig maakt, dan gaat de carambole voor alles.	1	rolstoot	doorschieter	gehoekte trekstoot	gehoekte trekstoot
	2				
	3				

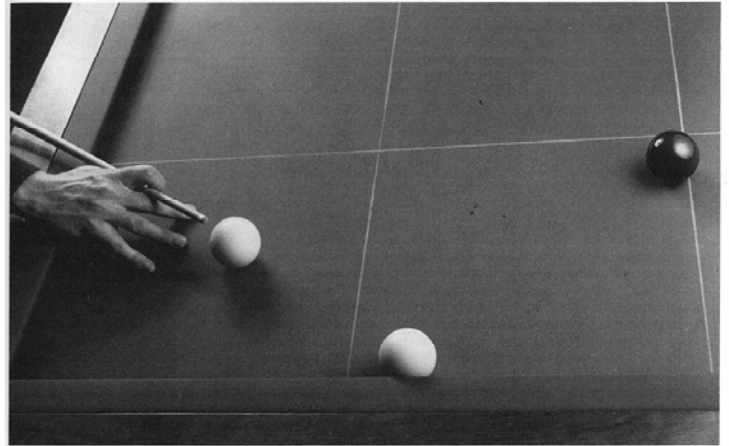

patroon: losse-bandstoten basispositie:					
bijzonderheden: Elke losse-bandstoot spelen op gevoel is wel een zeer groot beroep doen op geluk.					
lb		rb			
<p>Er is voldoende ruimte om goed achter de tweede bal te komen. In de plaatsing zijn de aanduidingen weggelaten. De tekeningroote van de ballen en de getekende plaatsing maken een cijferduiding niet bruikbaar. Met een goede inschatting van de getekende posities kun je hier toch wel mee oefenen. Speel de stootbal op de hartlijn met drievierde links effect. Breng bal één vanaf de lange band voor drievierde vol rechts op bal twee. Alles bepalend is de invalshoek op de tweede bal. Je proeft nogal eens de twijfel bij een afstoot van een losse-bandstoot. Eigenlijk onnodig als je goed oplet.</p>		<p>Voor driebanders is dit gesneden koek. Die pakken de lange band er even bij. Zo voorkomen ze een tweebander, als de stootbal per ongeluk te direct op bal drie zou lopen. Rolhoog afstoten met drievierde links effect. De tweede bal halfvol aanspelen vanaf de band. Beide ballen, één en twee, komen goed samen rond naar de derde bal. Al te dicht bijeen is niet zo prettig driebanden. Je moet zo gauw van los gaan spelen. Een bandstoter kan uit een verzamelde positie mogelijk makkelijker verder werken. Eén bandje om te plaatsen is immers al voldoende.</p>			
lo		ro			
<p>Alles rolt en loopt om dat ene moment. Hoe komt mijn stootbal aan op bal twee? Te dik of te dun, of precies goed? Maak er een vlotte tempostoot van. Geef maximaal links effect op de hartlijn. De tweede bal mag best goed geraakt worden, tot bijna halfvol. Raak je de tweede bal te dun, dan zakt de stootbal te ver door op de tweede lange band. De pakking op de tweede bal heeft ook een versterkte uitwerking van het gegeven effect tot gevolg. Je moet deze stoot echt eens proberen. Mogelijk kom je los van de gedachte dat losse-bandstoten stoten in het wilde weg zijn. Dat is niet het geval.</p>		<p>Wie het ziet, doet er zijn voordeel mee. Twee is alleen maar goed mee te krijgen naar drie via een losse-bandstoot. Dit is geen alles-of-niets-stoot. Je moet goed overwegen wat je doet en wilt bereiken. De tweede bal kun je volledig naar drie brengen. Speel je bal twee te vol aan, dan is de gang uit de stootbal. Halfvol aanspelen op twee is ruim voldoende. Met drievierde rechts effect op rolhoogte komt bal één goed naar de derde bal. Ook in deze situatie moet je onderscheid maken tussen bedoeling en mogelijkheden. Enige tijd oefenen op losse-bandstoten is voor iedereen zinvol.</p>			
opmerkingen	bal	lb	rb	lo	ro
Wat een driebander hindert, kan voor een bandstoter een uitkomst betekenen.	1	hl - 3/4 le	rh - 3/4 le	hl - +3/4 le	rh - 3/4 re
	2	3/4 vr	1/2 vr	-1/2 vl	1/2 vr
	3	v	v	v	nz

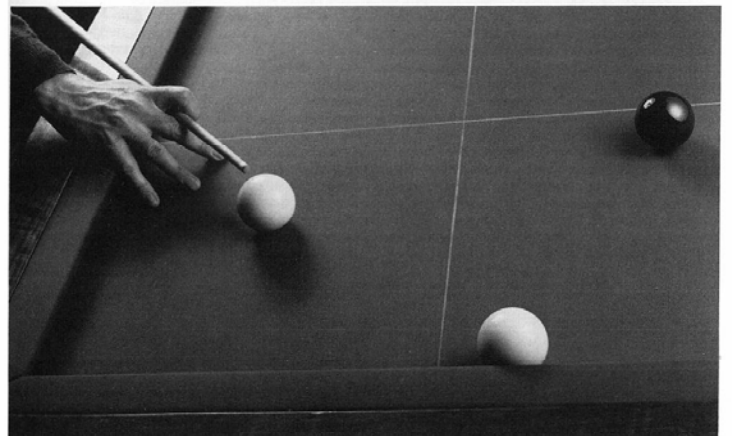

De basissnijstoot. Halfvol aanspelen met een afstoot op de rollijn. Met licht links effect loopt de stootbal vol op drie.

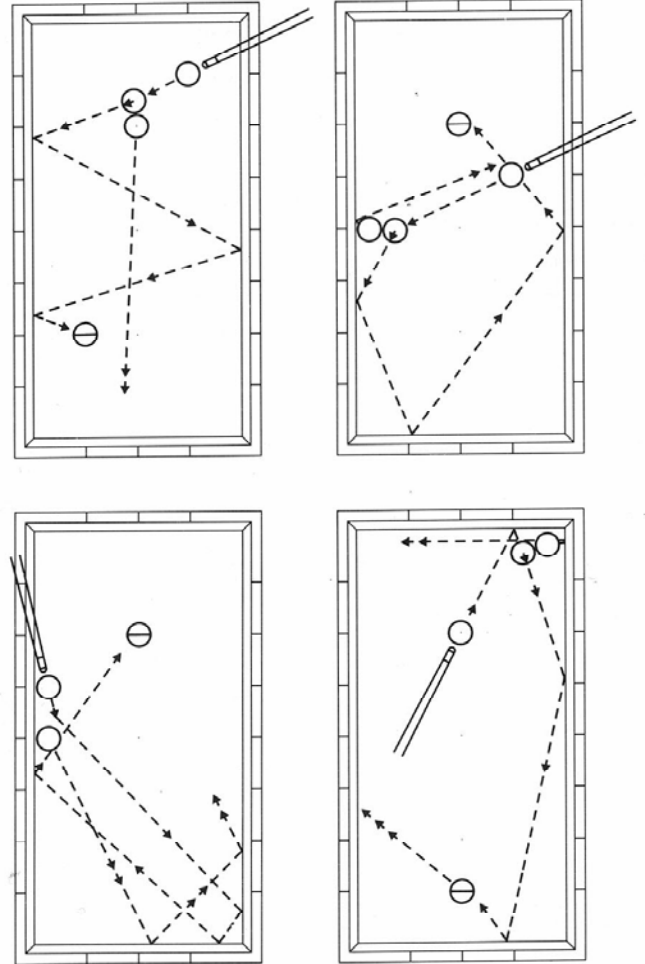

De basisaanpak blijft gelijk. Het meegegeven effect wordt versterkt.

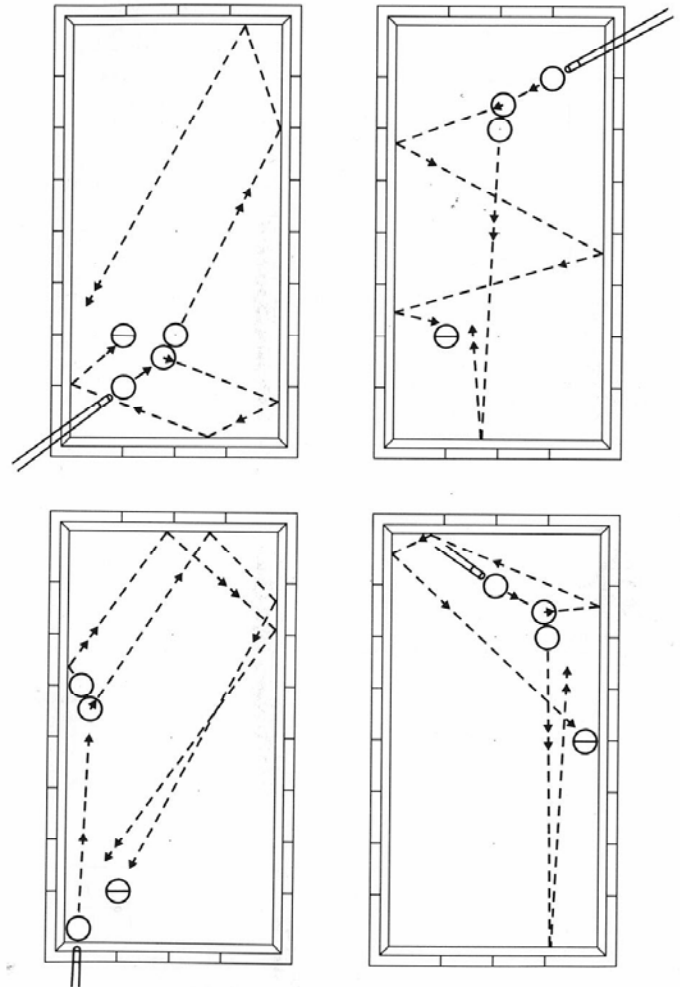
De snijstoot wordt risicodragend. We moeten dunner gaan aansnijden en met maximaal effect werken. Een gave klotstoot is het vervolg op een moeilijke snijstoot.

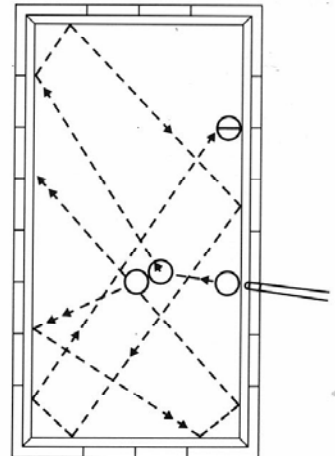
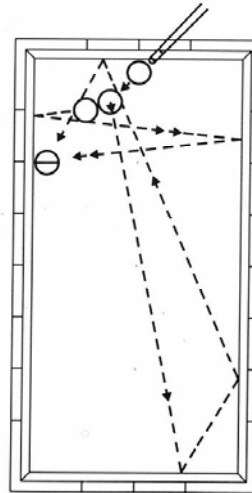
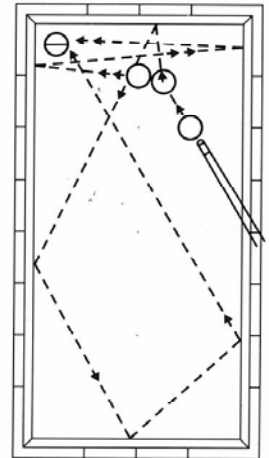
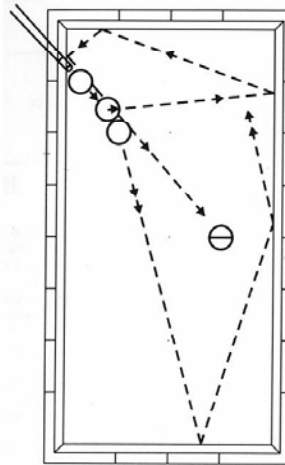
patroon: driebanden		basispositie:				
bijzonderheden: Een speler met beperkte technische mogelijkheden moet de speelsituatie inschatten naar eigen mogelijkheden en kwaliteiten.						
lb 13/32	bal 1 - 9	rb 13/21	bal 1 - 19			
<p>Fors rechtsaf door de hoek lijkt een bruikbare aanpak. Een goede klots lijkt dan ook moeilijk te vermijden. In elke opgave is het midden van de klots een opdracht. Laat je dit risico voor wat het is, dan loopt er veel mis in je spel. Ook de tempoplacering naar de korte hand bij drieënveertig loopt in een klots uit. De harmonicabeweging is lastig uit te voeren. De laatste band geeft de meeste moeilijkheden. Naast het tempo moet ook een schuine invalslijn blijven bestaan. Te veel effect zet de beweging na twee banden om in een rechte afslag. Dun rechts erlangs. Afstoten op de hartlijn met voor tweederde links effect. Speel beheerst.</p>		<p>De aangespeelde tweede bal kan voor moeilijkheden zorgen. Bij de afstoot moet je proberen het tempo van de tweede bal te beperken. Vloeiend afstoten op de hartlijn, met maximaal links effect. Houd rekening met een mogelijke curve in de rollijn van bal één. Door op de hartlijn af te stoten, wordt de wijk van de speelbal beperkt. Bal twee kan halfvol worden aangespeeld. Maak er een beheerste, vloeiende stoot van en beperk het klotsrisico. Andere oplossingen vragen een veel langere looplijn voor de stootbal. Daardoor neemt de trefzekerheid snel af. Het is beter om het natuurlijke volgedrag van de stootbal zoveel mogelijk te benutten.</p>				
lo 13/21	bal 1 - 16	ro 5/38	bal 1 - 13			
<p>Op het oog speel je zo in de klots. Dat hoeft hier helemaal niet zo te lopen. De tweede bal speel je halfvol aan en daarmee bepaal je de uitwijking. De loop van je stootbal bepaal je grotendeels zelf. Stoot af, iets boven trekstoothoogte. Daarmee versterk je de wijk van de speelbal, tot vlak voor de hoek. Met voor drievierde rechts effect loopt de speelbal snel en ongestoord door de hoek naar drie. De tweede bal is al voorlangs als de stootbal uit de hoek draait. Klotst de situatie toch, dan moet je iets meer ingehouden en wat dieper afstoten op bal één. Het effect versterkt het roltempo van één.</p>		<p>Lastig en ingewikkeld kun je deze positie wel noemen. Spelen op punt achtendertig en rechtsaf draaien, beperkt de zekerheid van de derde band. De aangegeven speelwijze heeft die zekerheid wel in zich. Bovendien kun je heel goed meewerken met het rolpatroon van de stootbal. Je hoeft de stoot nergens te forceren. Dat komt de zuiverheid in je spel ten goede. Speel via de korte band bal twee dun aan. Met voor tweederde rechts effect op de hartlijn is er een klotsvrije scoringskans op drie. Het driebanden verliest een deel van haar speelcharme door het geweld waarmee sommigen een situatie te lijf gaan. Het is soms niet om aan te zien.</p>				
opmerkingen		bal	lb	rb	lo	ro
Hardheid en een geforceerde afstoot zijn nimmer de oplossingen van een biljartprobleem.		1	hl - 2/3 le	hl - +3/4 le	+th - 3/4 re	hl - 2/3 re
		2	-1/4 vr	1/2 vl	1/2 vl	1/4 vr
		3	v	v	v	v

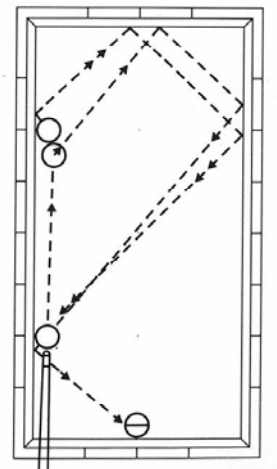
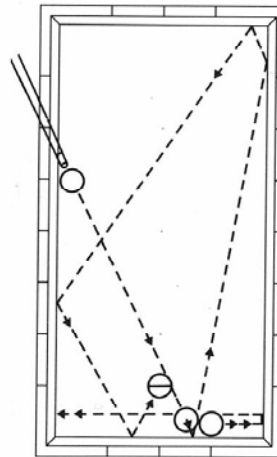
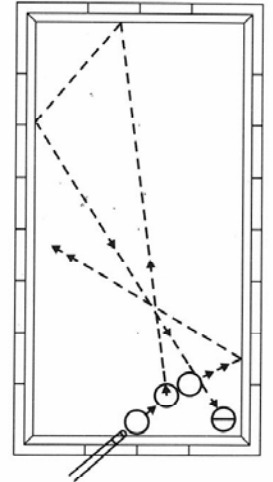
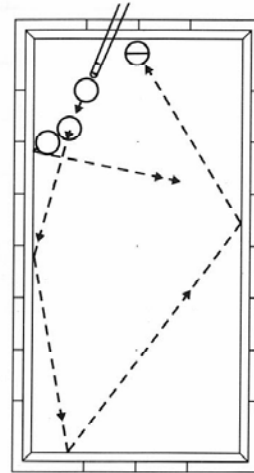
patroon: driebanden		basispositie:			
bijzonderheden: Een driebandenstoot moet je eerst met je ogen maken. Je moet je de loop van de ballen kunnen voorstellen. Dan weet je wat er mis kan gaan.					
lb 32/33	bal 1 - 37	rb 13/32	bal 1 - 9		
<p>Voor een beetje geoefende driebandenspeler is dit een schietje. Deze driehoekstoten moet je regelmatig inoefenen om gevoel te behouden. Toeschouwers reageren verbaasd als je deze stoot laat liggen. Halfvol aanspelen op de tweede bal geeft zekerheid over de tempodeling in de positie. De wijkning naar rechts verloopt makkelijk. Om bal één goed te laten uitdraaien, moet je afstoten op trekstoothoogte. Persoonlijke techniek is bepalend voor de finesses van de stoothoogte. De tweede bal komt in een verzameling. Mogelijk resteert er een nieuwe driehoekstoot of een losse-bandstoot over drie banden.</p>		<p>Zonder voldoende materiaalkennis kom je met deze positie niet veel verder. Je hebt de kaatsing op de lange banden ten volle nodig. Enig inzicht in de afslag en de pakking op de band is gewenst. Speel de tweede bal maximaal voor een vierde vol aan op rechts. Bij dikker aanspelen kan bal twee de derde bal wegkaatsen. Geef de stootbal voor drievierde links effect op rolhoogte. Het praktisch gebruiken van een harmonicastoot vraagt om voorbereiding. Benut een wedstrijd niet om iets uit te proberen, tenzij de omstandigheden je er toe dwingen. Training en inzicht kunnen dan van grote waarde blijken.</p>			
lo 16/37	bal 1 - 41	ro 14/25	bal 1 - 8		
<p>Het overkomt je allemaal vroeg of laat een keer. Die positie speel je even soepel rond. Je gedachten proberen zich de vervolpositie voor de geest te brengen. Dit is een tussendoortje. De annonce van de arbiter brengt je weer tot de realiteit. Je speelde niet over drie, maar over twee banden. De carambole is ongeldig voor de speelopgave. De verleiding tot concentratieverlies zit in de rolafstand. De afstanden geven de indruk van een stootpatroon over voldoende banden. Je komt tot het besef, dat je de spelontwikkeling eerst moet analyseren, alvorens tot de feitelijke speelhandelingen over te gaan. Gelukkig kun je nu op tijd herstellen.</p>		<p>De moeilijkheden lijken op de positie rechts boven. Het is ook een zeer veel voorkomende risicofactor in het driebanden. De 'klots' is voor lukraak driebanders een triest gebeuren. Een perfecte stoot kan in een flits volkomen mislopen. Dikwijls is de klots, die niet voorzien was, de dader. Om dat hier te voorkomen speel je bal twee voor een vierde vol aan op links. Geef je stootbal voor drievierde links effect, iets onder de hartlijn. Als de stootbal goed terugkomt, kan er niet zo veel mislopen. Hanteer een beheerste afstoot om de tweede bal niet hinderlijk te laten terugkomen.</p>			
opmerkingen	bal	lb	rb	lo	ro
Het vervolg wordt, meer dan anders, bepaald door wat je voor jezelf overhoudt.	1	th -	rh - 3/4 le	hl	-hl - 3/4 le
	2	1/2 vr	1/4 vr	1/2 vr	1/4 vl
	3	v	v	v	v

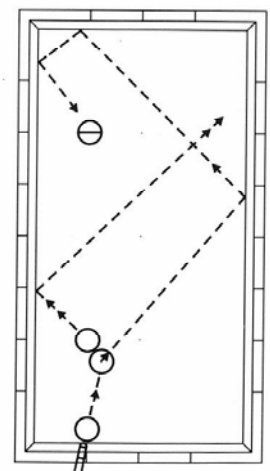
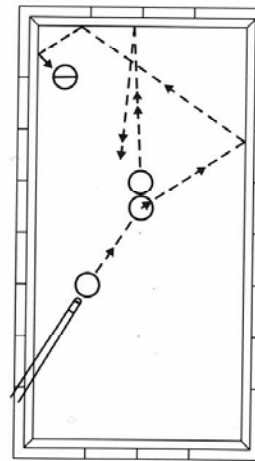
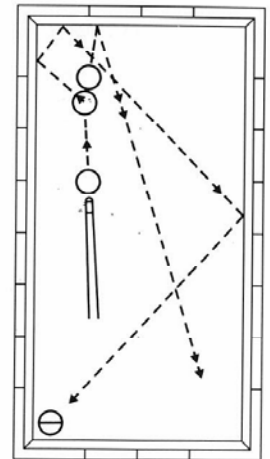
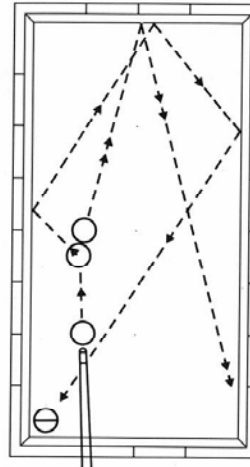
patroon:	driebanden	basispositie:			
bijzonderheden: De tweede bal is een hinderlijk gegeven in het rolpatroon van de driebandenstoot. De bal krijgt dikwijls zoveel tempo, dat een storende ontmoeting plaatsvindt, met bal drie of de stootbal.					
lb 12/24	bal 1 - 6	rb 1/8	bal 1 - 14		
<p>De driehoekstoot is goed te zien. Er ligt meer risico bij bal twee. Die bal moet om de derde bal gestuurd worden. Veel spelers zorgen er éérst voor dat bal twee geen risico's meebrengt. Daaraan passen ze de bespelings van de stootbal aan. De tweede bal speel je voor drievierde vol aan op links. Geef bal één voor drievierde links effect op rolhoogte. Hoe dicht bij de hartlijn, hoe beter de uitwerking van het geplaatste effect. Hoger of lager aangespeeld, moet je, om niet te ketsen, met je effectplaatsing naar binnen. Je speelt dicht bij de middenzone. De invloed wordt daardoor beperkt. Beperkt effect is goed hanteerbaar.</p>		<p>Opnieuw zijn er zorgen over het gedrag van de tweede bal. Klotsen met drie moet worden voorkomen. Met dunner aanspelen kun je de rolsnelheid van die tweede bal beperkt houden. Het wordt een lange reis. De tweede bal voor eenvierde vol op rechts raken. Dat betekent roltempo voldoende om rond te komen. Je moet de stootbal raken op de hartlijn met voor drievierde links effect. Een lossebandstoot of een harmonicaastoot biedt hier geen uitkomst. Bij het driebanden moet je blijven proberen om de stoot soepel en vloeiend te houden. Een geforceerde afstoot beperkt de zuiverheid in hoge mate.</p>			
lo 7/11	bal 1 - 3	ro 15/28	bal 1 - 30		
<p>De stootbal is wel goed rond te krijgen. De tweede bal moet in de gaten worden gehouden. Het merendeel van de driebandenspelers werkt een positie uit op overhouden. Met overhouden bedoelen we een goed bespelbare vervolgstoot. Bij het driebanden is een plaatsing aan de lange band al gunstig te noemen. Deze opgave halfvol afwerken op de tweede bal, met maximaal links effect op de hartlijn. Gezien de ligging aan de band, moet bal één gestoken worden aangespeeld. Een gestoken afstoot betekent, dat de gegeven invloed op bal één versterkt uitwerkt. Zorg er in ieder geval voor, dat twee niet te dicht bij de derde bal eindigt.</p>		<p>Aan het speelpatroon kleven niet zo veel moeilijkheden. Het lijnenmodel doet anders vermoeden. Speel de tweede bal halfvol aan. De stootbal kan zo voldoende roltempo behouden. Geef de stootbal maximaal rechts effect op de hartlijn. Daardoor draait de speelbal voor de derde bal langs en gaat alsnog een keer rond. Dan pas is er een driebander gerealiseerd. De tweede bal veroorzaakt geen problemen. Het is wel raadzaam om dit type stoot vooraf een paar maal uit te proberen. Het is niet nodig om geforceerd te gaan spelen. De tweede bal kan goed bij de lange band eindigen. Tussen het boven- en onderacquit vormt een bandbal een goed begin.</p>			
opmerkingen	bal	lb	rb	lo	ro
Een tweede bal, gesituord bij de lange band, vormt een zeer goede mogelijkheid voor de vervolgstoot.	1	+hl - 3/4 le	hl - 3/4 le	hl - +3/4 le	hl - +3/4 re
	2	3/4 vl	1/4 vr	1/2 vl	1/2 vr
	3	v	v	v	v

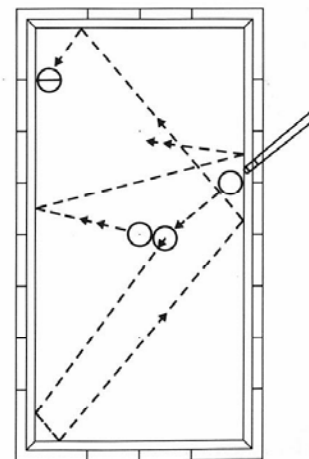
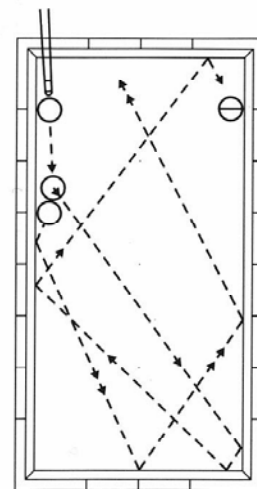
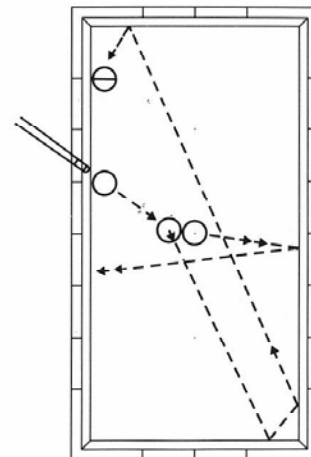
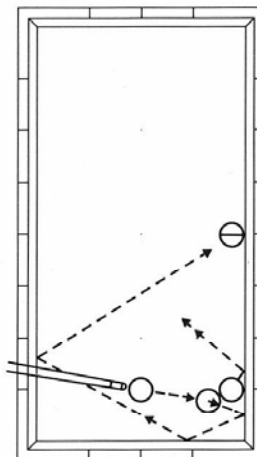
patroon: driebanden		basispositie:			
bijzonderheden: De kracht van een goed speler is, dat hij vooral zijn sterke techniek hanteert. Zwakheden en onzekerheden worden vermeden of zo beperkt mogelijk toegepast.					
lb 3/11	bal 1 - 7	rb 39/45	bal 1 - 43		
<p>Je kunt er natuurlijk een keerstoot via de lange banden van maken. Even de korte band toucheren is genoeg voor deze fraaie driebandenstoot. Een keerstoot is een ingreep op de natuurlijke rollijnen van bal één. De gekozen vorm lijkt lastiger door de rolafstand. De route langs de vereiste drie banden is hier echter zekerder. Als er zorg en aandacht zijn bij de afstoot, is er geen vuiltje aan de lucht. Een beheerste rolstoot, halfvol langs de tweede bal. Met voor drievierde links effect kun je rustig rollend afstoten naar twee. Minder spectaculair dan de eerste keus, maar zeker wel zo nuttig. Bal twee steekt goed over naar de lange band.</p>		<p>Dit hoort bij het driebandenspel. Het is een opdracht om eerst drie banden te raken. Pas daarna kan de carambole geldig worden. Dit betekent veel lange rolpatronen. Ook hier wordt een rolafstand van ongeveer vier meter bereikt. Op zo'n grote afstand worden kleine onnauwkeurigheden sterker merkbaar. De tweede bal moet je voor drievierde vol aanspelen op links. Met voor drievierde links effect op de hartlijn, komt bal één goed rond. Er is nog enige speling in de raaklijn. Als één eerst op de lange band komt, dan zal bal één goed doorkaatsen naar drie. De tweede bal komt gunstig aan de lange band te liggen.</p>			
lo 38/44	bal 1 - 16	ro 11/43	bal 1 - 31		
<p>Op het eerste gezicht is de situatie uitzichtloos. Toch moet je op zoek naar een mogelijke aanpak. Een lossebander of een harmonicastoot komt niet in aanmerking. Bovendien is de rollijn van één naar twee behoorlijk lang te noemen. Dan is het goed om de positie consequent door te nemen. Bekijk of er links of rechts langs de tweede of derde bal gespeeld kan worden. Hier kun je binnendoor en dan rond. Speel twee dun aan op rechts. Met voor drievierde effect op links draait één goed weg. Afstoten op rolhoogte om het tempo vast te houden. Dun op twee is voorwaarde om die bal langs de korte band te houden. Zo blijft drie op zijn plaats.</p>		<p>Een schoonheid van een driebander. De stootbal is makkelijk rond te krijgen. De tweede bal komt goed mee, als je voldoende dik aanspeelt. Je moet wel enigszins bekend zijn met de afslag van de banden. Bij het inspelen dus even dit type stoot uitproberen. Afstoten op de hartlijn met voor drievierde rechts effect. De tweede bal kun je gerust voor drievierde vol aanspelen op de rechter balhelft. In de hoekzone is er geen klotsrisico. Twee komt achter de stootbal aan. Reageert de stootbal niet voldoende, dan moet je een beetje meer effect op één plaatsen. Soms slippen de ballen een beetje weg als het laken nog wat nieuw is.</p>			
opmerkingen	bal	lb	rb	lo	ro
Bij het driebanden ervaar je de mogelijkheden van een tafel optimaal, maar ook de beperkingen.	1	hl - 3/4 le	hl - 3/4 le	rh - 3/4 le	hl - 3/4 re
	2	-1/2 vl!	3/4 vl	-1/4 vr	3/4 vr
	3	v	v	zz	v

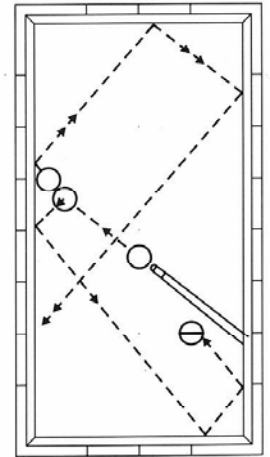
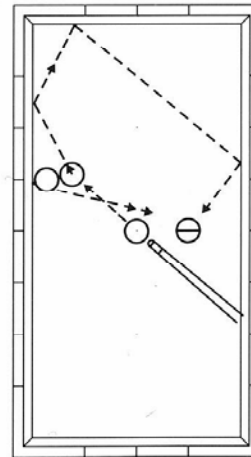
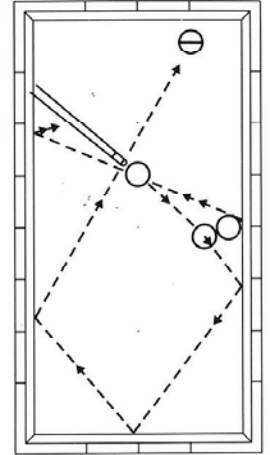
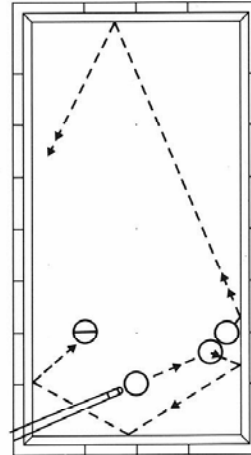
patroon: driebanden		basispositie:			
bijzonderheden: Je moet het klotsrisico zien weg te nemen als je een redelijke kans wilt hebben om in het driebanden te caramboleren.					
lb 22/41	bal 1 - 32	rb 7/41	bal 1 - 17		
<p>Alle stoten dragen hetzelfde kenmerk. Eerst moet de tweede bal risicovrij worden geplaatst. Daarna kan de rollijn naar de derde bal worden gemaakt. Speel de tweede bal voor drierde vierde vol aan op links. Zo komt de tweede bal buiten de rollijn van één te liggen. Met voor drierde vierde effect op rolhoogte komt bal één goed rond naar de derde bal. Over het algemeen is een ruim liggende hoekbal prettig om aan te spelen. Een vastliggende bal biedt minder mogelijkheden. De dichtstbijzijnde band kan nu niet zo goed gebruikt worden als derde te raken band. Het risico is daarvoor te groot. Een beetje ruimte is nodig.</p>		<p>Vergelijkbare stoot met linksboven. Nu ligt de positie wat verder op tafel. Een rechtshandige speler heeft geen moeilijkheden om er goed bij te kunnen. Een linkshandige speler moet nu reiken. Ook de aanpak is vergelijkbaar met de vorige positie. Aanspelen op twee met voor drierde vierde rechts effect. Bal twee voor drierde vierde vol op links aanspelen. Je moet nu wel afstoten onder de hartlijn. Bal één moet zo spoedig mogelijk naar de lange band, om goed uit te kunnen draaien. Zonder meer stootdiepte loopt één te makkelijk rond en eindigt bij de korte band op plaats tweeënveertig. Twee zoekt de andere hoek op.</p>			
lo 6-7/18	bal 1 - 27	ro 12/32	bal 1 - 42		
<p>Op het eerste gezicht zou je er een dun rollertje van willen maken. Met even langer kijken zie je dat de tweede bal lastig kan worden. Je moet twee eerst doelbewust buiten de rollijn van de stootbal brengen. Rustig halfvol op de tweede bal aanspelen. We passeren de tweede bal aan de rechterkant. Met voor drierde vierde links effect op rolhoogte loopt de stoot gunstig af. Probeer een beetje in de buurt van de derde bal te blijven. Met een bal in de buurt kun je goed zuiver aanspelen. De tweede bal komt midden op het biljart te liggen. Vanuit die positie kun je vrij makkelijk rondspelen. Forceer niet, als het niet nodig is.</p>		<p>Even goed kijken geeft het beste resultaat. Een forse stoot op twee brengt de stootbal voldoende naar de lange band. Twee heeft echter voldoende tempo om een klots bij de kruising te veroorzaken. Je moet twee zien af te remmen. Speel de tweede bal dus voor eenvierde vol aan op rechts. Om bal één voldoende te laten wijken, plaats je voor tweederde rechts effect. Je moet afstoten onder de hartlijn, anders schuift de stootbal te ver door op de lange band. De afstoot moet enigszins ingehouden zijn. Een beetje dwang uit de achterhand is wel nodig. De stoot is lastig, maar geeft dan ook veel voldoening als het allemaal goed afloopt.</p>			
opmerkingen	bal	lb	rb	lo	ro
Bij het driebanden duurt de stoot beduidend langer, door de intensieve voorbereidingen.	1	rh - 3/4 re	-hl - 3/4 re	rh - 3/4 le	-hl - 2/3 re
	2	3/4 vl	3/4 vl	1/2 vr	1/4 vr
	3	v	v	nz	nz

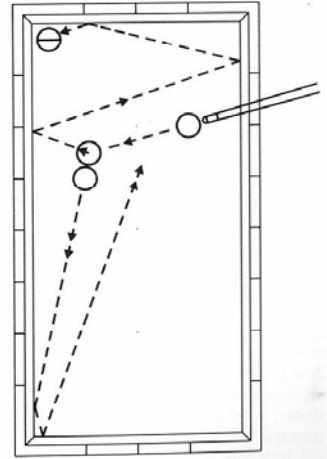
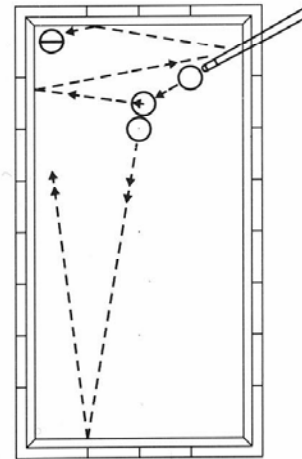
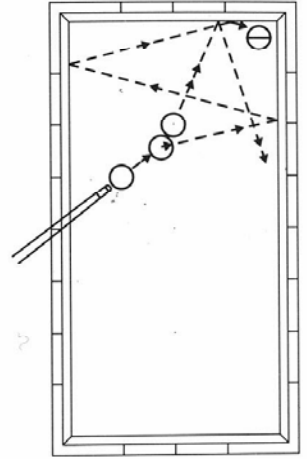
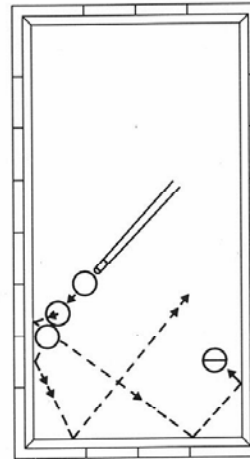
patroon: driebanden		basispositie:			
bijzonderheden: Een bescheiden aanpak leidt tot hanteerbare resultaten. Je moet niet meer doen dan nodig is om het gestelde doel op eenvoudige wijze te bewerkstelligen.					
lb 25/40	bal 1 - 38	rb 6/23	bal 1 - 16		
<p>Een klassieke driehoek voor de keu. Het aantal banden voor de carambolage is ruim voorhanden. Er is echter maar één kans om de derde bal te raken. Het is dus zaak om zuiver op drie aan te rollen. Speel dun rechts langs de tweede bal. Beheerst afstoten op rolhoogte is gewenst. Je moet de stootbal voor tweederde rechts effect geven. Zo is er voldoende draaiing om goed door de hoek te komen. Vooral niet te pittig op twee aanspelen, om een klots te vermijden op weg naar drie. Veelal is de onervaren speler geneigd om te fors op twee aan te spelen. Ook in het driebanden spel kun je sober moeten zijn.</p>		<p>Een fijne situatie om te bespelen. Het zal niet moeilijk zijn om een klots te vermijden. Bal één loopt goed rond en er lijkt geen vuiltje aan de lucht. Je hebt natuurlijk wel aandacht voor het draaien in de hoek. Gaat het te rap, dan wordt het een tweebander. Blijf dus even attent op de positie. De tweede bal speel je halfvol aan op rechts. Soepel afstoten op rolhoogte, met voor drievierde links effect. Het is een prachtige, vloeiende stoot zonder al te veel risico. Mogelijk kun je goed verder spelen als de tweede bal bij de lange band is gebleven. Speel deze stoot met overtuiging.</p>			
lo 10/16	bal 1 - 6	ro 6/23	bal 1 - 20		
<p>Het zal de tweede bal weer niet zijn. Het grootste risico ligt in de buurt van punt negenendertig. Daarna is een klots minder waarschijnlijk. De tweede bal speel je op links voor drievierde vol aan. Bal één afstoten op de hartlijn met voor drievierde rechts effect. Het effect begunstigt de afslag op de banden. Het roltempo van de stootbal blijft daardoor goed behouden. Ook op een trage tafel is deze driebandenstoot heel goed uit te voeren. Als de tweede bal enigszins op de hoek bij punt één aanrolt, kun je mogelijk weer rond spelen. Probeer wat ruimte te houden om een langere voorhand te gebruiken.</p>		<p>Elke stoot is een keuze uit de beschikbare mogelijkheden. Ga je rechtsaf, dan speel je halfvol, met voor drievierde rechts effect op de hartlijn. Je hebt dan niet van doen met een klotsrisico. Je moet dan wel weten wat er gebeurt met het effect op de tweede lange band en de volgende korte band. Mijn keuze is een vloeiende rolstoot zonder twijfelachtige invloeden van het effect. De tweede bal voor eenvierde vol aanspelen op links. Je kunt dan soepel rolhoog afstoten, zonder aanvullend effect. Het kleine risico van een klots neem ik op de koop toe. De speellijn is heel natuurlijk.</p>			
opmerkingen	bal	lb	rb	lo	ro
Je moet weten wat er gaat gebeuren. Spelen op de gok heeft bij driebanden geen enkele zin. Je mist zeker.	1	rh - 2/3 re	rh - 3/4 le	hl - 3/4 re	rh -
	2	-1/4 vr	1/2 vr	3/4 vl	1/4 vl
	3	v	nz	nz	nz

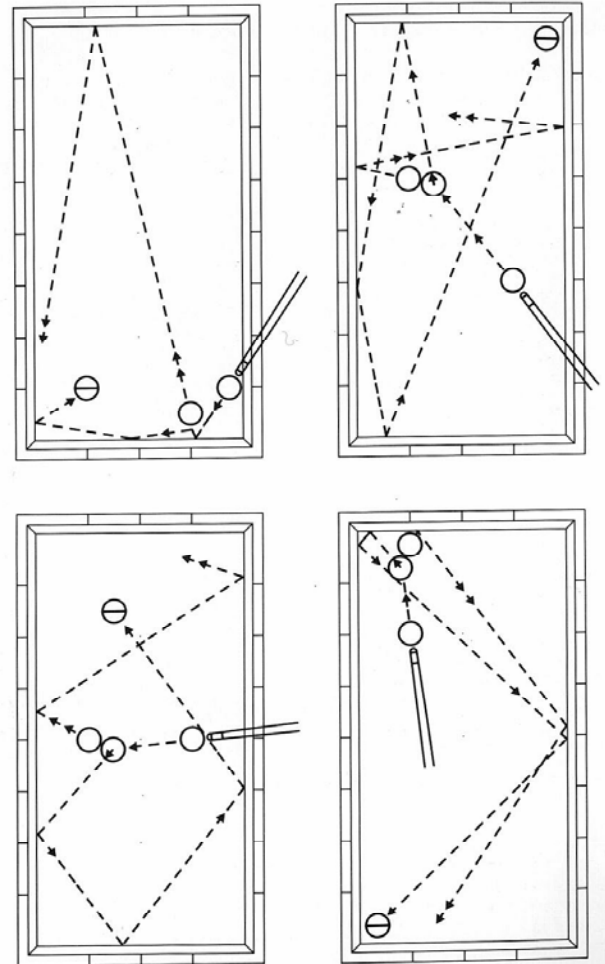
patroon: driebanden		basispositie:			
bijzonderheden: De goede driebandenspeler doet niet meer dan nodig is om met optimale zorg eenvoudig te caramboleren.					
lb 32/35	bal 1 - 38	rb 4-9/25	bal 1 - 18		
<p>Dit mag nooit misgaan. Als het toch gebeurt, heb je een makkelijke stoot laten glijpen. Naar mijn mening is het evenwicht momenteel een beetje zoek. Iedereen stort zich op het driebanden. Dat leidt bij voorwedstrijden tot tragisch lange, saai biljartavonden. Enige kwaliteit en kennis van het spel zouden een voorwaarde tot deelname moeten zijn in de competitie van de K.N.B.B. Nu meent elke speler met een beetje gevoel van eigenwaarde een minitopper te zijn. Voor hen heeft de sport mijns inziens toch nog te veel geheimen. De grandeur van het driebanden verliest op zulke avonden veel van haar glans. Zie het verkorte schema.</p>		<p>De tweede bal speel je voor een vierde vol aan op rechts. Geef bal één voor drievierde rechts effect op de hartlijn. Je moet de tweede bal niet dikker raken. Met het voller raken van twee verhoog je ook het roltempo van de tweede bal. Door het kaatsen tussen de lange banden kan twee dan mogelijk een klots veroorzaken. Bal één moet een beetje uitzwaaien om goed naar de derde bal te kunnen rollen. Een strakke plaatsing in de hoek betekent een misser. Het effect werkt dan tegen en doet één recht uit de hoek komen. Dit reactiepatroon is de oorzaak van veel zeker lijkende driebandstoten.</p>			
lo 16/24	bal 1 - 23	ro 16-34	bal 1 - 23-28		
<p>Heel voorzichtig spelen is de boodschap bij deze stoot. Twee mag absoluut geen snelheid oppakken. De stootbal speel je dus voor een vierde vol rechts langs de tweede bal. Mooi vloeiend afstoten op de hartlijn met voor tweederde rechts effect. Rustig duwend afstoten om het roltempo beperkt te houden. Door te vlot afstoten is ook de afslag op de tweede bal te sterk. De wijking van bal één neemt een beetje toe. Het uitrollen op drie kan makkelijk mislopen met een achterom. Een subtiele stoot om alle zorg aan te geven. Het vervolg is wat lastig als de positie in een verzameling loopt.</p>		<p>Echt een stoot om een flinke portie techniek ten toon te spreiden. De tweede bal voor drievierde vol aanspelen op links. Met voor drievierde links effect op trekstoothoogte, is de carambole zo goed als zeker. Speel je bal twee lichter aan bij een keerstoot, dan loop je risico. De speelbal wil door massa en tempo eigenlijk verder in een voorwaartse lijn. Bij onvoldoende weerstand van de tweede bal slijpt één links of rechts weg. Nu kan de kering goed tot stand komen. Er is geen klotsrisico en de tweede bal kan goed geplaatst worden. Deze keerstoten vragen om wat ruimte bij bal drie.</p>			
opmerkingen	bal	lb	rb	lo	ro
De speelwijze mag inzicht en vaardigheid nooit te boven gaan.	1	-hl - 2/3 re	hl - 3/4 re	hl - 2/3 re	th - 3/4 le
	2	1/2 vr	1/4 vr	1/4 vr	3/4 vl
	3	v	v	v	zz

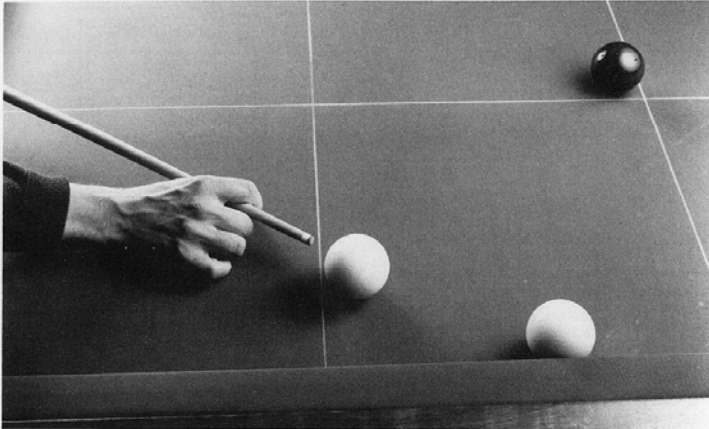
patroon: driebanden		basispositie:			
bijzonderheden: De harmonica is een prachtige stoottechniek, mits met beheersing en inzicht toegepast.					
lb 31/35-39	bal 1 - 27	rb 5/13	bal 1 - 17		
<p>Dat moet een forse snijstoot worden. Bovendien wil je de tweede bal naar de lange band sturen. Speel de tweede bal zeker half vol aan op rechts. Met voor drievierde links effect op de hartlijn komt bal één goed naar de hoek. Speel je lichter aan op twee, dan is de tweede bal moeilijk bij de lange hand te plaatsen. Probeer dwingend te spelen met een langere voorhand. Als je ervaring hebt, kun je de stootbal zelfs een beetje steken. Met een lift in de achterhand werkt het gegeven effect wat sterker uit. Dikwijls wordt dat overdreven en loopt de bal volkomen verkeerd af. Speel op zeker.</p>		<p>Je moet even nadenken voor het beste resultaat. De tweede bal vormt een duidelijk klotsrisico. Daar is onze eerste speelgedachte op gericht. Raak die tweede bal voor een vierde vol op rechts. De tweede bal loopt dan via de korte band weg naar de lange band. De stootbal loopt in een harmonische beweging naar de derde bal. Een goed geplaatste stoot pakt nog even de derde korte band mee, alvorens te caramboleren op de derde bal. Bal drie mag best even aangetikt worden om wat ruimte te scheppen. Probeer vloeiend drijvend af te stoten. Niets forceren, om soepel tot carambole te komen.</p>			
lo 1/13	bal 1 - 9	ro 1/17	bal 1 - 14		
<p>Het lijkt er op, dat deze harmonicastoot stovingvrij is. Schijn bedriegt in dit geval. De harmonica is zeker en vloeiend te maken. Twee wijkt goed en risicoloos uit. Een eindpositie bij de lange band is hier waarschijnlijk. Dit eenvoudige spelbeeld kan op het allerlaatst volkomen mislopen. De oorzaak vind je dan in het aanspelen op de tweede bal. Het tempo moet beperkt blijven, anders kan twee de stootbal hinderen alvorens te caramboleren. Speel voor een vierde vol aan op twee. Geef bal één voor bijna drievierde rechts effect op de hartlijn. Maak er een vloeiende, ingehouden stoot van.</p>		<p>De aangegeven speelwijze is echt een persoonlijke keuze. De tweede bal voor een vierde vol aanspelen op rechts. Geef de stootbal voor tweederde rechts effect op rolhoogte. Zo kan het dus. Maar je kunt evengoed halfvol links of rechts langs de tweede bal. Het grappige is, dat beide vormen effectvrij op de hartlijn gespeeld kunnen worden. Zo biedt één situatie wel drie zeer goede mogelijkheden. Juist deze positie leent zich voor een discussie over de voor- en nadelen van elke gekozen speelvorm. Laat je niet verleiden om technisch boven je mogelijkheden te gaan. Dat pakt slecht uit.</p>			
opmerkingen	bal	lb	rb	lo	ro
De laatste positie verduidelijkt nog eens ten volle dat de driebander razendsnel keuzes moet maken.	1	hl - 3/4 le	rh - 3/4 le	hl - 3/4 re	rh - 2/3 re
	2	1/2 vr	1/4 vr	1/4 vr	1/4 vr
	3	zz	v	oz	oz

patroon: driebanden		basispositie:			
bijzonderheden: Goed driebanden kunnen spelen, betekent dat je per situatie totaal van techniek kunt veranderen. Vergeet wat je deed, doe elke carambole apart.					
lb 37/39-44	bal 1 - 40	rb 5/17	bal 1 - 29		
<p>In een vergelijkbare situatie zijn we dun langs de tweede bal rondgegaan. Nu blijft de tweede bal een storende factor, als hij niet wordt weggespeeld. Een losse-bandstoot brengt de tweede bal buiten de risicolijnen van de stootbal. Speel de tweede bal via de korte band voor drievierde vol aan. Geef je stootbal voor drievierde effect op rechts. Om makkelijk terug te komen naar de korte band, moet je afstoten onder de hartlijn. Na het kaatsen op bal twee loopt de stootbal via de korte band en de hoek naar bal drie. De stoot mag best een beetje pittig worden gespeeld om goed te rollen.</p>		<p>Ook de ervaren speler moet even kijken naar de mogelijkheden van deze stoot. Als je alle invalshoeken hebt bekeken, is deze aanpak niet de minste. De uitvoering vraagt minder zorg dan het lijkt. Speel de tweede bal halfvol aan op rechts. Je mag de stootbal vlot raken op rolhoogte. Aanvullend effect is bij deze stoot niet nodig. Het gewicht van de stootbal en de wijking vanaf de tweede bal zijn genoeg om een goede rollijn te realiseren. De kaatsende tweede bal vormt een zeer beperkt risico. Over het algemeen is de tweede bal al weer weg als de stootbal nadert op bal drie.</p>			
lo 7-13/22	bal 1 - 24	ro 2/41	bal 1 - 12		
<p>Een goed speelbare driebandenstoot. Je moet echter wel aandacht geven aan de wijkende tweede bal. Speel je bal twee te licht aan, dan ontstaat er klotsrisico met de derde bal. Door halfvol op twee aan te spelen, druk je bal twee voor de derde langs en vermijd je de klots. Met maximaal links effect op de hartlijn komt bal één goed rond. Een bijkomend nadeel is, dat de ballen bijna in verzameling lopen. Mogelijk kan de aanwezigheid van de korte band en de twee lange banden de vervolgsituatie bespeelbaar houden. Veel driebandenspelers hebben een voorkeur voor enige speelruimte in de positie. Het liefst aan de lange band en in een hoek.</p>		<p>Driebanden spelen betekent ook geen risico inbouwen voor een mogelijke derde te raken band. Als het niet hoeft, dan moet je het raken van de derde band niet twijfelachtig houden. Hier kun je rechtsaf rond gaan. De zekerheid over het raken van de derde band is beperkt te noemen. Speel liever linksom en pak de drie banden op zeker. Een beperkt klotsrisico krijg je ervoor in de plaats. De tweede bal halfvol aanspelen op links. Afstoten, iets boven trekstoothoogte, met maximaal links effect. Het mee-effect op één doet de speelbal afslaan op de derde lange band. Twee is meestal te traag om te klotsen.</p>			
opmerkingen	bal	lb	rb	lo	ro
Als je probeert de tegenstander na te doen, geef je meestal de winst uit handen.	1	-hl - 3/4 re	+ hl -	hl - +3/4 le	+th - +3/4 le
	2	3/4 vl	1/2 vr	1/2 vl	1/2 vl
	3	v	v	v	v

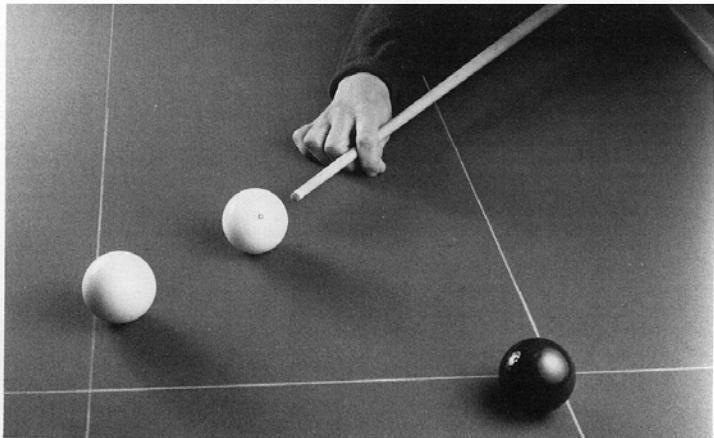

80 TECHNIEK

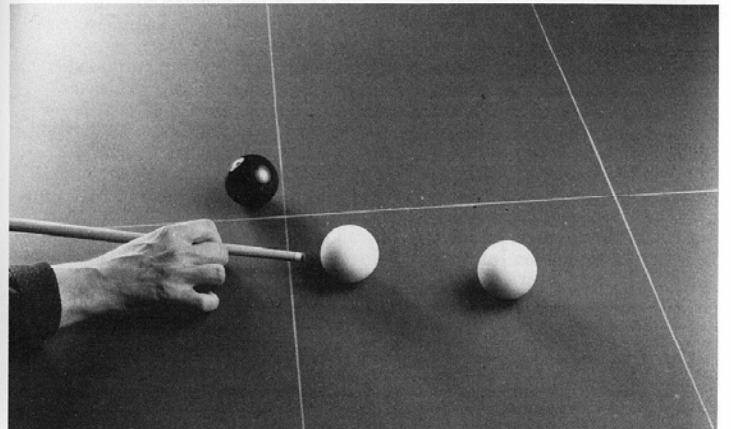

De tweede bal mag met enige dwang door de hoek gebracht worden. De derde bal moet zo veel mogelijk bij de kaderlijn blijven.

De positie biedt perspectief. Breng de tweede bal door de hoek naar de gunstige lijnkruising.

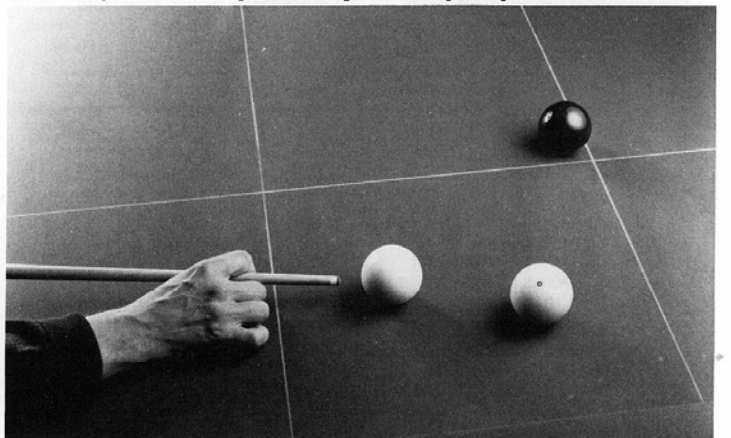

TECHNIEK 81

Het lukt niet om de tweede bal direct in de verzameling bij de kaderlijn te brengen. De tweede bal heeft beide hoeken nodig om goed bij te draaien. Enig links effect bevordert de uitdraai van de tweede bal.

De tweede bal kan direct uit de hoek bijgehaald worden. Redelijk dun aanspelen op twee, met maximaal ingehouden afstoot op trekstoothoogte. Teer aanspelen op de derde bal.

Opbouw naar een positie

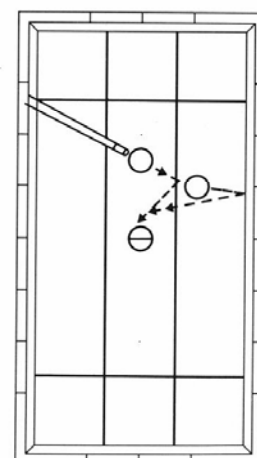
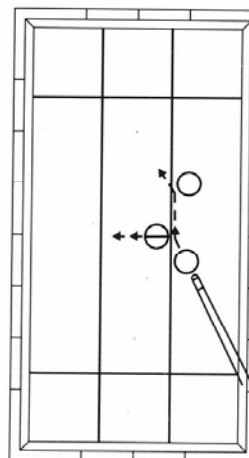
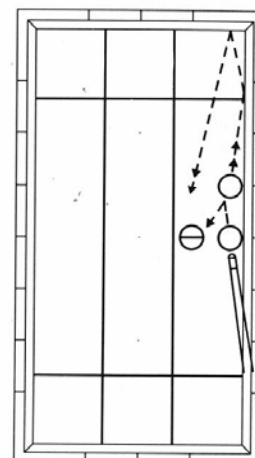
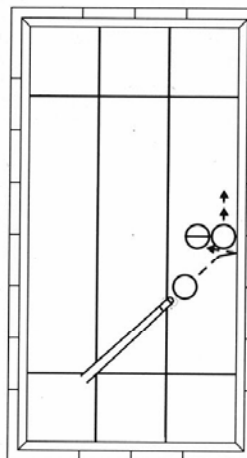
Kaderen is vooruitdenken en rekening houden met de vervolgpositie. Nimmer is er speelrust om een verzameling beheerst uit te werken met kleine eenvoudige controlestootjes. Na elke carambole klinkt het *dédans* van de arbiter. Bij het maken van de dan volgende carambole, moet één van de te raken ballen het kadervak verlaten. Directe terugkeer is toegestaan, maar dat maakt de speeldwang niet ongedaan. Het kan dikwijls gunstiger zijn om al direct na de entréemelding een rammelstoot te maken.

lb. Een goed speelbare kaderpositie, mits er rekening gehouden wordt met de vervolgsituatie. De bal aan de band wordt eerst aangespeeld. Daarna draai je een beetje in op de derde bal. Houd de ballen als het kan dicht bij een. Het vervolgrappel kun je dan zuiverder maken.

rb. De rammelstoot moet goed op maat zijn. Je kunt proberen om direct een ideale kaderpositie te scheppen. Dan komen bal twee en drie ieder aan een kant van de kaderlijn te liggen. Vandaaruit kun je bal twee kaatsend aanspelen en herhaald opvangen met de stootbal. De televisiebeelden van kadertournooien laten dat tot in de perfectie zien. Het lijkt eenvoudig, maar het is razend moeilijk om positiecontrole te behouden. De oefeningen zijn er niet aan af te zien, maar ze zijn er wel. Schitterende sport lijkt voor de toeschouwer meestal eenvoudig in haar beheersing en spelkwaliteit. De tempodosering van deze rammelstoot schiet nog wel eens te kort.

lo. De ballen twee en drie liggen wel ieder aan de kaderlijn, maar je kunt niet herhaald rappelleren, met behoud van positie. Om daar toch naar toe te werken, maak je een passeerstootje tussen de beide te raken ballen door. Beide worden zeer licht aangespeeld. Nu moet je alweer sterk letten op het roltempo van de stootbal. De bedoeling is de stootbal zo te plaatsen ten opzichte van de derde bal, dat je een verzamelrappel kunt inzetten.

ro. De positie ligt goed genoeg om een verzamelrappel te maken. De tweede bal moet kaatsen op de lange band. Na carambolage op drie ligt de stootbal stil om de nog rollende tweede bal op te vangen. De situatie is optisch veel ruimer geplaatst dan op de biljartafel feitelijk zichtbaar is. Je moet de positietekeningen zien als een speelindicatie om je gedachten in het kaderspel enigszins te leiden. Speel kleine kaderstootjes niet te makkelijk met een gelifte achterhand. De stootbal neemt hierdoor extra draaiing op en vertoont de neiging te beweeglijk te worden. Je verliest dan controle over de positie. Hanteer elke houding en handeling met een gericht inzicht in het probleem van de speelsituatie.

Kader plaatsingsstoten

Elke spelsoort heeft een eigen pakket bijzonderheden. In het kaderspel zijn de plaatsingsstoten van essentieel belang. De voortdurende aandacht voor de speelbeperking in de vakken is een geestelijke belasting. De zwak geconcentreerde speler herinnert zich de momenten van een onnodig resté dedans echt nog wel.

Telkens is er de verplichting om in het één- of tweestootskader de positie te herstellen middels een rappendstootje. In de tekening is een viertal veel voorkomende plaatsingsstootjes opgenomen.

a. De meest gebruikte rappendstoot.

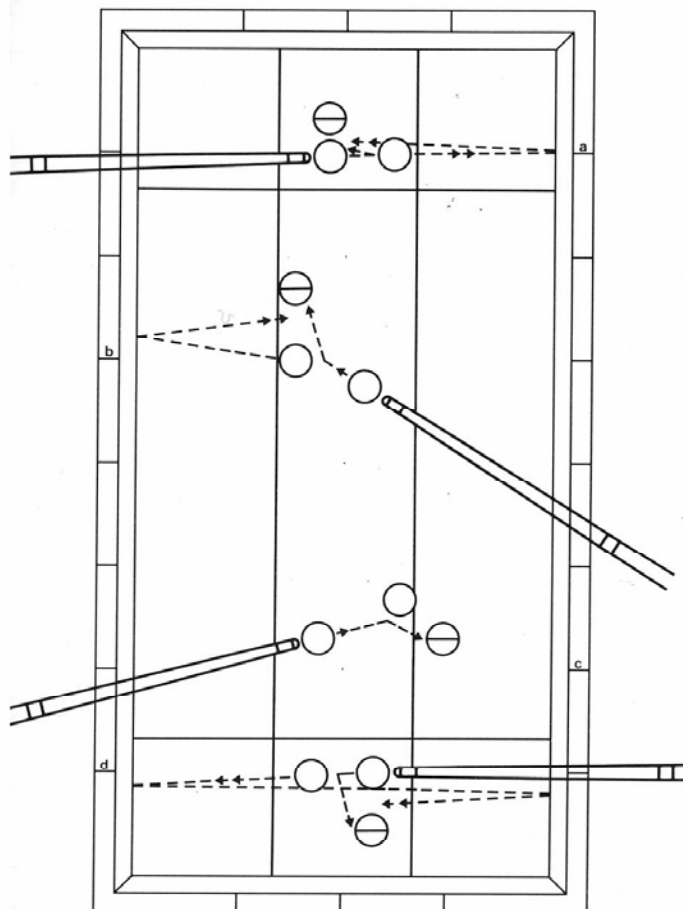
De tweede bal wordt weggestuurd naar de band. De carambolage verloopt zachtjes aan de zuidzijde. De terugkerende tweede bal wordt opgevangen door de stootbal. Om goed indraaien te verwezenlijken moet de stootbal een beetje rechts worden aangespeeld. De tweede bal neemt enig effect over, maar dan is de uitwerking tegengesteld.

b. De positie ligt te ruim om regelmatig en herhaald op serie te kunnen spelen. Je verkleint de positie door de tweede bal op te duwen via de kaatsende band. De derde bal mag slechts heel licht worden geraakt. Er is al meerdere keren op gewezen, dat het te veel gevraagd is, om drie ballen naar een nieuwe verzamelpositie te leiden in één stootbeweging.

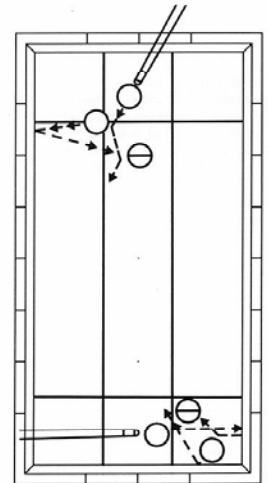
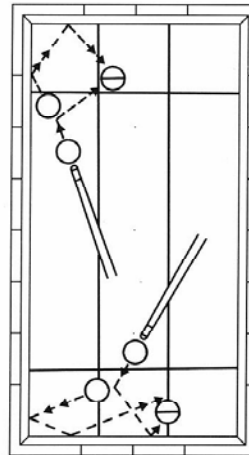
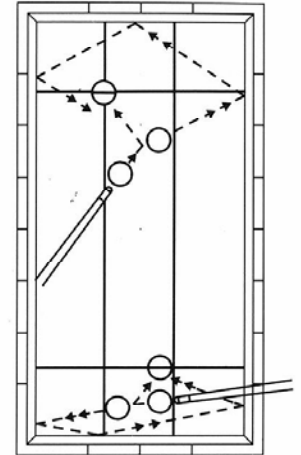
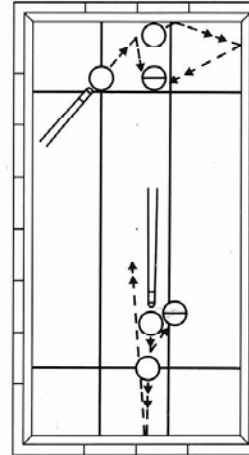
c. Even nadenken is hier geen slecht advies. Laat je niet verleiden tot een pittige rappendstoot vanaf de derde bal. Dat vraagt een grote mate van stootbeheersing. De stootbal moet amorti

worden gespeeld en de tweede bal mag niet te veel tempo meekrijgen. Je kunt beter proberen lichtjes uit te draaien naar bal drie. Mogelijk komt de ingebrachte stootbal in positie voor een serie rappendstootjes op de kaderlijn. Als het niet lukt, kun je zeker nog een goed plaatsbaar lang rappend maken. De positie is dermate gunstig, dat er herstel vanuit verschillende hoeken mogelijk is.

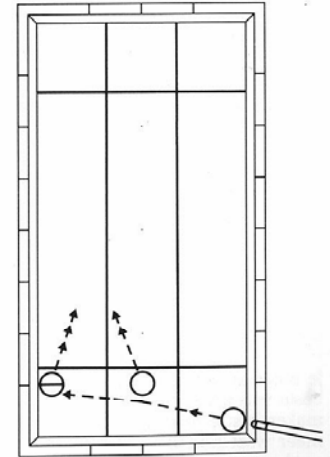
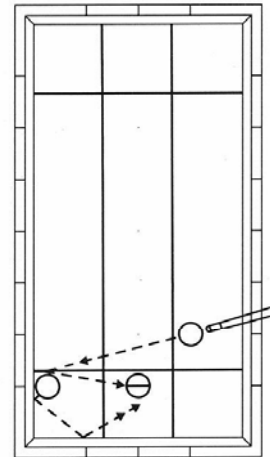
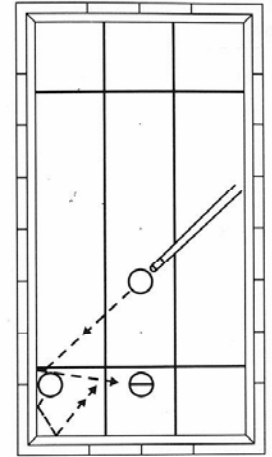
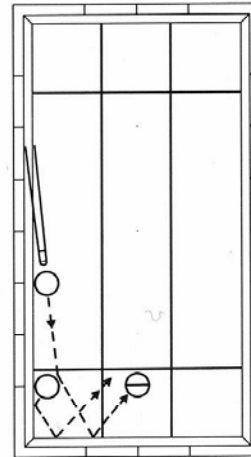
d. Een vergelijkbare situatie met de speelpositie bij a. Het verschil zit hem in de looplijn van de tweede bal. Het lukt niet om de tweede bal direct in positie te manoeuvreren. Het aanvullende effect laat de tweede bal dubbel kaatsen. Om problemen te ontwijken moet de derde bal aan de westzijde worden aangespeeld. Speel je te licht, dan zakt de stootbal door de positie en wordt er gemist. Speel beheerst, met overleg. Een goed geplaatst rappend beperkt voor enige tijd de moeilijkheden in de voortzetting van de positie.

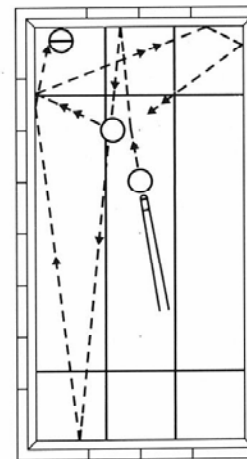
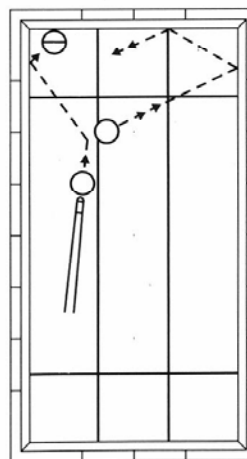
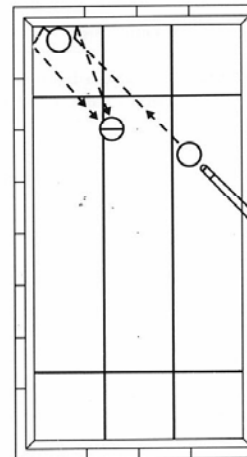
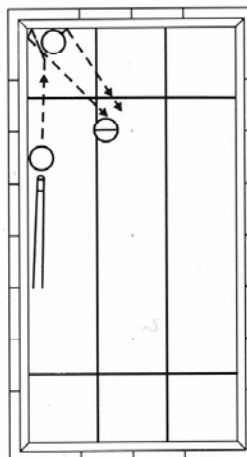
patroon: kader 38/2		basispositie:				
bijzonderheden: Elke spelsoort is te herkennen aan het herhaalde gebruik van bekende stootvormen. De beheersing van basisstoten is een voorwaarde voor ontwikkeling.						
lb boven		bal 1 -		rb boven		
bal 1 -		bal 1 -		bal 1 -		
<p>Een duwstootje. De tweede bal moet even door de hoek om weer bij te komen. Rustig vol op drie spelen. Soms kun je de tweede bal opvangen als het tempo iets te hoog is.</p> <p>onder</p> <p>Even een subtiel trekstootje plaatsen. Je kunt twee er net niet bij krijgen. Toch een trekstoot plaatsen. Als twee beheerst passeert, ligt er een goede plaatsingsstoot.</p>		<p>Direct bijhalen lukt niet. De tweede bal ligt daarvoor iets te schuin in de speellijn. Rondsturen lukt veel beter in dit geval. Als je aan de zuidzijde aanspeelt op drie, kun je bal twee mogelijk opvangen. De verzamelplek is ideaal.</p> <p>onder</p> <p>Direct insturen is te veel gevraagd. Via de korte band spelen is risico accepteren. Een vlakke trekstoot biedt speelruimte. Twee mag enig tempo ontwikkelen, gezien de afstand. Bal één zeer beheerst naar drie brengen.</p>				
lo boven		bal 1 -		ro boven		
bal 1 -		bal 1 -		bal 1 -		
<p>Met een klein snijstootje via de band duw je bal twee naar de hoek. Probeer als het even kan de kleine hoekpositie te ontwijken. Met een licht trekstootje kun je twee heel goed door de hoek naar drie brengen. Beheerst diep en vlak afstoten.</p> <p>onder</p> <p>Maak een beheerste trekstoot naar de korte band. Door de tweede bal niet te vol te raken, komt deze goed mee uit de hoek. Plaats diep achter de derde bal en rem het tempo met enig tegeneffect. Zo blijft de verlooppositie klein en zeer goed bespeelbaar.</p>		<p>Het bijhalen van de tweede bal in een goede kaatspositie lukt niet meer. Vanaf de derde bal is de rolafstand wel erg groot voor de te plaatsen tweede bal. Met een fijneplaatste stoot tussendoor kun je een herstelrappel als vervolgstoot overhouden.</p> <p>onder</p> <p>Je moet nu de tweede bal uit de hoek naar de kaderkruising brengen. Dwingend spelen op de tweede bal zorgt soms voor een klots. Je speelt met meer veiligheid vanaf de lange band. Plaats de afstoot naar de lange band en maak zo een losse-bandstoot. De plaatsing is zo gunstiger voor het kaderspel.</p>				
opmerkingen		bal	lb	rb	lo	ro
De goede speler haalt een les uit elke wedstrijd		1				
		2				
		3				

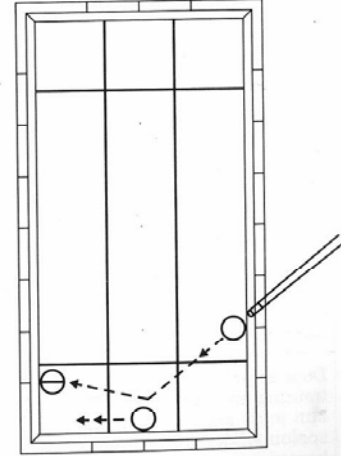
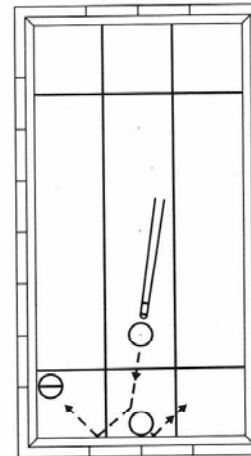
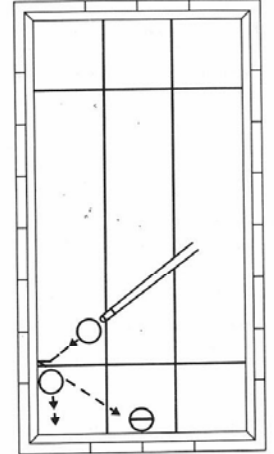
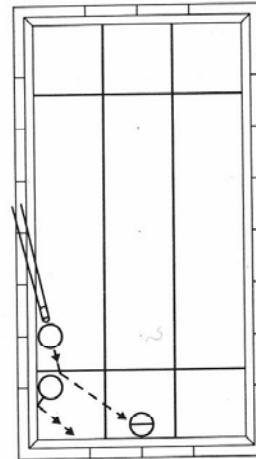
patroon: kader 38/2		basispositie: 36/38			
bijzonderheden: Veel biljarters durven eerder af te gaan op het gevoel dan op gezond verstand.					
lb	bal 1 - 26	rb	bal 1 - 28		
<p>Een fraaie stoot door de eenvoud. Zo keurig als aangegeven is de praktijk niet helemaal. Twee komt wat traag mee naar de derde bal. Dat kun je stimuleren door iets voller aan te spelen en licht rechts effect te geven. Normaal speel je deze positie neutraal. Halfvol aanspelen op de tweede bal. Rustig afstoten op de hartlijn, zonder aanvullend effect. Kun je drie aan de zuidzijde raken, dan is een plaatsrappel heel goed uit te voeren. Deze stoot mag je niet missen. Techniek en tempo zijn zo duidelijk, dat je er een optimale verlooppositie aan over moet kunnen houden.</p>		<p>Zoek zoveel mogelijk vaste, duidelijke aanspeelpunten op de tweede bal. Mikken in ruimte is een kwetsbare techniek. Een bal voor een vierde vol raken is verplichte oefenstof. De vaste wijkingshoek van de tweede bal maakt duidelijk of je steeds 'vast' bent. Deze tweede bal speel je halfvol aan. Geef bal één voor tweederde links effect op rolhoogte. Probeer dicht bij drie te eindigen voor een rappendstoot. Twee komt rustig licht geremd uit de hoek rollen. Alleen bij een grove stoot kan twee zwiepend op bal één klotsen. Beheers je achterhand. Daar ligt de macht van je afstoot.</p>			
lo	bal 1 - 34	ro	bal 1 - 45		
<p>Halfvol rechts aanspelen op de tweede bal. De invalshoek is beduidend kleiner dan vijfenvertig graden. Zonder effect loopt bal één ruim voor de derde bal langs. Met voor drievierde links effect op rolhoogte komt één goed naar de derde bal toe. De tweede bal niet te hard, maar wel dwingend aanspelen. De beheerste stoot op de tweede bal neemt een beetje invloed van het effect weg. Om die reden spelen we drievierde effect. De uiteindelijke uitwerking is inhoudelijk beperkt. Met een goede tempodosering kun je in het gunstige middenvak bij de korte band spelen. Drie aanspelen aan de noordwestzijde biedt goede perspectieven.</p>		<p>'Even geduld' kan in deze positie een zinvol advies zijn. Er is weinig mee te doen. Je hoeft ook niet ingewikkeld te spelen. Zo maar een eenvoudige carambole maken is evengoed nuttig. Mijn idee berust op een zuivere plaatsing van bal één. Die probeer ik aan de zuidzijde van de tweede bal te krijgen. Vanuit die positie is er een nuttig lang rappend te maken. Komt één vol op drie, dan kun je een klotsstoot proberen of rustig door de hoek komen. Deze mogelijkheden moet je wel overwegen als je bewust op drie wilt spelen. Als het even kan, probeer dan lange rollijnen te vermijden.</p>			
opmerkingen	bal	lb	rb	lo	ro
Nuchter verstand leert de biljarter soms een gevoelige technische les.	1	hl -	rh - 2/3 le	rh - 3/4 le	hl -
	2	1/2 vl	1/2 vr	1/2 vr	-1/4 vl
	3	wz	wz	wz	zz

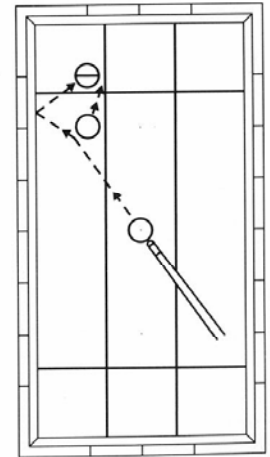
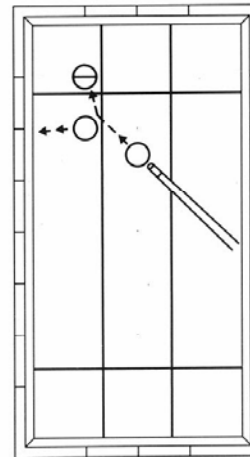
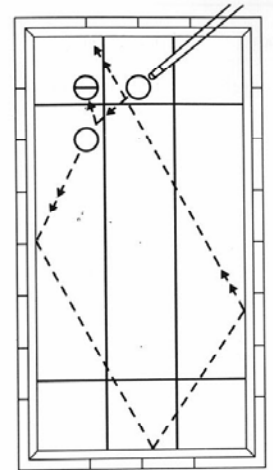
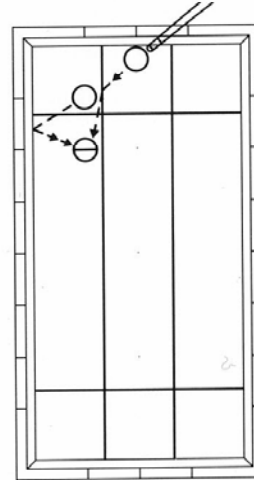
patroon: kader 38/2		basispositie: 1-2/12-13			
bijzonderheden: Je moet de grote lijnen leren herkennen. Daarna weet je waarin het subtiële schuilt.					
lb	bal 1 - 11-16	rb	bal 1 - 14-19		
<p>Echt een fijn plaatsingsstootje. Zonder voldoende aandacht echt een klein missertje. De tweede bal is wel degelijk een risicofactor. De tweede bal speel je ruim halfvol aan. Zo wijkt die bal voldoende uit om de derde bal niet van de ligplaats te duwen. Nu breng je de stoetbal vlot door de hoek. Stoot af op de hartlijn. Geef de stootbal voor drie vierde links effect op de hartlijn. Je moet de afstoot temporiseren om in verzameling bij de derde bal te komen. Vanuit die plaats zijn er mogelijkheden genoeg om goed verder te spelen. Een grove gestoken trekstoot op drie, is een teken van beperkt inzicht.</p>		<p>Dit moet een correcte keerstoot worden. Je mag je niet laten verleiden tot die dun gespeelde carambole. Ben je daar wél aan toe, dan sta je er mentaal niet al te sterk voor. Het foutloos opduwen van de derde bal is meestijds te veel gevraagd. Bovendien is de positie richting middenvak komen te liggen. Er moet dan behoorlijk hersteld worden. Nee, de bal aan de korte band verdient de aanspeelvoorkeur. Vloeiend en beheerst halfvol aanspelen op rechts. Bal één komt keurig naar drie. Afstoten op de hartlijn met tweederde rechts effect. Het kan zeer fraai in verzameling rollen.</p>			
lo	bal 1 - 17	ro	bal 1 - 18		
<p>Je moet even wat moeite doen voor een iets beter resultaat. De directe carambole ligt voor het oprapen. De tweede bal komt dan wat minder. Je loopt tevens het risico dat de derde bal in de hoek schuift. Een hoek is voor kader ongunstig. Je moet wat speelruimte houden om te plaatsen. Via aanspelen van de lange band is die ruimte wel beschikbaar. De tweede bal voor een vierde vol aanspelen. Afstoten, zonder effect, op trekstoothoogte. Nu kun je de tweede bal zelfs opduwen naar de kaderlijn. Twee komt naar het middenvak bij de korte band. Zo is de vervolgpositie heel goed verder uit te werken.</p>		<p>Het zal wel even duren voor je aan tafel besluit om deze aanpak te benutten. Je kunt toch ook een harmonicastoot maken. De klots ligt scherp op de loer. Nu kun je misschien wel een fraaie doorschieter in het hoofd hebben, maar biedt dat perspectief? Trouw aan de basisgedachte maak je een bespeelbare carambole. Met een vloeiende afstoot moet dat te doen zijn. De klots is nagenoeg niet aan de orde. Je houdt bal twee zelfs speelbaar in de buurt. Speel bal twee voor een vierde vol aan op rechts. Vlot rolhoog afstoten met voor tweederde links effect. Zo loopt bal één goed op tempo naar drie.</p>			
opmerkingen	bal	lb	rb	lo	ro
Je moet er het beste van zien te maken als je niet meer weet hoe je verder moet.	1	hl - 3/4 le	hl - 2/3 re	+ th -	rh - 2/3 le
	2	+1/2 vl	1/2 vr	1/4 vl	1/4 vr
	3	v	v	wz	v

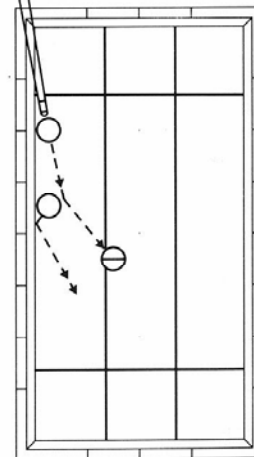
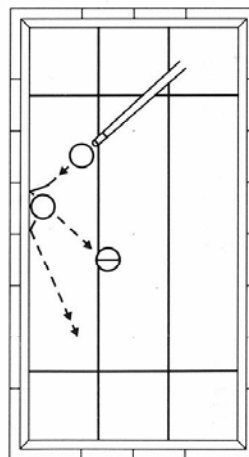
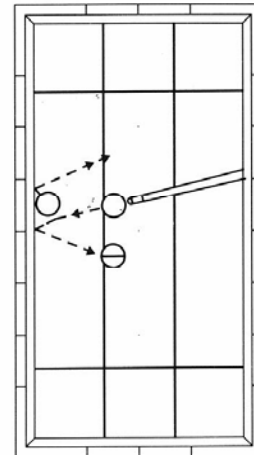
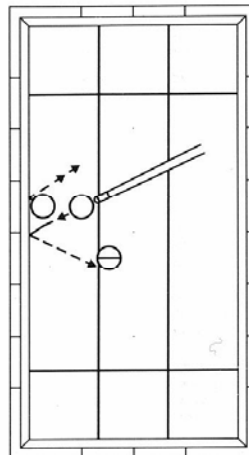
patroon:		kader 38/2		basispositie:		36/43	
<p>bijzonderheden: Biljarten heeft iets heel merkwaardigs. Als het goed gaat, komt de tegenstander er niet aan te pas. Hij zit, ziet en zucht.</p>							
lb		bal 1 - 31		rb		bal 1 - 32	
<p>Even een duwtje om tussen de positie te komen. Speel de tweede bal halfvol aan op links. Afstoten op trekstoothoogte, met voor tweederde links effect op de stootbal. Je stoot gauw te hard. De stootbal moet eindigen naast de derde bal bij de korte band. Vanuit die positie kun je met een trekstoot de vervolpositie redelijk verzamelen. Je wilt te veel als je de derde bal laat kaatsen op de lange band. Een dubbelplaatsing is een heel zware opgave. Alleen zij die dagelijks werken aan hun techniek, kunnen een verzorgde dubbelplaatsing beheerst hanteren. De gevorderde speler heeft zijn handen vol aan het plaatsen van bal twee.</p>				<p>Speel de tweede bal voor eenvierde vol aan op rechts. Je kunt afstoten op de hartlijn. Geef bal één voor drievierde effect op links om goed in te draaien naar de derde bal. Een klotsstootje op twee is nogal risicodragend. De tweede bal kan te gemakkelijk uitwijken. Er is geen frictie van krachten en dus zakt bal één dan krachteloos naar de korte band. Met een wat nijldige, ingehouden trekstoot kun je bal één wel goed opzij leggen. Dit trekstootje is moeilijk beheersbaar. De vloeiende snijstoot op twee is volkomen in de hand te houden. Het roltempo mag beperkt blijven.</p>			
lo		bal 1 - 33		ro		bal 1 - 35	
<p>Er zijn drie goed speelbare mogelijkheden. Een gave klotsstoot op de derde bal is goed te maken. Ook zo kun je verzamelen naar het centrumvak aan de korte band. Snijden op de lange band, direct of met een harmonicalijn, biedt evenzeer redelijk spelvervolg. Mijn keuze is ook niet voorwaardenvrij. De uitdraai vanaf bal twee geeft geen problemen. Halfvol rechts op twee is voldoende. Met een teer hartlijnstootje en voor drievierde rechts effect is 't wel goed. Bepalend is, of de stootbal goed aan de zuidzijde van de derde bal blijft liggen. Het vervolgrappel kan anders mogelijkheden opleveren.</p>				<p>Zo ligt er een schietje. Zo zijn de risico's levensgroot te noemen. Stekend indraaien vanaf de derde bal is niet te doen. Dun rechts langs de tweede bal is haast niet te doen. Een lichte aanraking met de tweede bal is gauw te zwaar. Echt werk voor loepzuivere specialisten met een vaste achterhand. Zo resteert de tere klotsstoot op twee. Het mikpunt ligt op het vertrekpunt van de denkbeeldige lijn naar de derde bal. Afstoten op rolhoogte is wel aan te bevelen. Je bevordert zo een enigszins versnelde wijking van de stootbal. Er is geen tweede kans. Mis is meestal weggeven.</p>			
opmerkingen		bal	lb	rb	lo	ro	
De enige mogelijkheid om te caramboleren maakt duidelijk wat ons te doen staat. Maken, hoe dan ook!		1	th - 2/3 le	hl - 3/4 le	hl - 3/4 re	rh -	
		2	1/2 vl	1/4 vr	1/2 vr	1/2 vr	
		3	wz	wz	zz	v	

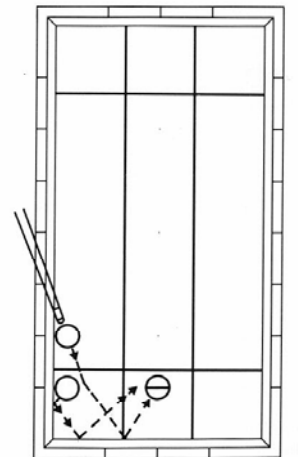
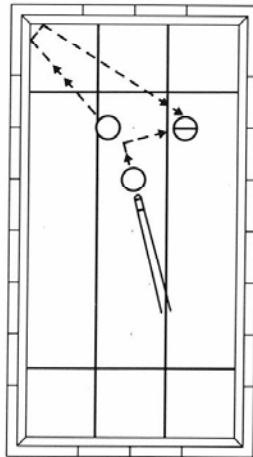
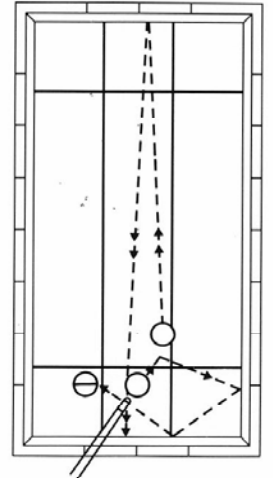
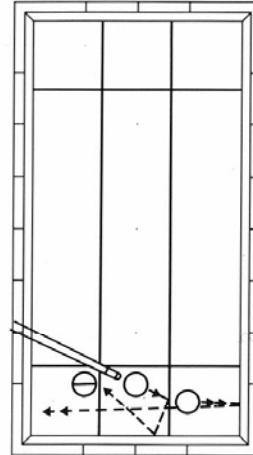
patroon: kader 38/2		basispositie: 7/12			
bijzonderheden: Kaderspelen is een biljartvorm voor spelers met gevoel voor nuttig, effectief en sober spelen.					
lb	bal 1 - 3	rb	bal 1 - 8		
<p>Kaderspelers moeten een keuze maken. Komen ze wel of niet over de drempel? De carambole kunnen ze wel aan. Een tweede bal plaatsen zal ook meestal wel lukken. Voortdurend blijven zoeken naar de ideale posities is een duidelijke keuze in spelstijl. Het heeft geen zin om de kaderlijn te gebruiken als je de serie niet aankunt. Je moet in staat zijn om een serie te maken. Hoe beter je het seriespel beheerst, des te meer zul je er voor doen om die posities te realiseren in de opbouw. Duw bal twee voor drievierde vol op links weg. Met een afstoot op rolhoogte en drievierde rechts effect loopt het.</p>		<p>Wat is het soms moeilijk om een keuze te maken als je wat langer kijkt. Aan tafel zorgen de hersencellen voor een vlotte afwerking van de probleemstelling in de positie. Bal twee moet rond en drie mag nagenoeg ter plekke blijven liggen. Je speelt de tweede bal voor drievierde vol aan op rechts. Aanvullend effect is hier niet nodig. Soepel afstoten op trekhoogte maakt dat de tweede bal goed rondloopt. De derde bal kan gerust vol, maar teer, worden geraakt. Om visie te ontwikkelen moet je deze positie nog eens op een paar andere manieren uitwerken. Biljartstudie verruimt je inzichten.</p>			
lo	bal 1 - 13-18	ro	bal 1 - 23		
<p>Je vraagt je af of deze stoot er nu wel bij hoort. Dat kan een kind toch ook? Een duwtje, dun langs de tweede bal en meer is er niet te melden. Of wel? De vervolgstoot zorgt voor plaatsing. Je komt ze regelmatig tegen, de artiesten van het groene laken. Van elke stoot moet iets bijzonders gemaakt worden. Sobere speleenvoud is voor sommigen een futloze spelbenadering. Flink doorschieten, zwaar over de band, fors in de massa, daar hebben zij eerder vrede mee. In die zin is de eenvoudigste stoot nog altijd een opgave. Er is geen sport waar technische instructies zo moeizaam worden geaccepteerd als in de biljartsport. Ze zien het anders!</p>		<p>De aanpak is vergelijkbaar met de positie aan de linkerzijde. Je kunt met de situatie vele kanten op. Je zou dun over rechts kunnen spelen, doorschieten en zelfs van los. De keuze wordt bepaald door inzicht en bedoelingen. Mijn keuze reikt naar de kaderkruising. In de loop der jaren ben ik ook wat huiverig geworden voor overdaad. Met soberheid en enig geduld kom je dikwijls goed weg. Je ontdekt dat elke carambole weer kleine probleempjes oproept. Zelden loopt het foutloos. Leer die kleine restprobleempjes accepteren voor je gaat afstoten. Je hebt dan minder haast om elke stoot af te ronden met een ideale ligging.</p>			
opmerkingen	bal	lb	rb	lo	ro
Door bijpraten, training en studie kun je de eigen spelontwikkeling bevorderen.	1	rh - 3/4 re	th -	rh -	rh -
	2	3/4 vl	3/4 vr	1/4 vr	1/4 vl
	3	v	v	zz	wz

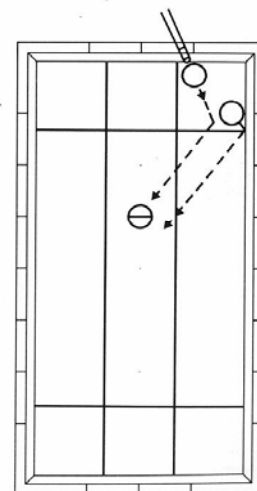
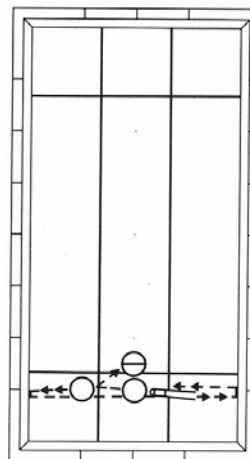
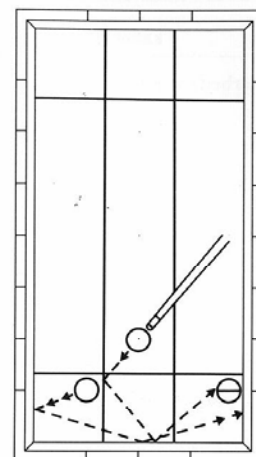
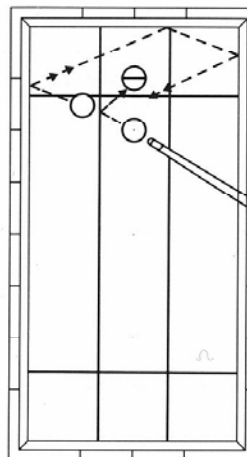
patroon: kader 38/2		basispositie: 16-21/23-27			
bijzonderheden: De zorg voor een 'resté dedans' maakt veel gunstige posities in één stoot onbruikbaar. De oorzaak is een gebrek aan gericht regelmatig oefenen.					
lb	bal 1 - 17-22		rb	bal 1 - 17-23	
De tweede bal speel je voor een vierde vol aan op links. Je kunt afstoten op de hartlijn. De stootbal loopt makkelijk weg. Om die reden geef je de stootbal voor drie vierde rechts effect. Zo komt de stootbal wat directer naar de derde bal toe. De tussenstootjes zorgen in de praktijk nog wel eens voor onverwachte missers. Het lijkt wel of de concentratie parallel loopt met de moeilijkheidsgraad van de stoot. Voor 'zware' stoten wordt speciaal gekrijt. De positie wordt bewust meerzijdig bekeken. Mogelijke risico's worden weloverwogen gehanteerd. Zo scheidt men loon naar werken. Een beautystoot met verdiend applaus.			Een beetje helpt soms heel wat. Nu kun je de tweede bal makkelijker bespelen. Rustig halfvol aanspelen op twee. Je kunt afstoten op de hartlijn. Met voor drie vierde (of iets minder) links effect, loopt bal één goed naar drie. De vervolgstoot biedt verschillende mogelijkheden. Blijf niet onnodig in de middenzone spelen. De rappellijnen naar het middenvak worden te lang. Met kleine rappelstoten kun je de stootzuiverheid beter controleren. Je houdt het niet vol om een reeks van ingewikkelde stoten voortdurend optimaal te behandelen. Er moeten af en toe routinestootjes te maken zijn.		
lo	bal 1 - 12-17		ro	bal 1 - 11	
Even bal twee opduwen en plaatsen op de derde bal. Je weet wat het vervolg moet worden. Loop niet op de zaken vooruit. Je speelt halfvol aan op de tweede bal. Om goed uit te draaien geef je bal één op de hartlijn voor drie vierde links effect. Stoot niet te hoog af om het roltempo van één beperkt te houden. Op een snelle tafel doe je gauw te veel en schiet je soms letterlijk je doel voorbij. Je moet de derde bal wel aan de noordwestzijde raken. Bal twee loopt wat door en nadert de kaderkruising. De vervolgstoot moet op de kaderkruising eindigen om een serie mogelijk te maken. Zo heeft elke kleine stoot mogelijk een gunstig serievervolg in zich.			De hele pagina heeft eenzelfde kenmerk. Plaatsen is van beslissende betekenis voor een goed speelbaar vervolg. Als je lang genoeg meedraait, weet je dat slecht plaatsen een kleine verzamelpositie kan veranderen. Iets wat goed leek, kan verkeren in een zeer moeilijke opgave. Een onzekere speler etaleert zijn twijfel soms door lichaamshouding of aanvullende gebaren. Hier rustig halfvol op twee spelen. Een duwtje op rolhoogte brengt de stootbal goed op de noordwestkant van bal twee. Blijf dicht bij de tweede bal om een goede plaatsing te realiseren. Werk door naar de korte band.		
opmerkingen	bal	lb	rb	lo	ro
Een voorbereidende plaatsingsstoot is een welkom moment naar een beslissende stoot.	1	hl - 3/4 re	hl - 3/4 le	hl - 3/4 le	rh -
	2	1/4 vl	1/2 vl	1/2 vr	1/2 vl
	3	wz	wz	nwz	nwz

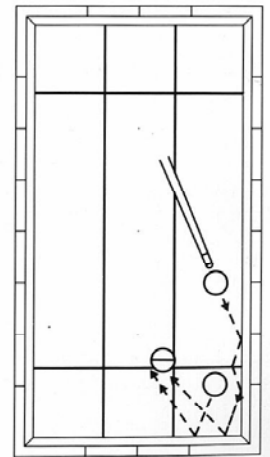
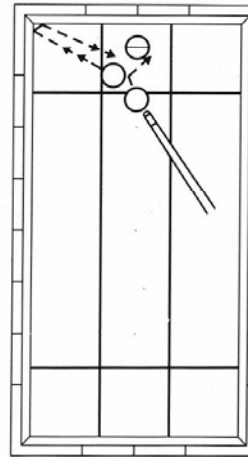
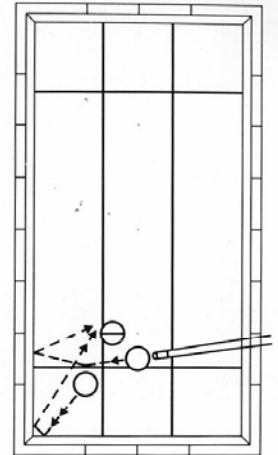
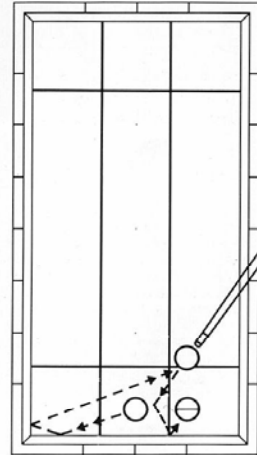
patroon: kader 38/2		basispositie:			
bijzonderheden: Biljarten wordt eenvoudiger als je de positie naar je hand kunt blijven zetten.					
lb 37/39-44	bal 1 - 38	rb 33-34/37	bal 1 - 38		
<p>Maak een soepele trekstoot met een beperkt tempo. De tweede bal voor drievierde vol op rechts aanspelen. Met een afstoot op trekhoogte en voor drievierde rechts effect loopt het goed. Je trekstoot moet soepel lopen, anders is er klotsrisico met de tweede bal. Je kunt goed verder werken als je de derde bal op de oostzijde aanspeelt. De tweede bal loopt onderdoor naar de lange band. Via een dwangstootje op de band kun je de bandbal naar het middenvak sturen. Wellicht kun je zelfs een direct plaatsend trekstootje gebruiken om naar het middenvak te komen. Hoe dan ook, goed plaatsen biedt mogelijkheden.</p>		<p>Dit is een keuze uit meerdere mogelijkheden. Sommigen geven zelfs de voorkeur aan een directe trekstoot. Dun getrokken aanspelen, via de lange band, is evenzeer goed te doen. Toch blijft de aangegeven aanpak mijn voorkeur hebben. Je kunt zonder forceren natuurlijke rollijnen benutten. De tweede bal speel je halfvol aan op rechts. Vloeiend afstoten met drievierde rechts effect op trekhoogte. Kun je twee dunner raken, dan komt de tweede bal beter bij. Meestal zakt de stootbal dan makkelijk door de positie en komt niet meer terug naar de hoek. Positiespel is geven en nemen.</p>			
lo 12-13/14	bal 1 - 18	ro 36/38	bal 1 - 31		
<p>De voorbereiding van een lijnsituatie. Je weet wat de gunstige gevolgen kunnen zijn. De carambole zal voor geen enkele ervaren speler lastig kunnen zijn. Daar zit de opgave niet zo zeer. Je weet, dat de plaatsing van de tweede bal van zeer groot belang is. Met een goede tempoplaatsing verkrijgt je een ideale lijnpositie. Mogelijk kun je gaan bouwen aan een seriepositie. Je speelt bal één aan op trekhoogte, zonder effect. De derde bal mag alleen op de west- of zuidwestzijde worden geraakt. Zo kun je de vervolgpositie in de richting van de kaderkruising leiden. Daar is het lijnenspel goed te sturen en te beheersen.</p>		<p>Het is duidelijk waar we naar toe willen met deze positie. Een verplaatsing naar het middenkader vak bij de korte band is heel begrijpelijk. De tweede bal speel je halfvol aan. Voor een natuurlijke rollijn is deze dikte te zwaar aangezet. De tweede bal krijgt zo wel voldoende tempo om mee te komen. Je stoot af op de hartlijn en geeft voor drievierde rechts effect. Zo wijkt bal één niet ver uit en komt goed naar de derde bal toe. Je hoeft niets te forceren. De afstoot en het tempo kun je dus optimaal verzorgen. Als je dun langs de westzijde van de derde bal speelt, ligt de vervolgpositie zeer goed speelbaar.</p>			
opmerkingen	bal	lb	rb	lo	ro
De details van een behandelde spelpositie verraden de verfijnde, ervaren kaderspeler.	1	th - 3/4 re	th - 3/4 re	th -	hl - 3/4 re
	2	3/4 vr	1/2 vr	1/2 vr	1/2 vl
	3	oz	oz	wz	wz

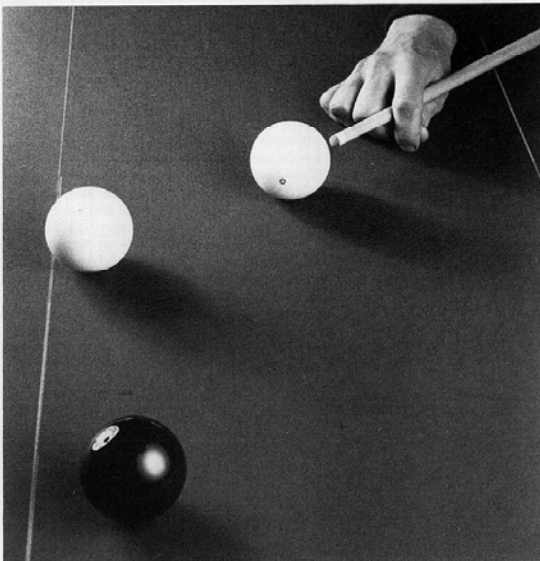
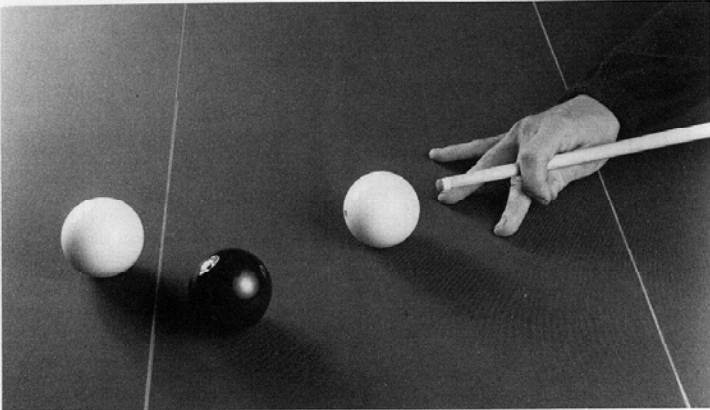

patroon: kader 38/2		basispositie:			
bijzonderheden: Voor een kleine kaderspeler bestaat het spel voor het merendeel uit een streven naar de ideale positie.					
lb 7-12/8	bal 1 - 13	rb 37/40	bal 1 - 33		
<p>De kleine plaatsingsstootjes mogen niet te veel afwijken in het resultaat. Je probeert meestal meerdere zaakjes tegelijk aan te pakken. De carambolage moet zeker zijn. De plaatsing van de tweede bal is heel bepalend voor de goede voortzetting. Het plaatsen van de stootbal op bal twee regelt de vervolgpositie ten aanzien van speelrichting. Een afstoot is een complex totaalgebeuren. Alles moet na de afstoot perfect tot uiting komen. De tweede bal kun je voor drievierde vol op rechts aanspelen. Je kunt zonder effect spelen. Soepel en enigszins ingehouden afstoten op trekhoogte. Twee komt goed.</p>		<p>Een goede stoot om de tweede bal naar een verzamelpositie te brengen langs de lange band. De bandpositie bij de lange band is heel gunstig. Je kunt goede, lange rappels plaatsen. De hoek bij vijfenveertig en de korte band vormen evenzovele kaatsmogelijkheden. Vanaf de hand kun je met enige moeite de positie naar de kruising leiden. De tweede bal voor drievierde vol op links aanspelen. Met beheerst drievierde links effect op trekhoogte is goed te spelen. De tweede bal wordt makkelijk te hard geraakt. Ga er goed voor staan om een verzorgde, ingehouden trekstoot op twee te plaatsen.</p>			
lo 33-38/37	bal 1 - 38	ro 10/18	bal 1 - 4		
<p>Een bekende rammelstoot. De aangespeelde tweede bal kaatst tussen de lange banden. Je speelt de tweede bal minimaal voor drievierde vol aan op rechts. De tweede bal wijkt heel lichtjes uit naar links. Om bal twee in de positie te houden, draag je effect over van bal één op bal twee. Raak bal één op trekstoothoogte. Om twee met effect te beïnvloeden, geef je bal één zeker voor drievierde links effect. Dit effect op één werkt behoorlijk uit op twee, omdat er dik wordt aangespeeld op twee. Speel je halfvol of minder vol aan op twee, dan is de effectovername door de tweede bal heel beperkt.</p>		<p>Echt een fijn schuifstootje vanuit de klotstechniek. Halfvol op twee en er kan niet zo veel mis. Om twee optimaal mee te krijgen moet je iets meer doen. Stoot af op rolhoogte met voor tweederde links effect. Het effect op de stootbal dwingt de tweede bal wat eerder mee in de rolrichting. Voor gunstige klotposities kan een vast aanspeelpunt gebruikt worden. Het mikpunt op twee ligt bij het begin van de denkbeeldige lijn van twee naar drie. Bij veranderende invalshoeken pas je tempo en stoothoogte aan, niet het aanspeelpunt. Je moet deze techniek consequent toepassen om er een speelzekerheid van te kunnen maken.</p>			
opmerkingen	bal	lb	rb	lo	ro
Beschik je over een goed technisch arsenaal, dan weet je wanneer het lastig gaat worden.	1	th -	-th - 3/4 le	th - 3/4 le	rh - 2/3 le
	2	3/4 vr	3/4 vl	+3/4 vr	1/2 vr
	3	v	wz	wz	v

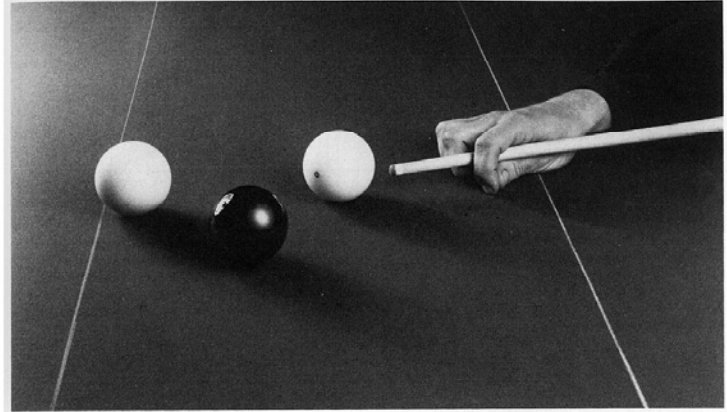
patroon: kader 38/2		basispositie:			
<p>bijzonderheden: Kader leren spelen betekent, je aandacht op vaste verzamelpunten verleggen naar nieuwe plaatsen. De bandposities verliezen hun aantrekkelijkheid.</p>					
lo 38-43/39-44	bal 1 - 34-39	rb 32-33/37	bal 1 - 33-38		
<p>Zeer beheerst halfvol aanspelen op de tweede bal. Afstoten op trekhoogte met voor tweederde links effect. Door een rustige afstoot is de trekstootimpuls van beperkte invloed op de tweede bal. De derde bal speel je lichtjes aan op de zuidzijde. Als je in de buurt kunt blijven, is een vervolgsituatie eenvoudiger uit te voeren. De weggestuurde tweede bal komt op tempo naar de kaderkruising. Beginnende kaderspelers moeten merendeels leunen op verzorgd positie spel. Verzamelen tot seriepositie én benutten is veelal nog te moeilijk. Toch moeten oefeningen en plaatsingen daar wel op gericht blijven.</p>		<p>Uit de speelmogelijkheden moet je kiezen voor de bruikbaarste. De uitgewerkte tekening is een welbewuste keuze. De tweede bal speel je halfvol aan op rechts. Afstoten op de hartlijn met voor tweederde links effect. Zorg dat je bal één op noordwest naar bal drie brengt. Met die subtiele plaatsing kun je richting korte band de groepering van de ballen verbeteren. De kruising, dicht bij punt zevenender-tig, is een prettige plaats om een kleine positie te handhaven. De tweede bal komt goed mee naar drie. Als je de zaak anders aanpakt, dan moet het voordeel duidelijk blijken.</p>			
lo 3-8/7-8	bal 1 - 8-13	ro 33-39/39-40	bal 1 - 29-30		
<p>De situatie ligt al gunstig en dat moet zo blijven. De tweede bal voor zevenachtste vol aanspelen op rechts. Om de gang er uit te halen stoot je af op ongeveer trekstoothoogte. Bal één komt traag opzij naar drie. Het beste is, om de weggestuurde tweede bal op te vangen op de stootbal. In het middenvak bij de korte band zijn er legio manieren om posities te handhaven of zelfs te verbeteren. Behoud van concentratie en stootzorg is heel belangrijk. Een kaderspeler moet bij de les blijven. Elke positiebehandeling moet gericht zijn op overzicht omtrent de meest wenselijke voortzetting.</p>		<p>Je moet het zó geoefend hebben om het ook in een partij te durven. De carambole is immers op een andere wijze zeker te stellen. De afloop, mits met zorg uitgewerkt, is heel gunstig. De positie verplaatst zich naar de ideale kaderkruising. Losse-bandstoten vragen wel degelijk oefening vooraf. Vooral het inschatten van de invalshoek is bepalend voor het resultaat. Twee is natuurlijk ook bespeelbaar in directe lijn. Om te caramboleren zal dan licht met contra-effect gespeeld moeten worden. De verzorgde plaatsing van twee is dan in het geheel niet meer aan de orde. De eerste keus is echt de beste.</p>			
opmerkingen	bal	lb	rb	lo	ro
Aan de speelkeuze van een positie kun je de vorm van de dag aflezen bij kaderspelers.	1	th - 2/3 le	hl - 2/3 le	+ th -	rh - 2/3 re
	2	1/2 vl	1/2 vr	7/8 vr	3/4 vl
	3	zz	nwz	nz	v

De positie ligt nog iets te ruim. Met een lichte passage op rood kun je de positie gunstig plaatsen voor een rappend.

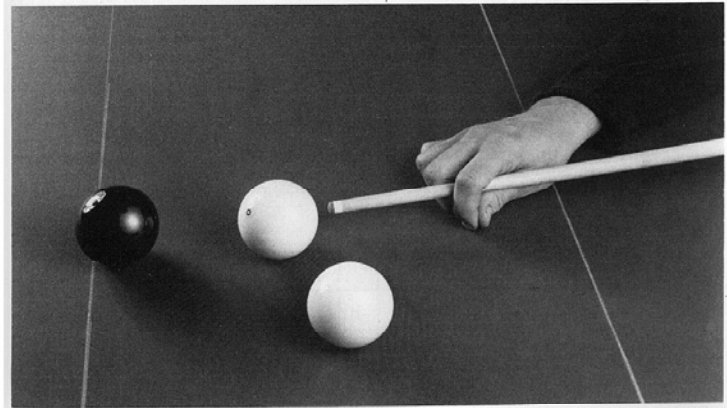
Een plaatsingsstoot om de tweede bal naar de gunstige positie aan de kaderlijn te brengen. De derde bal mag op positie blijven.

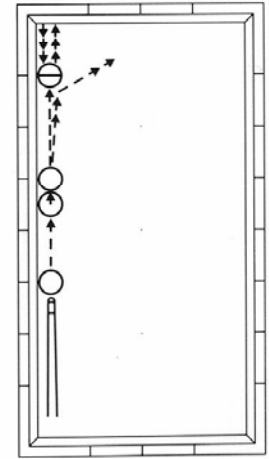
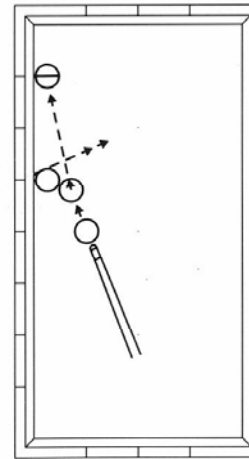
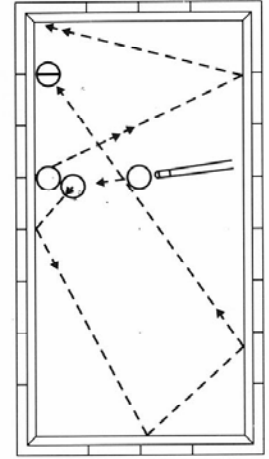
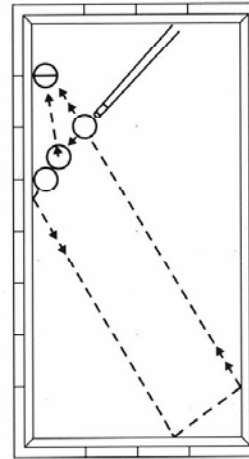
Een fraaie speelpositie. Het rappend op de tweede bal kan regelmatig herhaald worden. De stootbal vangt de kaatsende tweede bal op. Zo blijft de positie speelbaar.

Een direct klein rappend is niet haalbaar.

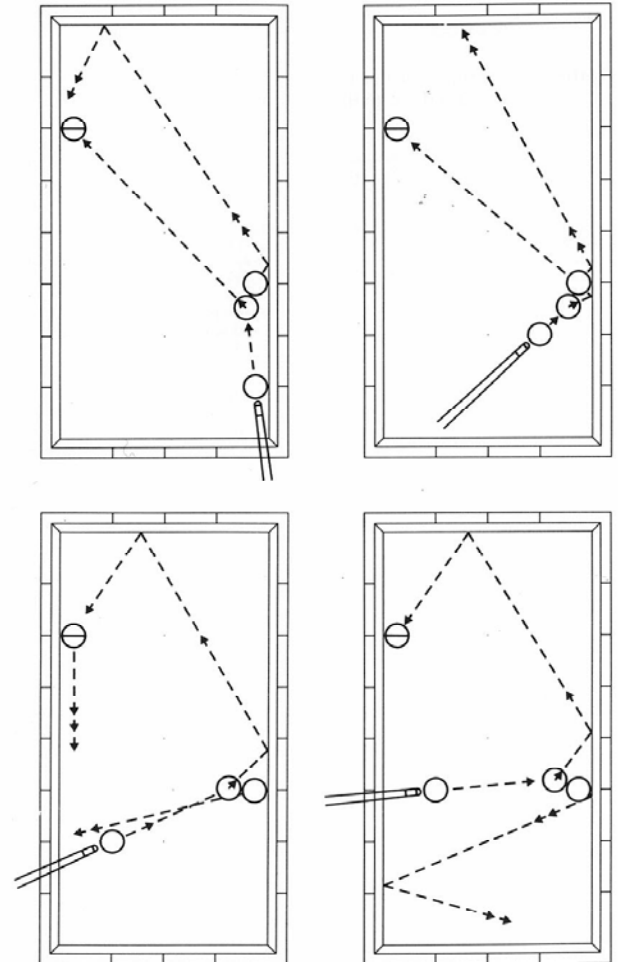
De rode bal laat je dubbel kaatsen tussen de lange banden. Bespeel wit aan de achterzijde om het rappend niet te hinderen.

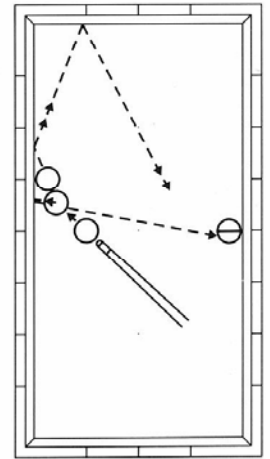
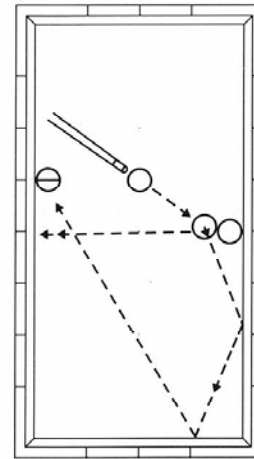
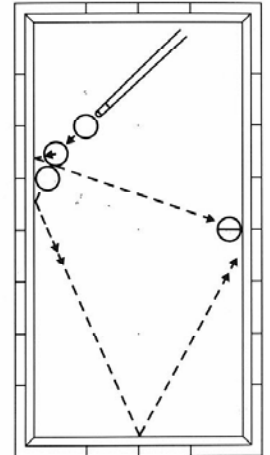
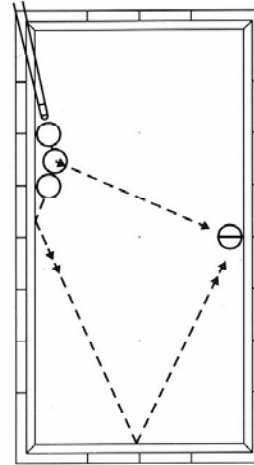
patroon:		band/band		basispositie:		6/16	
<p>bijzonderheden: Verzamelend spelen heeft slechts dan zin, als de carambole zo goed als zeker gemaakt kan worden.</p>							
lb		bal 1 - 12		rb		bal 1 - 18	
<p>Altijd lastig om te maken. Je moet op meerdere dingen tegelijk letten. De stootbal moet rustig maar zuiver langs de band naar drie. Bal twee moet goed rond op tempo om te verzamelen. Onervarenheid laat regelmatig zware effectstoten zien. Je kunt beter rustig en beheerst driekwart vol op twee spelen. Met een vloeiende trekstoot komt bal één rustig en strak langs de band naar drie toe. Drie kan alleen richting korte band. Er blijft heus wel een goede bespeelbare vervolgsituatie liggen. Rust en beheersing maken dit tot één van de stootbeelden met grote trefzekerheid. Benut die kansen.</p>				<p>Halfvol aanspelen op bal twee. De risico's zijn beperkt te noemen. De speelbal kan goed rondgestuurd worden met drievierde links effect, iets onder de hartlijn. De tweede bal loopt naar de lange band aan de overzijde. De kaatsing op de lange band brengt de tweede bal terug naar de spelpositie. Wegklotsen is nagenoeg uitgesloten, want de tweede bal komt naar punt één. Voor een optimaal resultaat moet je wel weten hoe de afslag van de banden is. Het afspelen, iets onder de hartlijn, bevordert een gunstige reactie van het gegeven effect op bal één.</p>			
lo		bal 1 - 22		ro		bal 1 - 26	
<p>Dun spelen is voorwaarde. De tweede bal moet worden aangespeeld in een vastliggende positie. Dat brengt het risico van een klots met zich mee. Dit risico moet verminderd worden door teer en dun aan te spelen op twee. Met een beetje rechts effect zorg je voor een snelle wijking naar bal drie. Het is moeilijk om deze spelsituatie direct om te zetten naar een verzamelpositie. Een tussenstootje als voorbereiding is geheel op zijn plaats. Schuif de speelbal tussen de ballen. Nu de ballen alle langs de lange band liggen, kun je middels een trekstootje beheerst de verzameling zoeken.</p>				<p>Vergis je niet in deze stootpositie. Je kunt waarschijnlijk soepel doorschieten. Geef je de stootbal te veel links effect, dan kaatst bal twee aan de rechterkant op bal drie. Hierdoor dreigt bal drie te makkelijk weg te rollen. Beheerst dwingend doorschieten op twee is heel gewenst. Een beetje links effect is meer dan genoeg. Met een beperkte stootsnelheid blijft bal twee redelijk in de buurt. De speeltechniek zal op een snelle tafel beter tot haar recht komen. Geforceerd spel maakt de kans op een redelijk resultaat zeer klein. Beheersing en techniek kunnen nu lonend zijn.</p>			
opmerkingen		bal	lb	rb	lo	ro	
De kwaliteit van een carambole kun je ook terugvinden in de kwaliteit van de geplaatste tweede bal.		1	th -	-hl - 3/4 le	rh - 2/3 re	rh - 2/3 le	
		2	3/4 vr	1/2 vl	1/4 vr	v	
		3	zz	v	v	v	

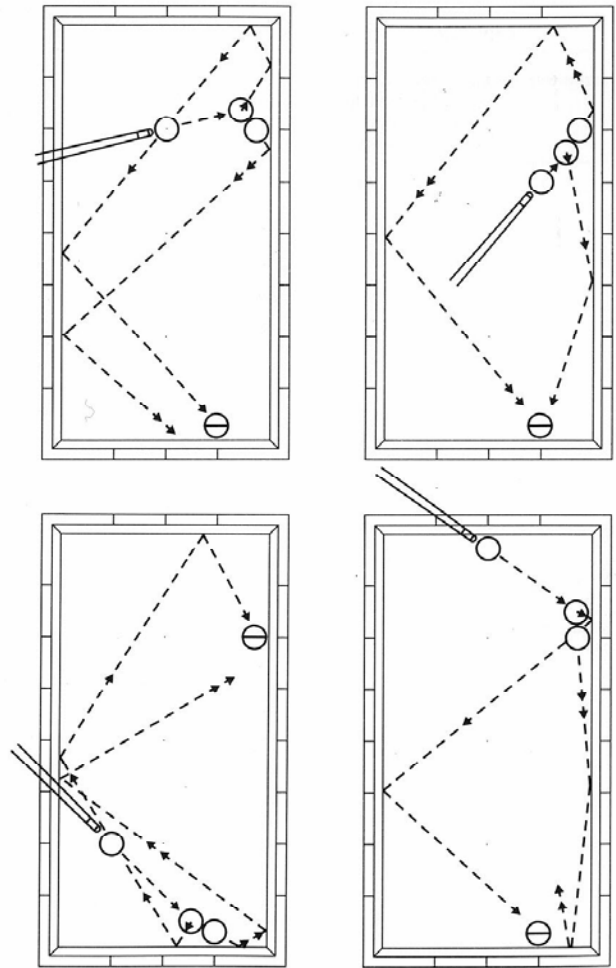
patroon:		band/band		basispositie:		11/30	
<p>bijzonderheden: Men laat zich nog wel eens verleiden om bij een eenvoudige rolstoot de plaatsing te verwaarlozen. Bij eenvoudig spel moet de uitwerking perfect zijn.</p>							
lb		bal 1 - 40		rb		bal 1 - 34	
<p>Halfvol aanspelen op de tweede bal. Geef voor tweederde links effect op trekstoothoogte. Er kan weinig meer mis, zo lijkt het. Je moet deze stoot niet te teer bespelen. Redelijk vlot afstoten, maar toch ingehouden. Er kan niet veel mis gaan, als we niet lijden aan zelfoverschatting. Veel zeer kundige biljarters moeten erkennen dat ze nogal eens afgaan op een klein schietje. Even verslapt de speelzorg en alle goede bedoelingen lopen stuk op een simpel missertje. Wanneer je weet dat je op dat punt kwetsbaar bent, stap dan even uit. Begin bewust opnieuw met de stootvoorbereiding. Neem je voor niet onnodig af te gaan.</p>				<p>Een kleine verplaatsing maakt van een simpel stootje een probleem. Je moet jezelf niet aanpraten dat het bij jou ongunstig loopt. Neem elke spelsituatie als een nieuwe werkelijkheid. Accepteer de gegeven situatie en mopper niet. Je kunt er toch niets meer aan veranderen. De opdracht is om met zorg een fraaie carambole te produceren. Speel halfvol rechts op de tweede bal. De stootbal geef je voor drievierde links effect, iets boven de hartlijn. De afstoothoogte bevordert bij het uitdraaien het voorwaarts rollen van bal één. Een alternatief vind je in een verzorgde klotsstoot.</p>			
lo		bal 1 - 32		ro		bal 1 - 27	
<p>Een ruime rolstoot met mogelijkheden. De stootbal moet goed achter bal drie aankomen. Op die manier kun je de derde bal opduwen naar de plek waar bal twee komt te liggen. Het maken van een verzorgde carambole is al moeilijk genoeg. Speel bal twee halfvol links aan. Met drievierde links effect op de rollijn draait bal één makkelijk uit. Stoot vooral niet te hard, want dan kan bal één uitzwaaien. In dit soort situaties is zuivere regelmaat gewenst. Te dikwijls wordt hardheid van spel als een geschikte spelstijl gebruikt. Hardheid kan een onkolo koor haar nut hebben. Dat betekent tegelijk een weglaten van niet hanteerbare effecten.</p>				<p>Een vergelijkbaar speelmodel. De tweede bal moet nu voor drievierde vol links worden aangespeeld. Dikker aanspelen betekent tempoerlies voor bal één. De stootenergie wordt grotendeels overgenomen door bal twee. Met drievierde links effect op de hartlijn draait bal één goed weg naar de derde bal. Het heeft weinig zin om de derde bal op te duwen. De aangespeelde tweede bal wijkt kaatsend naar de hoek. Probeer dicht bij bal drie te blijven. Zo kun je in de vervolgsituatie zuiver aanspelen op de gunstig liggende tweede bal. Mogelijk kun je het spel inoens verplaatsen naar de hoekzone. Verzamenen blijft de voorkeur hebben.</p>			
opmerkingen		bal	lb	rb	lo	ro	
Goed plaatsen kan de vervolgmogelijkheden sterk begunstigen.		1	th - 2/3 le	+hl - 3/4 le	rh - 3/4 le	hl - 3/4 le	
		2	1/2 vl	1/2 vr	1/2 vl	3/4 vl	
		3	v	v	nz	nz	

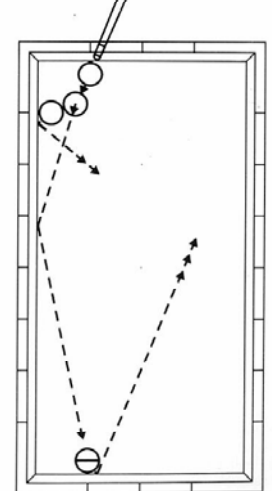
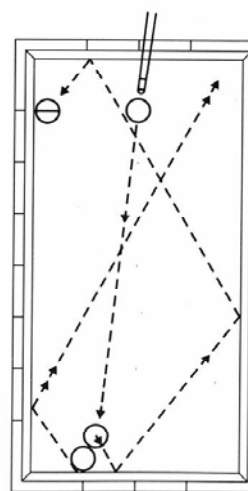
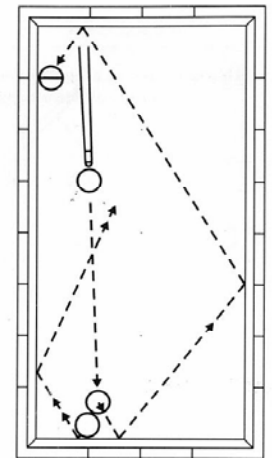
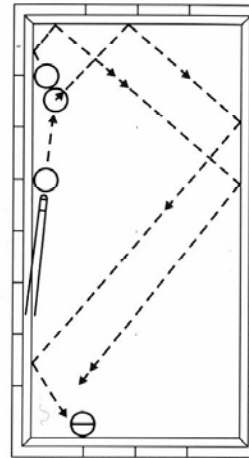
patroon:		band/band		basispositie:		16/25	
<p>bijzonderheden: Een basispositie bij de banden maakt het dikwijls zeer goed mogelijk de situatie zuiver te bespelen.</p>							
lb		bal 1 - 11		rb		bal 1 - 12	
<p>Een lastige oversteek op tafel. De maakkans is enkelvoudig. Na de misser is er weinig kans op herstel. Er is geen volgende hoek waar door de draaiing een tweede kans mogelijk is. Bij de band kunnen we wel wat makkelijker de voorhand stevigheid geven. De plaatsing van bal twee is van groot belang om goed verder te kunnen. Deze stootsituatie moet een seriepositie als vervolg hebben. Je kunt niet elke positie optimale aandacht geven. Een seriepositie maakt het mogelijk om met eenvoudig spel de vervolgpositie bespeelbaar te houden. Elke biljarter zoekt de seriepositie.</p>				<p>In positie verschilt dit spelbeeld niet veel van de vorige plaatsing. De aanpak is echter duidelijk anders. Vanuit positie elf kon twee rustig wijkend worden aangespeeld. Nu moet er dwang op twee worden uitgeoefend om verzamelen mogelijk te maken. Deze snijstoot is voor veel spelers lastig. Ze spelen eerst van de derde bal af. De reacties van het materiaal verschillen per speeltafel. Bij het inspelen moet je dit stoottype even uitproberen. Halfvol aanspelen, met tweederde links effect op rolhoogte, geeft een goed speelresultaat. Vlak en beheerst afstoten is nodig.</p>			
lo		bal 1 - 18		ro		bal 1 - 22	
<p>Een snijstoot op balpositie vijftiengint levert wel een carambole op. De vervolgpositie is dan slecht te noemen. Durf bal twee te plaatsen. Speel bal twee halfvol aan met maximaal rechts effect, iets onder de hartlijn. Zo komt bal één vroeg op de korte band. Daar kan dan het effect zijn maximale uitwerking naar drie realiseren. Bal twee zal oversteken in de richting van bal drie. Bij te dik aanspelen op twee is er een klotsrisico aanwezig. Afspelen met ingehouden stootenergie levert een goed stootresultaat voor deze situatie. Zonder beheersing en concentratie loopt zo'n positie volkomen fout.</p>				<p>Je kunt deze spelsituatie vergelijken met de afstoot vanaf punt twaalf. De plaatsing van bal twee is hier wel veel lastiger. De ruimte voor een goede wijking van bal twee is beperkt. Halfvol aanspelen is zeker nodig om voldoende dwang op twee uit te oefenen. Aanvullend effect geeft te weinig resultaat. Omdat bal één makkelijk terugkeert van twee, kun je volstaan met een afstoot iets onder de hartlijn van bal één. De tweede bal komt niet voldoende mee naar de positie van de derde bal. Probeer bal drie te blokken aan de band op positie vijftiengint. De tweede bal komt redelijk mee in een speelbare vervolgstoot.</p>			
opmerkingen		bal	lb	rb	lo	ro	
<p>Je kunt geen optimale afloop verwachten van alle spelsituaties. Soms lijkt het er niet eens op.</p>		1	th -	rh - 2/3 le	-hl - + 3/4 re	-hl -	
		2	1/2 vl	1/2 vr	1/2 vr	1/2 vl	
		3	v of zz	v	zz	v of zz	

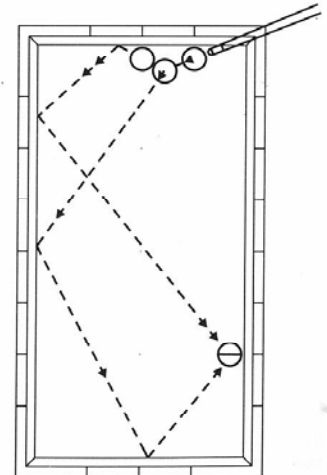
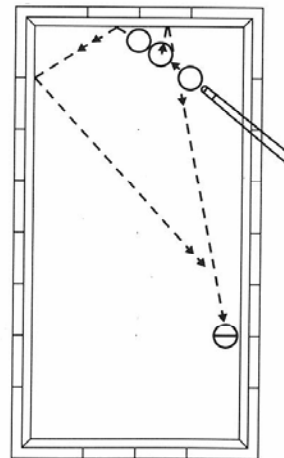
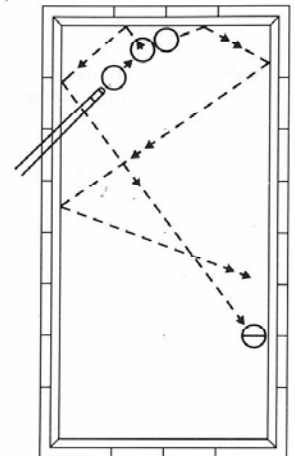
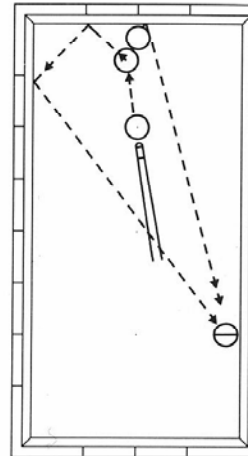
patroon:		band/band		basispositie:		15/44	
<p>bijzonderheden: Gelijkvormige speelsituaties moet je steeds op dezelfde wijze aanpakken. Kweek ervaring.</p>							
lb		bal 1 - 13		rb		bal 1 - 19	
<p>Halfvol aanspelen op de tweede bal. De tweede bal moet goed op tempo zijn om via de lange band naar drie te kaatsen. De derde bal ligt niet in de hoek. De speelbal moet flink rondgespeeld worden om naar drie te komen. Je stoot af op de hartlijn, zo nodig iets lager, met voor drierde links uitdraaiend effect. De speellijnen houden een zeker klotsrisico in. Het eindresultaat laat dat risico toe. De tweede bal blijft iets achter als je te zacht speelt. Maak er een vlotte tempostoot van. De derde bal kaatst zo nodig.</p>				<p>Daar ligt weer zo'n diepe stoot. Telkens opnieuw blijkt dat er veel speelsituaties zijn die het best aangepakt kunnen worden met een trekstoot. Zonder een behoorlijke trekstoot in de vingers wordt het lastig om een verzameling mogelijk te maken. Met behoorlijk bedoel ik vooral, dat je diep en vlak en overtuigend kunt trekken, zonder de speelsnelheid te forceren. Een geforceerde stoot op snelheid is niet te hanteren als je ballen wilt sturen. In deze positie de tweede bal voor drierde vol raken. Afstoten op trekhoogte.</p>			
lo		bal 1 - 32		ro		bal 1 - 03	
<p>Speel de tweede bal op halfvol aan, zeker niet meer. De tweede bal komt nogal rap uit de hoek en zou dan een klots veroorzaken. Op halfvol is de stootbal snel genoeg terug om risicovrij naar drie te kunnen rollen. De stootbal kun je gerust op trekhoogte spelen met drierde rechts effect. Door voldoende effect en diep genoeg aanspelen, hoef je niet overdadig vlot af te stoten. De tweede bal komt wat minder goed bij als de banden wat trager afslaan. Hanteer een ruime voorhand en concentreer je goed op de aanspeeldikte op twee.</p>				<p>Een bekend gegeven. Kies je voor de directe carambole, dan speel je dun langs de tweede bal naar de lange band. Ook dan blijkt dat je te dik op twee kunt zijn. Deze aangegeven speelwijze is goed te doen, mits je daar enige ervaring mee hebt opgedaan. Speel bal twee dun (ongeveer eenvierde vol) aan op links. De stootbal geef je voor drierde rechts effect op de hartlijn. Is de tempoverdeling goed, dan is het een leuke verzamelstoot. Bepalend voor de afloop is wel, of bal twee achter of op de derde bal kan worden gehouden.</p>			
opmerkingen		bal	lb	rb	lo	ro	
Het vergroten van de techniek lukt alleen door gestadig en planmatig oefenen. Kwaliteit wordt na veel moeite tot stand gebracht.		1	hl - 3/4 le	th -	th - 3/4 re	hl - 3/4 re	
		2	1/2 vl	3/4 vr	1/2 vr	1/4 vl	
		3	v	v	nz	wz	

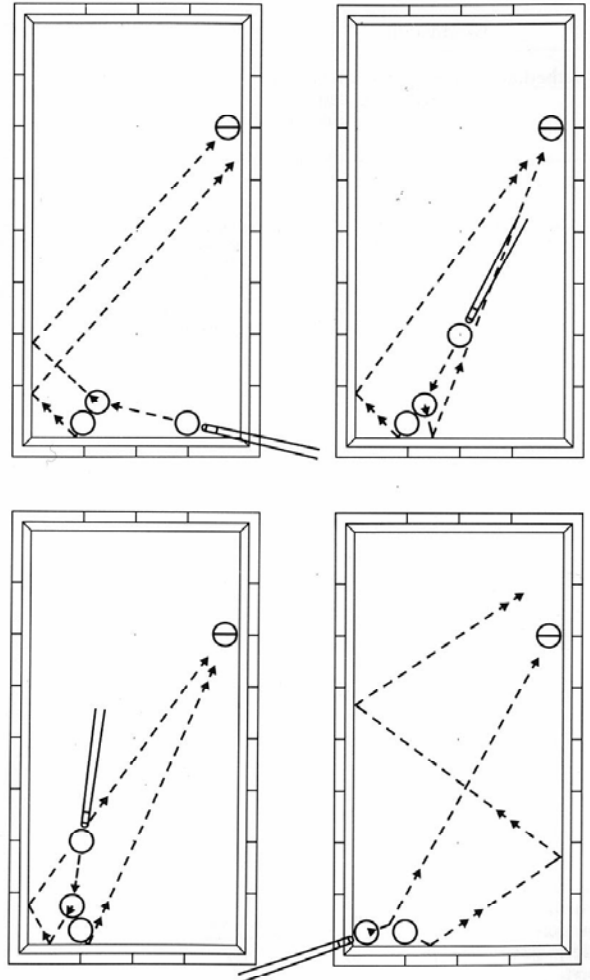
patroon:	band/band	basispositie:	6/42		
bijzonderheden: Je kunt moeilijk spreken van pech als je speelwijze enige overtuiging mist. Op goed geluk gaan de meeste stoten mis. Daarom wordt het ook geluk genoemd als het toevallig goed afloopt.					
lb	bal 1 - 16		rb	bal 1 - 17	
De gehele groep behoort tot de moeilijke stoten. Soms vanwege de grote rolafstand. De posities rechtsboven en links onder zijn lastig vanwege de lange aanspeellijn naar bal twee. In het geval van lange aanspeellijnen is het raadzaam om het gebruik van effect zo veel mogelijk te beperken. Effect op bal één veroorzaakt een curve in de rollijn naar bal twee. De zuiverheid van afstoot wordt daardoor kwetsbaar. Speel bal twee halfvol rechts aan, met tweederde rechts effect op de hartlijn van bal één. De tweede bal komt mee naar (ongeveer) punt eenendertig. Het lijnenmodel toont klotstrisico.			We proberen een vloeiende rolstoot. Gezien de afstand tussen bal één en twee, proberen we effect te vermijden op bal één. Soepel afstoten en halfvol links aanspelen op bal twee. Het natuurlijke rolpatroon van bal één komt snel tot stand door net boven de hartlijn af te stoten. De tweede bal komt goed van de korte band af. Er is een klein klotstrisico ter hoogte van de acquistip. Kun je dicht bij de derde bal blijven, dan ligt er een bruikbare vervolgstoot. Het maken van de carambole is in dit geval al lastig genoeg. Kom na het richten overeind om overzicht te houden.		
lo	bal 1 - 8		ro	bal 1 - 2	
Eigenlijk moet je bal twee behoorlijk zwaar raken om goed rond te komen naar bal drie. Toch kies ik in dit geval voor halfvol aanspelen op bal twee. Het uitdraaien van de stootbal kun je realiseren door de stootbal drievierde links effect te geven. Om tempo te behouden raak je bal één iets boven de hartlijn. Je moet er rekening mee houden dat de stootbal, op weg naar twee, een lichte curve maakt. Om goed halfvol op twee te arriveren, kun je bewust iets voller op twee aanspelen. De reis naar drie is lang. Toch weet je algauw, na het raken van bal twee, of je aanpak succes zal hebben. Ga er eens echt goed voor staan.			Nu is de afstand naar de tweede bal bijna maximaal te noemen. De zuiverheid komt in het gedrang. In dit geval is het beter om even een tussenstootje te maken. Speel de bal op zes voor eenvierde vol dun links aan. Met drievierde links effect op rolhoogte loopt bal één makkelijk naar de derde bal. Raken is genoeg. Met een goed aanspeelbare bal in de buurt, is de repositie redelijk speelbaar. Het gegeven van deze situatie maakt nog eens kenbaar, dat de carambole op de eerste plaats komt. Daarna kun je bezien of verzamelen ook tot de mogelijkheden behoort. Een verdedigende speler speelt op tempo naar drie.		
opmerkingen	bal	lb	rb	lo	ro
Een verdedigend ingestelde speler komt maar zelden aan een fraai speelresultaat toe.	1	rh - 2/3 re	+ hl -	+ hl - 3/4 le	rh - 3/4 le
	2	1/2 vr	1/2 vl	1/2 vl	1/4 vl
	3	v	nz	nz	v

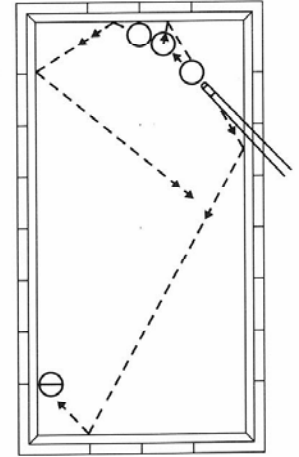
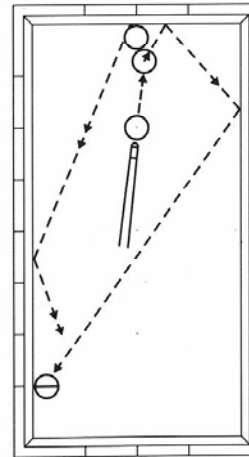
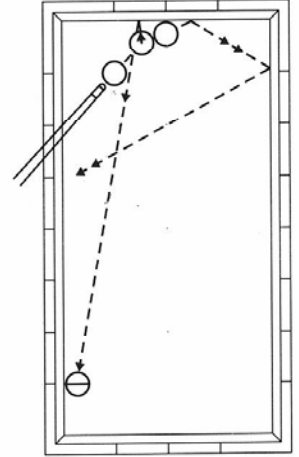
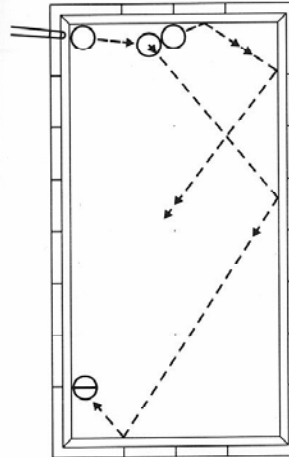
patroon:		band/band		basispositie:		03/35	
<p>bijzonderheden: Het kan geen kwaad om de verschillende speel-mogelijkheden tegen elkaar af te wegen.</p>							
lb		bal 1 - 13		rb		bal 1 - 07	
<p>Alle situaties op deze pagina kennen enige dwang op de tweede bal. Meestentijds wordt er dan halfvol, of nog sterker, aangespeeld op bal twee. Dunner spelend is de invloed beperkt en kun je niet zo veel doen aan het roltempo. Speel de tweede bal in deze situatie halfvol aan. Geef de stootbal op rolhoogte voor tweederde links effect. Bal twee is aan de trage kant. Iets doorrollen kan geen kwaad, want de korte band kaatst de ballen terug naar de positie bij de band. Laat één niet te snel draaien, want dat verhoogt 't klotsrisico.</p>				<p>Keerstoten op afstand blijven altijd extra lastig. De stootbal moet achterwaarts, via twee banden kaatsen en goed op tempo zijn. De tweede bal halfvol of iets meer links aanspelen. Afstoten op trekhoogte met drievierde links effect. Speel je de tweede bal te dik aan, dan verliest de stootbal te veel aan tempo. Als je de derde bal aan de noordzijde aanspeelt, heb je in ieder geval een speelpositie vóór de stootbal én richting korte band liggen. Dat is een bruikbaar gegeven om aan verder te werken.</p>			
lo		bal 1 - 09		ro		bal 1 - 04	
<p>Soberheid loont. Speel de tweede bal voor drievierde vol aan. Zo dwing je de tweede bal, zonder effect, direkt in de goede richting naar de derde bal. De speelbal heeft voldoende aan een afstoot op de hartlijn of zo nodig iets hoger. Rustig rollend leidt deze stoot tot een risicoloze verzameling, als richting en tempo van bal twee in orde zijn. De tweede bal loopt eerder voorbij bal drie, dan er vol naar toe. Bij dit soort nauwkeurige plaatsingsstoten moet je wel enige kennis hebben van de banden. Probeer vooraf de banden.</p>				<p>Een prettig speelbare situatie. Er hoeft geen overdadige dwang te worden uitgeoefend. De tweede bal raak je voor drievierde vol op links. De stootbal geef je op de hartlijn voor drievierde links effect. Zo draait de speelbal zeer gunstig uit via twee banden. Stoot beslist niet te hard. Door te hard te spelen op bal twee, slaat de speelbal te sterk af en gaat dan vóór drie langs. Geef nog even extra aandacht aan de aanspeeldikte op bal twee. Te licht aanspelen betekent dat de tweede bal achterblijft en niet goed bijkomt.</p>			
opmerkingen		bal	lb	rb	lo	ro	
Dat hard spelen een manier kan zijn om een carambole te pakken, is een niet uit te roeien denkbeeld.		1	rh - 2/3 le	th - 3/4 le	+ hl -	hl - 3/4 le	
		2	1/2 vl	1/2 vl	3/4 vr	3/4 vl	
		3	v	v	nz	zw	

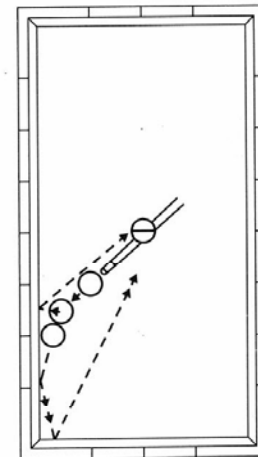
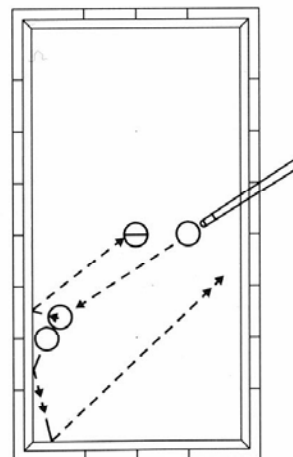
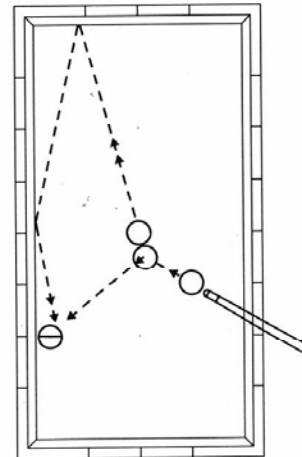
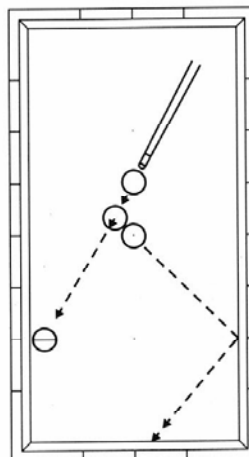
patroon:		band/band		basispositie:		15/42	
bijzonderheden: Let er op, dat bij bal twee gebeurt wat je bij de afstoot hebt meegegeven.							
lb		bal 1 - 44		rb		bal 1 - 33	
<p>Halfvol aanspelen op bal twee. Stoot af op de hartlijn. Er is geen aanvullend effect nodig om de stootbal goed naar drie te laten uitwijken. Halfvol aanspelen heeft een groot voordeel. Wanneer je één neutraal afstoot, zoals nu, dan verwerken bal één en bal twee ieder de helft van de stootenergie. In dit geval komt dat heel goed uit. Beide ballen moeten over ongeveer gelijke afstanden naar bal drie toe rollen. Hoe beter de krachtverdeling heeft plaatsgevonden, hoe mooier de ballen bijeen lopen. Een bescheiden oplossing.</p>				<p>De tweede bal komt makkelijk als je aanspeelt op tweederde vol. De stootbal is wat trager. Die kun je zonder effect afstoten, maar een beetje boven de hartlijn, om zeker te zijn van enig roltempo. De tweede bal mag best voorbij bal drie rollen. Je bespeelt bal drie van de zuidzijde en dan ontstaat de verzameling in de hoekzone. Neem goed de tijd voor een verzorgde vlakke afstoot. Er hoeft niet veel aan te mankeren om het mis te laten lopen. Je moet verzamelen, want een dun gespeeld balletje maakt de moeilijkheden nog groter.</p>			
lo		bal 1 - 32		ro		bal 1 - 41	
<p>Binnendoor spelen kan nog, maar dan zeer dun met enig rechts effect. Bal twee komt niet mee. Je kunt beter rechtsom door de hoek spelen. Raak de tweede bal halfvol. De stootbal raak je een klein beetje boven de hartlijn. Het uitdraaien bevordert je door voor tweederde rechts effect mee te geven. Het klotsrisico is groter dan in de vorige speelsituatie. Dat risico neemt toe als je dikker aanspeelt dan aangegeven. Bal twee komt dan nog rechter terug van de korte band. Met een beetje zorg is er een mooie stoot van te maken.</p>				<p>Hier moet je even goed voor gaan staan. De tweede bal moet je halfvol aanspelen op tempo. Om die tweede bal goed te laten uitdraaien via de hoek, geef je de stootbal voor tweederde rechts effect op de hartlijn. Zonder effect komt die tweede bal niet veel verder dan de middenstip. De stootbal loopt direct naar bal drie, zonder een band te raken. Dat noodzaakt je om overtuigend, maar ingehouden, op twee aan te spelen. Een beetje rest-snelheid kan drie wel verwerken door te kaatsen op de korte band. Een stoot die inzicht vraagt.</p>			
opmerkingen		bal	lb	rb	lo	ro	
Langer nadenken moet je zekerheid doen toenemen, niet je twijfel.		1	hl -	+ hl -	hl - 2/3 re	hl - 2/3 re	
		2	1/2 vr	2/3 vl	1/2 vr	1/2 vl	
		3	zz	zz	zz	v	

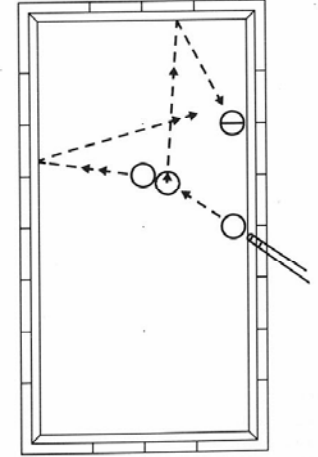
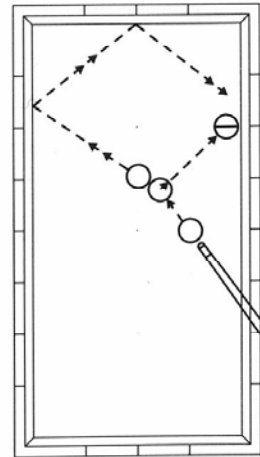
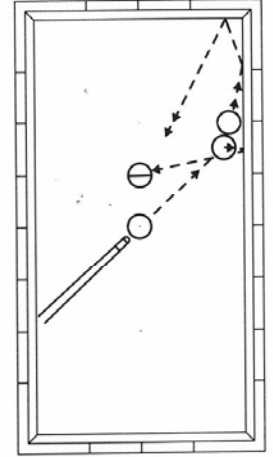
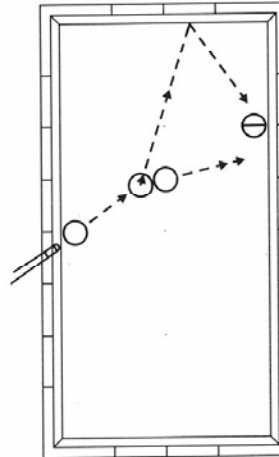
patroon:	band/band	basispositie:	3/36		
bijzonderheden: Je kunt pas gerust afstoten, als de voorbereiding je alle vertrouwen op een goede afloop geeft. Als het anders is, kun je beter de voorbereiding opnieuw beginnen.					
lb	bal 1 - 1		rb	bal 1 - 7	
<p>De lange rolstoot moet zo bekend zijn, dat missen slechts zelden voorkomt. Alles ligt uitermate gunstig. De speelbal wordt met drievierde rechts effect op de hartlijn aangespeeld. Met enige dwang in de achterhand speel je halfvol aan op de tweede bal. Spelers met enige technische stootbeheersing voelen zich gerust over het vervolg. De tweede bal komt aardig mee naar de lange band. Als je de derde bal een beetje opduwt, resteert er een leuke vervolpositie. Het gevaar is denkbaar dat zelfoverschatting toch tot een forse misser kan leiden. Die misser is dan een waarschuwing voor de speler met enige zelfkennis. Blijf attent.</p>			<p>De ligging van de stootbal beperkt het aantal speelvarianten. Het vraagt te veel tijd om een ingewikkelde verzamelstoot te bedenken. Iets nieuws hebben we weinig geoefend. Een volkomen nieuwe positie-aanpak moet je in een partij zien te vermijden. Het uitproberen van nieuwe dingen blijft gereserveerd voor de training op de clubavond. Gesprekken met kenners kunnen dan de inzichten verruimen. Hier past een sobere carambole. Halfvol links op de tweede bal aanspelen. Met een afstoot, iets onder de hartlijn, keert de stootbal makkelijk in de richting van de derde bal. De tweede bal komt niet voldoende mee.</p>		
lo	bal 1 - 13		ro	bal 1 - 9	
<p>Enig risico is hier wel aanwezig. De tweede bal kun je soepel halfvol raken. De positie kan zonder effect goed bespeeld worden. De afstoot kan even boven de hartlijn liggen om tempo op bal één te houden. De tweede bal is risicodragend. Vlak bij bal drie kan er een klots ontstaan. De klots kan vermeden worden door bal één iets hoger op tempo af te stoten. Bal twee iets dunner raken wil ook wel helpen. De verzameling komt dan wat minder uit de verf. Wie de moed heeft om het risico van de klots te accepteren, houdt een fraaie vervolpositie over. In momenten van spelzwakte is de carambole belangrijker dan bravoure.</p>			<p>Keerstoten, zoals aangegeven, reageren nauwkeuriger dan zware snijstoten. Het spelpatroon is beter te hanteren. Nu wordt de tweede bal voldoende op tempo gezet. Bij een zware snijstoot wil de speelbal nog wel eens gaan zeilen. Dat zeilen beperk je door niet te hoog aan te spelen op één. Uit ervaring bevalt deze aanpak mij 't best. De tweede bal halfvol raken. De stootbal wordt op de hartlijn aangespeeld met drievierde rechts effect. Het lijnenspel van de stoot is vloeiend en zonder risico. Een forse snijstoot draagt een klotsrisico in zich. Probeer in je spelwijze een aantal vaste, sterke stootbeelden in te bouwen.</p>		
opmerkingen	bal	lb	rb	lo	ro
Probeer je spellijnen steeds te verleggen naar posities die je goed beheerst.	1	hl - 3/4 re	-hl -	+hl -	hl - 3/4 re
	2	1/2 vr	1/2 vl	-1/2 vr	1/2 vr
	3	zz	nz	v	oz

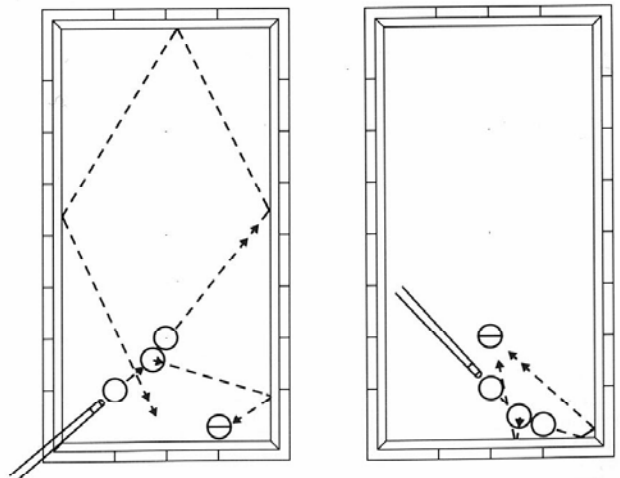
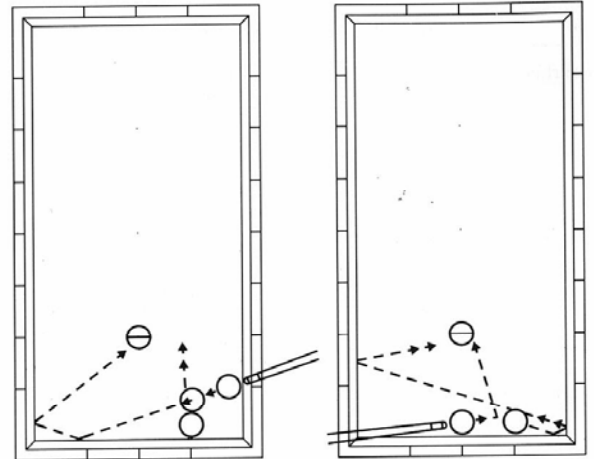
patroon:		ruimte/band	basispositie: 23/31			
<p>bijzonderheden: De zorg om bal twee goed te plaatsen mag het maken van de carambole niet verstoren.</p>						
lb	bal 1 - 18		rb	bal 1 - 29		
<p>Raak bal één iets boven de hartlijn. Effect is niet nodig. De aanspeeldikte van eenvierde vol laat bal één voldoende wijken. Het is wel zaak om bal drie te raken aan de noordoostzijde. De derde bal wordt dan opgeduwd naar de korte band, waar twee ook naar toe rolt. Laat je niet verleiden om bal twee te dun te raken. Zonder voldoende dik raken van twee, komt deze bal niet goed mee naar de korte band. Het kan soms heel mooi uitpakken. Vooral als drie goed wegloopt naar de korte band.</p>		<p>Het wordt even zoeken naar de grens van je kunnen. Als je bal twee te vol aanspeelt, komt de tweede bal niet goed naar drie. Wanneer je te licht naar twee speelt, zakt de speelbal door de positie en mis je de carambole. Bruikbaar mikpunt is halfvol of een fractie minder. Stoot af op trekhoogte of iets hoger. Het beperken van de trekhoogte beperkt ook de uitwerking van de stoottechniek. Je amortiseert een beetje. Raak bal één voor drievierde links op beperkte trekhoogte. Blijf dicht bij drie.</p>				
lo	bal 1 - 24		rb	bal 1 - 27		
<p>Aanspelen op afstand kan moeilijkheden geven. Als je effect plaatst op bal één, maakt de bal een lichte curve in de voortbewegende lijn. Velen zullen wel eens gemerkt hebben dat een dik geplaatste bal te dun op twee kwam. Om dat te vermijden, kun je in zo'n situatie iets voller op twee spelen dan eigenlijk de bedoeling is. Ook in deze situatie is dat van toepassing. Speel bal één iets onder de hartlijn en geef drievierde rechts effect. Bal twee raak je voor drievierde vol.</p>		<p>De speelbal ligt voldoende kort op twee om die bal zuiver te raken. Afstoten op trekhoogte. Geef bal één voor tweederde effect op rechts. Meer effect is in dit geval overdaad. Om er bij te kunnen moet je over bal drie spelen. De voorhand staat dan wat lastig. De achterhand moet je liften om voldoende diep op één te kunnen afstoten. Een hoge achterhand versterkt het gegeven effect op één. Daarom kan het effect teruggenomen worden van drievierde tot tweederde.</p>				
opmerkingen		bal	lb	rb	lo	ro
De trefzekerheid op het goede mikpunt is bepalend voor het verloop van de totale positie.		1	+hl -	th - 3/4 le	-hl - 3/4 re	th - 2/3 re
		2	1/4 vr	1/2 vl	3/4 vr	1/2 vr
		3	no	v	v	v

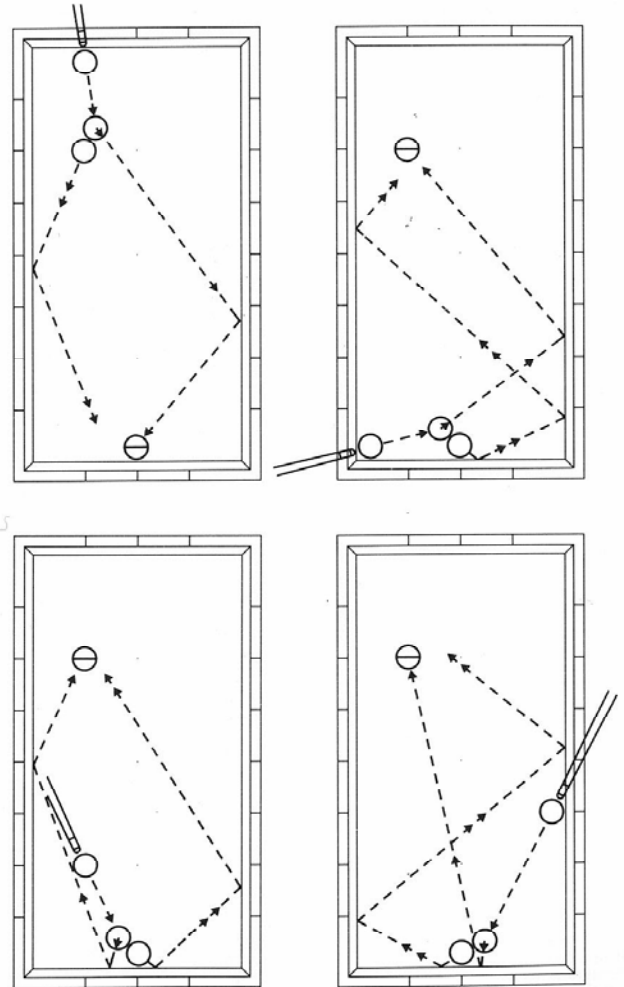
patroon:	ruimte/band	basispositie:	15/18		
bijzonderheden: Keerstoten, zoals rechtsboven, moeten steeds vanuit een basistechniek worden bespeeld.					
lb	bal 1 - 21		rb	bal 1 - 23	
<p>Deze spelpositie wordt opgelost via de korte band. Je kunt bal één rustig laten kaatsen via een band. De aandacht moet zeker ook uitgaan naar het weggrollen van bal twee. Bal twee moet je voor een vierde vol raken. Daardoor wijkt deze bal uit naar de lange band. Een paar centimeter extra tempo kan voorkomen dat twee en drie achter elkaar komen te liggen. Bal één stoot je af op rolhoogte. Geef voor tweederde rechts effect. Bal twee wordt dan aan de noordzijde aangespeeld en licht opgeduwd.</p>			<p>De invalshoek van bal één naar twee is ongeveer vijfenveertig graden. Dan speel je bal twee halfvol aan. Je stoot af op trekhoogte. Het rechtse effect bepaalt hoe sterk bal één keert. In deze situatie is tweederde rechts effect voldoende om de goede richting naar drie te nemen. Bal twee komt makkelijk door de hoek naar het centrum. Als het kan, is het gunstig om drie aan de zuidzijde aan te spelen. De vervolgpositie ligt dan richting korte band. Dat speelt prettiger.</p>		
lo	bal 1 - 24		ro	bal 1 - 25	
<p>Je moet een keuze maken. Deze positie laat ruimte voor voorkeuren. Je kunt op twee een trekstoot plaatsen van verschillende aanspeeldikten. Speel je heel licht en halfvol, dan komt twee via één band naar bal drie. Dat zal de meesten niet lukken. Trek je bal één en raak je bal twee voor drievierde vol, dan loopt bal twee ook via de korte band. Speel je voor zevenachtste vol op twee, dan verliest bal één nogal wat tempo. Bal twee haalt zelfs een derde band, alvorens bij drie stil te liggen.</p>			<p>Nu heeft een trekstoot niet veel zin meer. Tenminste, als we een beetje willen proberen te verzamelen. De ligging bij de band van bal één heeft daar ook mee te maken. Je kunt nog wel afstoten op de hartlijn. Bal twee speel je voor zevenachtste vol aan. Dat is voldoende voor een goede wijking naar de korte band. Om terug te draaien naar drie is aanvullend voor drievierde rechts effect op één nodig. Je mag niet te fors spelen, anders raak je bal twee kwijt door het hoge roltempo.</p>		
opmerkingen	bal	lb	rb	lo	ro
Een lijnverplaatsing laat je kennis maken met verschillende stoottypen en speelmogelijkheden.	1	rh - 2/3 re	th - 2/3 re	th -	hl - 3/4 re
	2	1/4 vl	1/2 vr	3/4 vr	7/8 vr
	3	nz	zo	v	nz

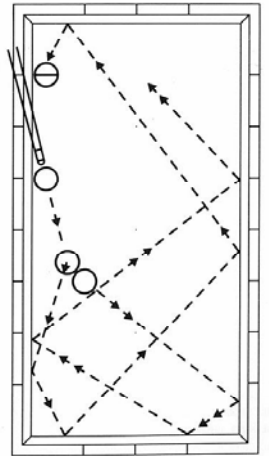
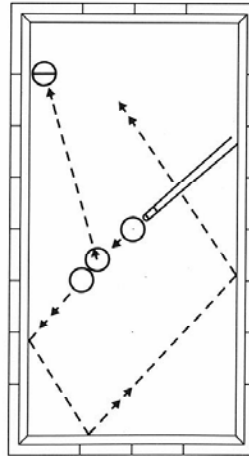
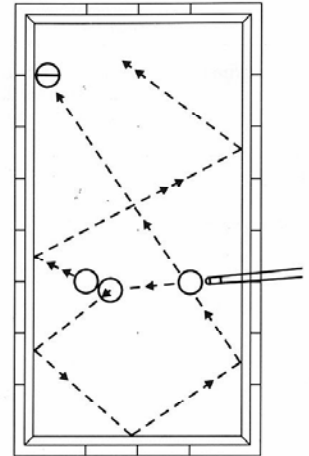
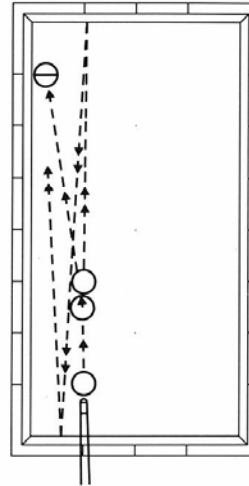
patroon:	ruimte/band	basispositie:	33/44		
bijzonderheden: Het kost veel stootzorg om twee op tempo te zetten en drie zacht aan te spelen.					
lb	bal 1 - 40		rb	bal 1 - 43	
<p>Een sobere positie. De carambole wordt nog wel eens gezien via bal drie en de lange band. Bal drie loopt dan veel te ver weg. Als het je persoonlijke voorkeur heeft kun je ook rustig insnijden op twee via de korte band naar drie. Bal twee komt goed mee naar punt 32. Dan moet je twee halfvol raken en drievierde rechts effect op één geven. Het eenvoudigste blijft toch de dunne rolstoot langs twee naar de hoek. Twee blijft dichtbij en dat begunstigt de vervolgsituatie. Het vervolg moet een rappel worden.</p>			<p>Deze direkte trekstoot is goed te spelen. Raak bal twee voor drievierde vol. Probeer een goede vlakke keuvoering. Daardoor kan je stootkracht enigszins beperkt blijven. Bal twee loopt achter bal één om en kaatst naar drie via de lange band aan de overzijde. Te proberen is ook een bandstoot met tegeneffect. De kwaliteit van het materiaal is duidelijk van invloed op het resultaat van de uitvoering. Op een nieuw laken wil bal één vrij makkelijk wegslijpen, ondanks voldoende tegeneffect.</p>		
lo	bal 1 - 37		ro	bal 1 - 38	
<p>Bal twee raak je voor drievierde vol. Daardoor wordt deze bal zonder effectinvloeden rondgeduwd. De afstoot is beperkt van diepte. Speel je op trekhoogte, dan kom je direct bij bal drie uit. Stoot je iets hoger af, maar wel onder de hartlijn, dan wijkt twee even uit naar de band. De trefkans op drie wordt groter. De verzameling ziet er ook beter uit. Kijk maar naar de rollijn van bal twee. Pas op om niet vlak achter drie te blijven liggen. Houd een beetje speelruimte over.</p>			<p>Als je goed kijkt leidt deze situatie steeds naar dezelfde oplossing. Bal twee moet even uit de hoek gedrukt worden naar drie. Daarvoor moet je bal twee halfvol raken. Zonder verdere invloeden slaat bal één dan haaks van de bal af. Door één voor tweederde rechts effect te geven op rolhoogte, komt één terug. De uitvoering moet overtuigend en ingehouden uitgevoerd worden. Drie hoeft slechts geraakt te worden. Twee komt meestal gunstig genoeg om goed verder te kunnen werken aan de positie.</p>		
opmerkingen	bal	lb	rb	lo	ro
Soms is verzamelen zo goed te realiseren, dat we nalaten om het ook te doen.	1	rh -	th -	th -	rh - 2/3 re
	2	1/4 vr	3/4 vl	3/4 vr	1/2 vr
	3	zw	oz	no	v

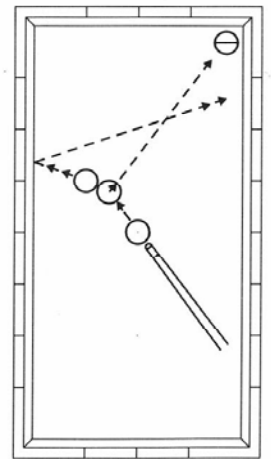
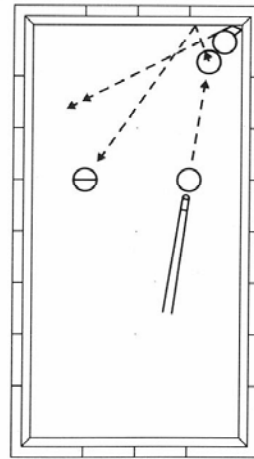
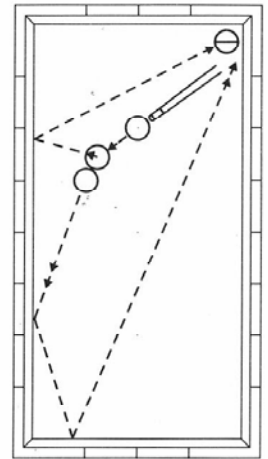
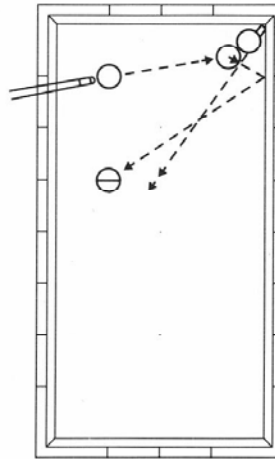
patroon:		ruimte/band	basispositie:		12/43	
bijzonderheden: Als de keu niet rechtlijnig gehanteerd wordt, komen de bedoelingen dikwijls niet uit.						
lb	bal 1 - 02		rb	bal 1 - 41		
<p>Een schitterende rolstoot. De speler met enige ervaring zal zich kunnen beheersen. Die weet dat deze stoot weinig nodig heeft. Beginnende spelers moeten meestal een lang proces van versobering ervaren. Je doet in het biljarten dikwijls te veel om het goed te doen. Deze situatie vraagt heel weinig. Speel bal twee halfvol aan. De afstoot kan iets boven de hartlijn liggen. Zo beperk je de rolsnelheid van bal één. Bal twee heeft een iets trager roltempo, maar komt heel goed naar drie. Beheersing loont, zeker in dit geval.</p>			<p>Er zijn verschillende mogelijkheden in deze situatie. Je kunt bal twee het beste voor bijna drievierde vol aanspelen. Door iets fors aan te spelen op bal twee, komt deze bal mee naar de derde bal. Raak je hem lichter, dan blijft hij enigszins achter. Afstoten met drievierde links effect op bal één. De kans bestaat dat de speelbal langs de derde bal rolt. Het doorrollen uit de hoek kan dan toch de carambole tot stand brengen. Om het roltempo niet te forceren, stoot je iets boven de hartlijn. Met overleg best goed te doen.</p>			
lo	bal 1 - 32		ro	bal 1 - 30		
<p>Deze keerstoten zijn voor bijna elke speler behoorlijk lastig. Je eerste zorg is om bal twee goed op koers te zetten. Dat kan door de tweede bal halfvol te raken. De kaatsing op twee geeft je stootbal precies de goede richting naar de lange band. In een halfvol gespeelde plaatsing hebben bal één en twee ongeveer evenveel rolsnelheid overgehouden. De stootbal kan in tempo wat beperkt blijven door net boven de hartlijn te stoten. Een mooie harmonische verzamelstoot, die met zorg bespeeld moet worden.</p>			<p>Direct of rond, het blijft een lastige situatie. Haal je bal één door de hoek bij 45, dan is het klotsrisico groter. Zoals aangegeven is de stoot ook vrij fors. Stoot af op rolhoogte en geef voor drievierde rechts effect. Bal twee speel je halfvol aan. Er mag best wat tempo in de stoot zitten, anders komt twee niet zo goed mee. Wanneer je de derde bal vol raakt kan deze op de korte band terugkaatsen. Het roltempo van de tweede bal kan dan voldoende zijn om beperkt te verzamelen. Dwingend afstoten.</p>			
opmerkingen		bal	lb	rb	lo	ro
Zonder een goede stootbeheersing leer je dit spel nooit goed onder de knie.		1	+ hl -	+ hl - 3/4 le	+ hl -	rh - 3/4 re
		2	1/2 vl	3/4 vl	1/2 vr	1/2 vl
		3	oz	oz	v	zz

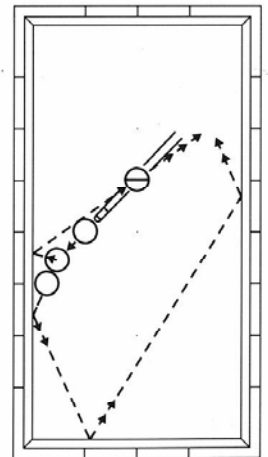
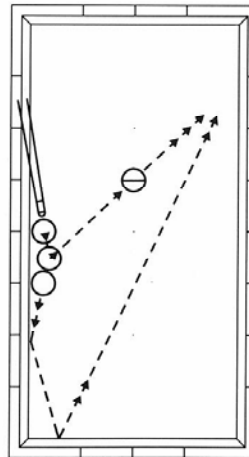
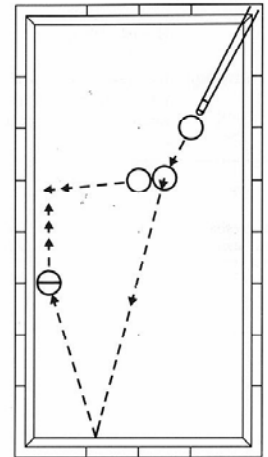
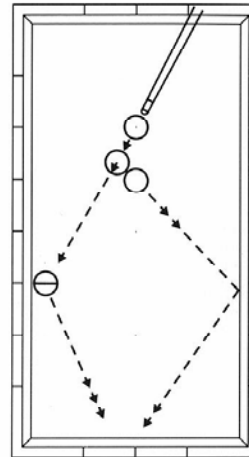
patroon:		ruimte/band	basispositie:		6/27
<p>bijzonderheden: Techniek is een zekerheid waar je op kunt leunen als het even nodig mocht zijn. Daarna komen zelfvertrouwen en stoottechniek in beeld.</p>					
lb	bal 1 - 37		rb	bal 1 - 29	
<p>Hier moeten we een kleine kunstgreep toepassen. Doorschieten en bijdraaien van de korte band af kunnen leiden tot een klots. Je moet de tweede bal voor zevenachtste vol aanspelen op links. Daardoor wijkt bal twee iets uit naar rechts op de korte band. Bal één geef je op doorschiethoogte voor drievierde rechts effect. De tweede bal neemt dit effect deels over en draait vanaf de korte band kaatsend naar de derde bal. Bal één moet goed wijken naar de lange band. Een risico blijft aanwezig als bal twee te snel reageert. Afstoten met een lange voorhand en enigszins dwingend doorschieten.</p>			<p>Een mooie rondspeler zonder problemen. Halfvol aanspelen op de tweede bal. Het effect op de hartlijn links geef je voor drievierde op bal één. De stootbal komt goed rond en bal twee wijkt makkelijk. Met enige speelzorg moet de derde bal aan de zuidzijde zijn te raken. Dan heb je in de vervolgsituatie bal twee en drie vóór je, naar de hoekzone. Meestal is zo'n positie goed uit te werken tot een verzameling aan de band bij de hoek. De tweede bal heeft wel voldoende tempo nodig om ook naar de hoek te kunnen rollen. Afstoten met een vlakke keu.</p>		
lo	bal 1 - 23		ro	bal 1 - 16	
<p>Een mooie trekstoot met verzamelmogelijkheden. Speel bal twee voor drievierde rechts aan. Met die aanspeeldikte is geen richtings-effect meer nodig. Een goede, verzorgde trekstoot, wijkend onder een hoek naar drie, is voldoende. De tweede bal zet je goed op tempo. Het moet je lukken om deze stootpositie om te zetten in een goed vervolg. Er mag geen twijfel meer zitten in deze eenvoudige verzamelstoot. Effectvrij afstoten maakt je techniek sober en beter bruikbaar. Zonder effect is het ook makkelijker richting bepalen. Tijdens trainingsuurtjes moet je biljarters vooral soberder leren spelen.</p>			<p>Hier kun je door de lijnen bijna het verloop niet meer waarnemen. Toch gebeurt er eigenlijk niet veel bijzonders. De stootbal wordt rondgestuurd. De tweede bal kaatst vlot weg en doorkruist de rollijnen van bal één. Speel de tweede bal halfvol aan op rechts. Om bal één snel naar de lange band te brengen, stoot je af op trekhoogte. Met maximaal links effect kun je bal één goed laten uitdraaien naar bal drie. Maximaal is meer dan het lijkt. Op trekhoogte moet je immers naar binnen, om ketsten te vermijden. De uitwerking van effect neemt af in intensiteit, naarmate je verder van de hartlijn af speelt.</p>		
opmerkingen					
	bal	lb	rb	lo	ro
Effecten op rollijn of hartlijn geplaatst zijn veel zuiverder te controleren, dan ver van het centrum van de stootbal.	1	dh - 3/4 re	hl - 3/4 le	th -	th - +3/4 le
	2	7/8 vl	1/2 vl	3/4 vr	1/2 vr
	3	zz	v	zz	v

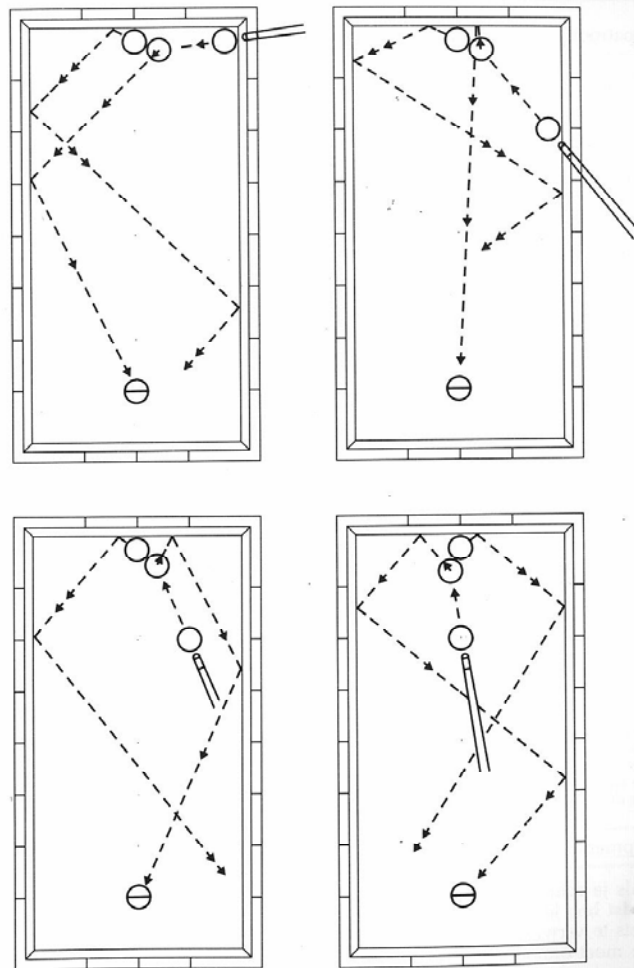
patroon:		ruimte/band	basispositie:		5/17
<p>bijzonderheden: Een bal in de hoek is hoe dan ook een zorg. Uit de hoek spelen draagt klotsrisico in zich. Naar een hoekbal spelen gaat makkelijk mis.</p>					
lb	bal 1 - 7		rb	bal 1 - 13	
<p>Min of meer een lijnverplaatsing door de positie heen. Als de stootbal tussen twee en drie komt te liggen, speel je dikwijls een keerstoot. Met een keerstoot bedoel ik, via bal twee en één of meer banden, ongeveer terugkomen naar de afstootrichting. De tweede bal wordt dikwijls dwingend aangespeeld. Die dwang bepaalt de plaatsing in de verzamelpositie. Voor enkelvoudig caramboleren kun je dwang beter vermijden. Het vraagt extra concentratie en stoottechniek. Speel bal één rustig rolhoog aan met voor tweederde rechts effect. Bal twee mag je halfvol raken als er enige ruimte achter bal twee is om te wijken.</p>			<p>Een klassieke stoot. Die kun je in je arsenaal niet missen. Bepaal eerst de plaatsing van de tweede bal. Pas daarna bekijk je de carambolage op drie. Vloeiend afstoten en bal twee halfvol aanspelen. Met een afstoot op trekhoogte is aanvullend effect niet nodig. De tempodosering is van groot belang om twee goed bij te laten komen. De keuvoering vlak houden, om extra reacties te vermijden. Pas afstoten als het gevoel optimaal is. Sommige stoten mag je best iets langer over doen. Heel bewust voorbereiden, overwegen en afstoten, komen in een fraaie verzamelpositie tot uiting.</p>		
lo	bal 1 - 19		ro	bal 1 - 23	
<p>De vraag is: Hoe dicht ligt bal twee in de hoek? Dat bepaalt je speelwijze. Als er enige ruimte is, dan kun je 't best van twee uit de hoek spelen. Van de andere bal af resteert niet veel anders dan een dun balletje via de band. Het vervolg is dan ook niet om over naar huis te schrijven. Bespeel bal twee rustig halfvol. Geef op rolhoogte voor tweederde rechts effect. De normale afslag is net iets te veel. Daarom geven we een beetje tegeneffect op bal één. Bal twee loopt uit de hoek. De resituatie is goed bespeelbaar als je dicht bij de derde bal blijft. Maak niet te lichtvaardig een grote verzamelstoot, als het ook eenvoudig kan.</p>			<p>Je kunt niet alles altijd perfect regelen. De tweede bal komt niet voldoende mee. Als je twee bij de lange band brengt kun je wel goed verder spelen. Speel bal één aan op trekhoogte. Effect is niet nodig. Met een verzorgde stoottechniek komt bal één direct en zuiver naar de hoek bij de derde bal. Goed vlak spelen begunstigt het goed zijwaarts en achterwaarts rollen van bal één. De tweede bal kun je halfvol (of iets dikker) aanspelen. Het klotsrisico is beperkt, omdat twee de stootbal dan opduwt in de rolrichting naar drie. Als je het niet vertrouwt kun je aanvullend rechts effect op bal één meegeven.</p>		
opmerkingen					
	bal	lb	rb	lo	ro
In de voorbereiding is het van groot belang, te weten hoe en waar het mis kan gaan.	1	rh - 2/3 re	th -	rh - 2/3 re	-th - ?
	2	1/2 vr	± 1/2 vr	1/2 vl	1/2 vr
	3	v	v	v	wz

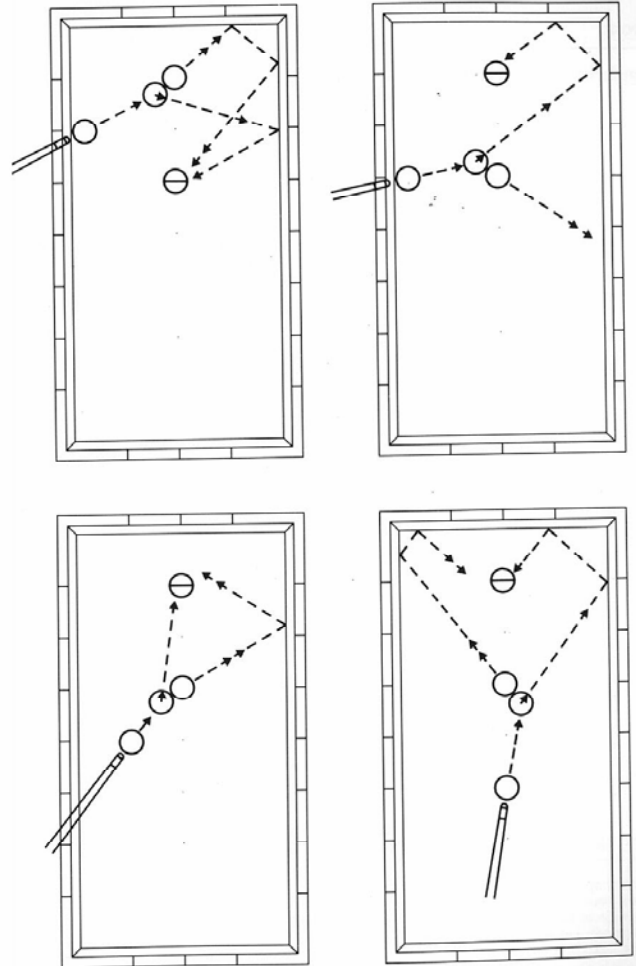
patroon:	ruimte/band	basispositie:	18/26		
bijzonderheden: In eenvoudige posities moet de biljarter eenvoudig en weloverwogen handelen.					
lb	bal 1 - 13		rb	bal 1 - 14	
<p>De carambole is zeker. Iedereen kan dit soort situaties wel aan. Het vraagt wat meer om de vervolgpositie goed voor te bereiden. Bal twee speel je voor eenvierde vol aan. De rollijn van twee spreekt voor zich zelf. Het is nu aan de biljarter om drie ook naar de korte band te sturen. Bal drie moet je vol aanspelen op de noordoostzijde. Na afslag op de lange band loopt ook bal drie naar de korte band. Het gaat maar om kleine rolafstanden. De afstoot mag dus beheerst van karakter zijn.</p>			<p>Dit moet te doen zijn. Weliswaar mijden we in dit boek de dubbelrollers zoveel mogelijk. Het hanteren van deze situatie hoeft niet onoverkomelijk te zijn. Bal twee speel je op eenvierde vol aan. Daardoor speel je bal twee heel bescheiden in tempo naar de lange band. Bal één heeft een klein beetje effect rechts nodig om goed achter bal drie te komen. Bal drie loopt zachtjes door naar twee. Als het goed loopt is een seriepositie aan de hand het gevolg.</p>		
lo	bal 1 - 21		ro	bal 1 - 22	
<p>Direkte trekstoten over afstand zijn en blijven lastig. De stoot moet optimaal verlopen. Als je stoottechniek niet zuiver is, zijn directe trekstoten lastig. Oefenen en techniekverbetering zijn voorwaarden voor voldoende zelfvertrouwen. Speel bal twee voor bijna drierde vol aan. Je afstoot ligt op trekhoogte. Om bal twee gunstig bij te halen, geef je bal één voor tweederde effect. Het effect dat twee tegengesteld overneemt, vergroot de uitvalshoek bij 42. Een beheerste stoot brengt een goede verzameling tot stand.</p>			<p>Voor elke speler of speelster is voldoende spel mogelijk. Op zeker maak je een directe trekstoot van twee naar drie. De vervolgpositie is in alle gevallen behoorlijk te noemen. De techniekspeeler neemt bal twee halfvol en geeft voor drierde rechts effect, even onder de hartlijn. Dezelfde speellijn werkt ook als je twee voor drierde vol aanspeelt. Dan is het rechtse uitdraai-effect minimaal nodig. De afstoot is iets onder de hartlijn. De verzameling komt dan bij 15 i.p.v. bij 10.</p>		
opmerkingen	bal	lb	rb	lo	ro
Elke aangeboden stootbenadering kan nooit meer dan één van de vele mogelijkheden zijn.	1	rh -	rh - 2/3 re	th - 2/3 re	th - 3/4 re
	2	1/4 vr	1/4 vl	3/4 vl	1/2 vr !
	3	no	zz	v	zw

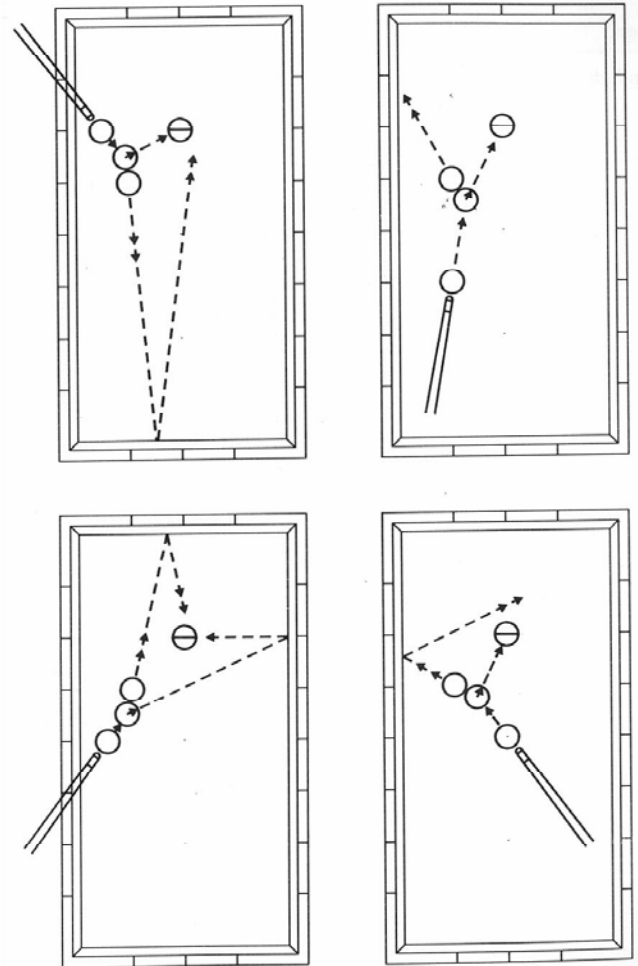
patroon:		ruimte/band	basispositie:		3/38
<p>bijzonderheden: De afstanden zijn storend groot. Bal twee ligt te ver weg. Bal drie ligt te ver weg. Er rest niets anders dan zorgzaam caramboleren.</p>					
lb	bal 1 - 5		rb	bal 1 - 15	
<p>Speel de stootbal duwend naar bal twee. De tweede bal moet je voor drievierde vol links raken. Met tweederde links effect op de hartlijn wijkt bal één voldoende uit naar de lange band. Door bal twee redelijk dik aan te spelen, neemt deze bal tempo over. Daardoor draait de tweede bal goed mee naar de positie van de derde bal. Kun je de derde bal aan de noordzijde raken, dan zijn er vervolgmogelijkheden. De derde bal krijgt meestal te veel rolsnelheid. Een lichte kaatsing op de korte band hoeft niet nadelig te zijn.</p>			<p>Pure technische stoot en niets anders. De invalshoek naar de tweede bal is ideaal. Als je op rolhoogte afstoot, komt bal één haaks van de band af. In kleinere snijstoten kun je met overzicht wat bijsturen. Nu is de rolafstand naar drie buitengewoon lang. Stoot je te fors af, dan zorgt het balgewicht voor een kleine snelheidscurve in de rollijn. De stootbal passeert bal drie dan aan de rechterkant. Geloof in eigen kunnen en techniek zijn de voorwaarden om een gave carambole te maken. Bal twee komt niet voldoende mee naar bal drie. Je blijft in ieder geval aan tafel.</p>		
lo	bal 1 - 14		ro	bal 1 - 13	
<p>Een snoepje voor de echte liefhebber. Drie-bandenspelers draaien hier hun hand niet voor om. Die zijn gewend om zuivere plaatsingen op afstand te realiseren. Je leest het af aan de keuvoering. Een beetje biljarter gaat er goed voor staan. Speel de tweede bal halfvol aan op rechts. Gebruik een lange drive in de afstoot. De stootbal heeft op de hartlijn voor tweederde rechts effect nodig. Twee komt wat achter de stootbal aan. Klotsen is niet waarschijnlijk in dit patroon. Kun je dicht bij drie blijven dan is het vervolg niet zo moeilijk.</p>			<p>Je mag de tweede bal niet achterlaten. Daarom speel je de tweede bal ook hier halfvol aan. Daardoor waarborg je een behoorlijk roltempo van bal twee. Bal één kan op die wijze onmogelijk via twee banden naar drie gestuurd worden. Veel tegeneffect maakt de stootbal bijna stuurloos over twee banden. Met voor tweederde links effect op de hartlijn, draait bal één makkelijk naar punt dertig. Het mee-effect verandert daar in remmend tegeneffect. Het tempo neemt af en bal één komt rustig naar de derde bal. Mits beheerst uitgevoerd, resteert er een fraaie vervolgpositie.</p>		
opmerkingen					
	bal	lb	rb	lo	ro
De zekerheid van halfvol is zo groot, omdat iedereen duidelijk ziet waar 't is.	1	hl - 2/3 le	rh -	+hl - 2/3 re	hl - 2/3 le
	2	3/4 vl	1/2 vr	1/2 vr	1/2 vl
	3	v	v	v	oz

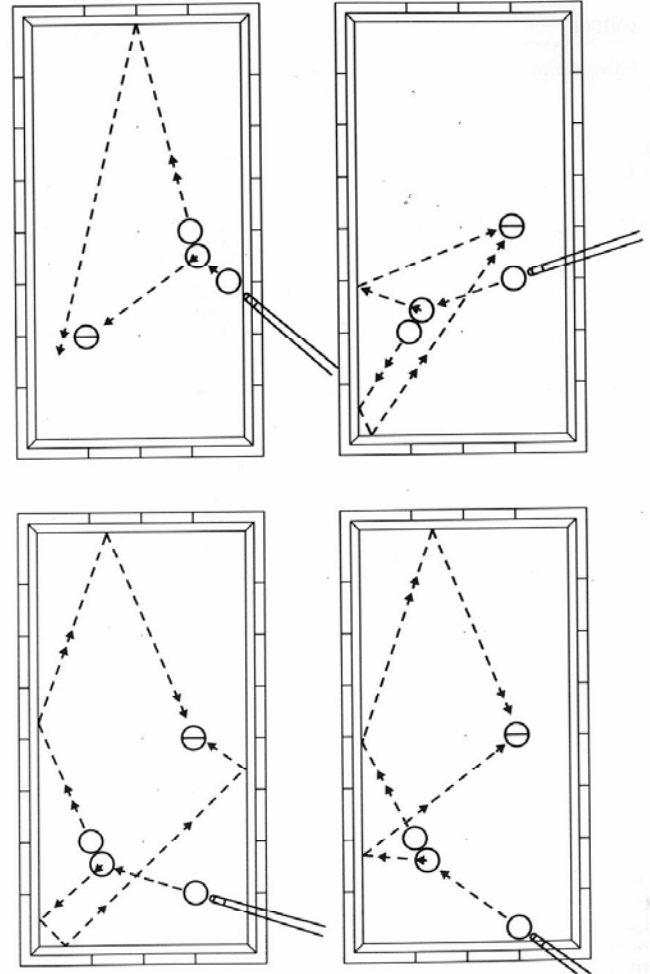
patroon:	ruimte/ruimte	basispositie:	8/18		
<p>bijzonderheden: Kleine plaatsingsstoten vragen meervoudige aandacht. De carambole moet zó gemaakt worden, dat drie onder de gewenste invalshoek wordt geraakt. We hebben al plannen voor een vervolpositie.</p>					
lb	bal 1 - 11		rb	bal 1 - 16	
<p>Je moet een keuze maken. Halfvol aanspelen op twee maakt de carambole makkelijker te maken. Voor drievierde vol aanspelen op twee geeft twee een duwtje naar een verzameling. Het is verbazingwekkend om te zien hoeveel mogelijkheden er zijn. Moeiteloos analyseren de hersencellen de meest geschikte aanpak. Toch is het nuttig om een speel-situatie van meer kanten te bekijken. Rondlopen geeft soms een ander zicht op de positie. Na goede overwegingen kies je een aanpak die past bij je spelstijl en inzichten. Speel de stootbal aan op rolhoogte en drievierde rechts effect.</p>			<p>Ogenschijnlijk is er niet zo veel met deze situatie te doen. Toch geeft een fijn subtiel tussenstootje zicht op gunstige plaatsing. De tweede bal wijkt naar de lange band. Als je goed achter de derde bal kunt komen, kun je vervolgens de ballen in verzameling brengen. Speel de tweede bal voor eenvierde vol links aan. Met een afstoot op rolhoogte en drievierde links effect, pak je het goed aan. Hoe beter de bal uitdraait, hoe rustiger je kunt afstoten. Een goede oefening is, een zelfde situatie op meer wijzen oplossen. Het zal je opvallen, dat er nogal wat mogelijkheden zijn.</p>		
lo	bal 1 - 22		ro	bal 1 - 28	
<p>Een bekend gegeven. Rustig doorschieten is het parool. De tweede bal komt netjes bij. Natuurlijk kalm en vol op drie aanspelen. Deze stoot moet vast in de technische collectie zitten. Je kunt pas tevreden zijn als alles vlekkeloos rolt. Bal twee moet er nu naast komen te liggen. Het tempo moet perfect zijn. Bal drie wordt slechts heel licht geraakt. De derde bal mag alleen aan de zuidzijde een tikje ontvangen. Vanuit deze verzameling bij het acquit kun je naar de band toe werken. Ga niet, ook al loopt het soms niet naar je zin, dun spelen naar drie. Je etaleert onvermogen aan de tegenstander in de wedstrijd.</p>			<p>Enige kennis van de wijking bij bal twee is hier wel nuttig. Als je de tweede bal voor eenvierde vol rechts aanspeelt, wijkt bal twee uit onder een hoek van vijfenveertig graden. Op een technische pagina wordt dit eveneens uitgebeeld met voorbeelden. Snookerspelers zijn met de wijking van de tweede bal heel goed bekend. Het snookerspel is op kennis van die wijking gebaseerd. Je kunt bal één op rolhoogte afstoten met tweederde rechts effect. De afslag verloopt gunstiger met meeeffect en op de band wordt de rolsnelheid afgeremd. Bal twee komt uit de linkerhoek naar bal drie.</p>		
opmerkingen	bal	lb	rb	lo	ro
<p>Als je schietjes mist heb je jezelf iets te verwijten. Je moet onnodig naar je plaats.</p>	1	rh - 3/4 re	rh - 3/4 le	rh -	rh - 2/3 re
	2	3/4 vr	1/4 vl	3/4 vl	1/4 vr
	3	oz	v	v	v

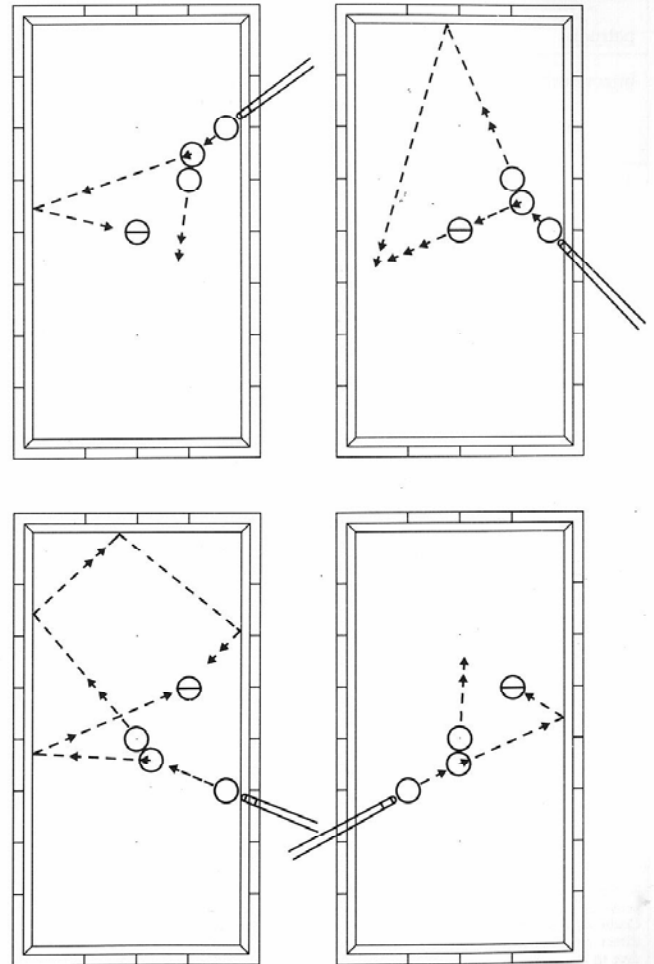
patroon:		ruimte/ruimte		basispositie:		13/17	
<p>bijzonderheden: Een eenvoudige speelsituatie moet je niet spectaculair benaderen. Biljarten wordt echt boeiend, als het je lukt om die schijnbare eenvoud te handhaven.</p>							
lb		bal 1 - 11/12		rb		bal 1 - 27	
<p>De ballen liggen dicht bij elkaar. Het ziet er eenvoudig uit. Eigenlijk kan de speelsituatie simpel en vlot bespeeld worden. Als je dat doet maak je een grote vergissing. Natuurlijk kan er voor een ervaren speler niet zo veel misgaan. Je moet dan zeer goed weten wat je van plan bent te bereiken. De tempoplaatsing van de tweede bal moet kloppen. De aangespeelde tweede bal moet onder de juiste hoek geraakt worden om gunstig in een verzamelpositie te raken. Het kan dus vrij makkelijk mislopen met een eenvoudige stoot. Laat zien dat je goed kunt biljarten, door perfect spel.</p>				<p>Het ziet er goed uit. Even een dun balletje plaatsen. Je moet de loopsnelheid van de biljartafel kennen. Tempoplaatsing vraagt gedegen kennis van de eigenschappen van de tafel. Je speelt de tweede bal voor een vierde vol rechts aan. De stootbal wordt weggestuurd met tweederde rechts effect op de hartlijn. De stootuitvoering is een lichte, kleine duwbeweging vanuit de pols. Het effect op bal één brengt de stootbal zuidoost op de derde bal. Nu ligt er een overzichtelijke vervolpositie, richting hoek. Het opdrijven van de positie kan eindigen aan de lange band.</p>			
lo		bal 1 - 21/22		ro		bal 1 - 23	
<p>Een fijne verzamelstoot waarop je je niet moet verkijken. De tweede bal raak je halfvol aan de rechterkant. Deze aanspeeldikte is niet voldoende om drie te bereiken. De speelbal zakt door de positie. We hebben ook nog de opdracht om de tweede bal ook richting drie te duwen. Dat lukt allemaal wat beter als je bal één voor tweederde rechts effect geeft, iets boven de hartlijn van bal één. Het tegeneffect verandert de rorichting van bal één. Ook de rolsnelheid neemt af. Twee en één komen samen rustig naar bal drie. Een eenvoudige stoot met een prachtig resultaat.</p>				<p>Deze situatie is vergelijkbaar met de speelopgave linksboven aan de bladzijde. Feitelijk is deze situatie iets gunstiger te noemen. De stoot brengt de vervolpositie direct in de richting van de hoekzone. Speel de tweede bal halfvol aan op rechts. Het is niet nodig om effect te gebruiken. Een beheerste afstoot op trekhoogte moet bal één vol op drie brengen. Het is niet bezwaarlijk als er enige ruimte in de positie ontstaat. De ligging, in de richting van hoek en korte band, is gunstig om verder te verzamelen. Geef deze stoot de aandacht die hij verdient, dan kan er weinig misgaan.</p>			
opmerkingen		bal	lb	rb	lo	ro	
Een ervaren speler proeft ook veel plezier uit een perfecte behandeling van een eenvoudige stoot.		1	rh - 2/3 le	hl - 2/3 re	+hl - 2/3 re	th -	
		2	1/2 vl	1/4 vr	1/2 vr	1/2 vr	
		3	wz	zwz	oz	zz	

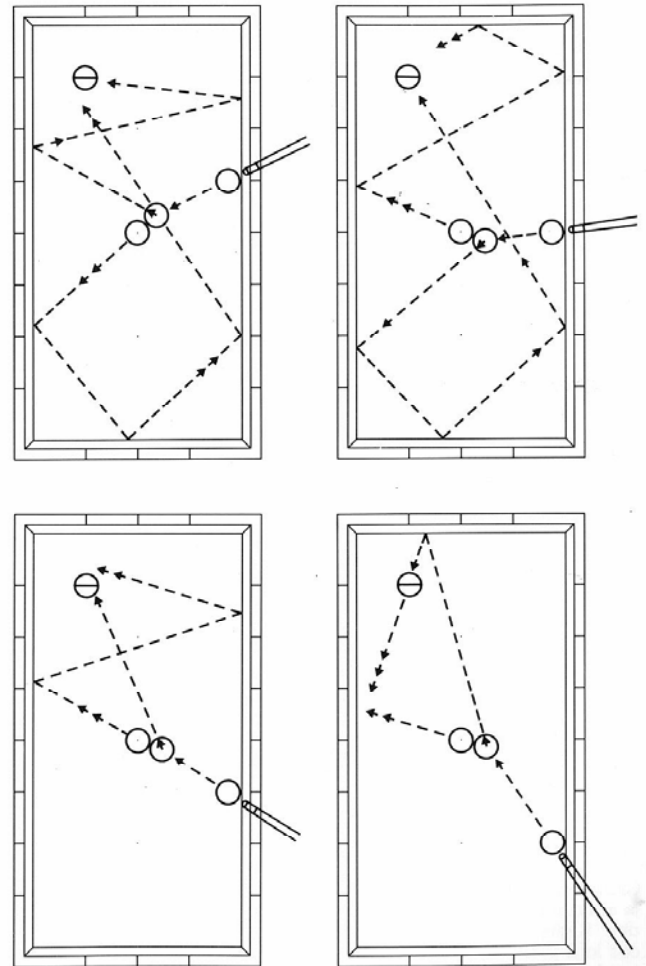
patroon:		ruimte/ruimte		basispositie:		24/32																							
bijzonderheden: Wendingsstoten via de band tot stand brengen, maakt het gewenst, het materiaal te beheersen.																													
lb		bal 1 - 30		rb		bal 1 - 29																							
<p>Je speelt bal twee halfvol aan. Deze aanspeeldikte zorgt ervoor dat bal twee netjes bijkomt via kaatsen op de korte band. Bal één moet behoorlijk schuin en achterwaarts wegdraaien. Je kunt dus in dit geval gerust afstoten op trekhoogte. Maak er een goede vlakke stoot van. Als de speelhal kort onder de band ligt, kun je de achterhand een beetje liften. Wanneer je diep moet aanspelen op bal één heeft aanvullend effect meestal slechts geringe uitwerking. Effect wordt pas extra nuttig als de stootplaats ver van de hartlijn ligt.</p>				<p>Bal twee moet je halfvol aanspelen. Deze duidelijke opdracht is een hulpmiddel om het stootbeeld zo goed mogelijk te verstaan. De omstandigheden van tafel en speler vragen soms een kleine aanpassing. Alle opdrachten en adviezen nemen niet weg dat je zelf de stoot moet maken. Bal één geven we een natuurlijk rolpatroon door rolhoog af te stoten. Het uitrollen naar drie verloopt makkelijk als we een beetje rechts afstoten, voor ongeveer tweederde. Als twee niet voldoende bijkomt, heb je waarschijnlijk te licht aangespeeld.</p>																									
lo		bal 1 - 39		ro		bal 1 - 44																							
<p>Je kunt met dit spelmodel vele kanten uit. De keuze voor deze benadering is ingegeven door een beperking van het klotsrisico. Als bal één vlot genoeg is, valt die zorg wel mee. Bal één raak je op trekhoogte, met tweederde links effect. Bal twee moet je voor eenvierde vol raken, om die bal in de goede richting te duwen. Let erop, dat je bal één goed, vlot en diep genoeg raakt. Met het effect komt bal één dan makkelijk genoeg door de hoek. De verzamelpositie in de ruimte vraagt een nadere uitwerking.</p>				<p>In deze situatie ligt speelbal één tamelijk ver van bal twee. Je moet daarom nog nauwkeuriger dan anders aanspelen op de juiste dikte bij twee. Aanspelen van grotere afstand laat de mogelijkheid open voor schommelen of uitzellen van de stootbal. Stoot af op rolhoogte. Geef bal één voor drievierde rechts effect. Bal twee wordt voor eenvierde vol geraakt. De positie is vergelijkbaar met l.o. Door de gunstige invalshoek van één op twee, is nu gekozen voor indraaien naar drie via de band.</p>																									
<table border="1"> <thead> <tr> <th>opmerkingen</th> <th>bal</th> <th>lb</th> <th>rb</th> <th>lo</th> <th>ro</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td rowspan="3">De keuze voor een speloplossing is sterk afhankelijk van eigen ervaring en spelkennis.</td> <td>1</td> <td>th -</td> <td>rh - 2/3 re</td> <td>th - 2/3 le</td> <td>rh - 3/4 re</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>1/2 vl</td> <td>1/2 vr</td> <td>1/4 vl</td> <td>1/4 vl</td> </tr> <tr> <td>3</td> <td>v</td> <td>v</td> <td>zo</td> <td>wz</td> </tr> </tbody> </table>								opmerkingen	bal	lb	rb	lo	ro	De keuze voor een speloplossing is sterk afhankelijk van eigen ervaring en spelkennis.	1	th -	rh - 2/3 re	th - 2/3 le	rh - 3/4 re	2	1/2 vl	1/2 vr	1/4 vl	1/4 vl	3	v	v	zo	wz
opmerkingen	bal	lb	rb	lo	ro																								
De keuze voor een speloplossing is sterk afhankelijk van eigen ervaring en spelkennis.	1	th -	rh - 2/3 re	th - 2/3 le	rh - 3/4 re																								
	2	1/2 vl	1/2 vr	1/4 vl	1/4 vl																								
	3	v	v	zo	wz																								

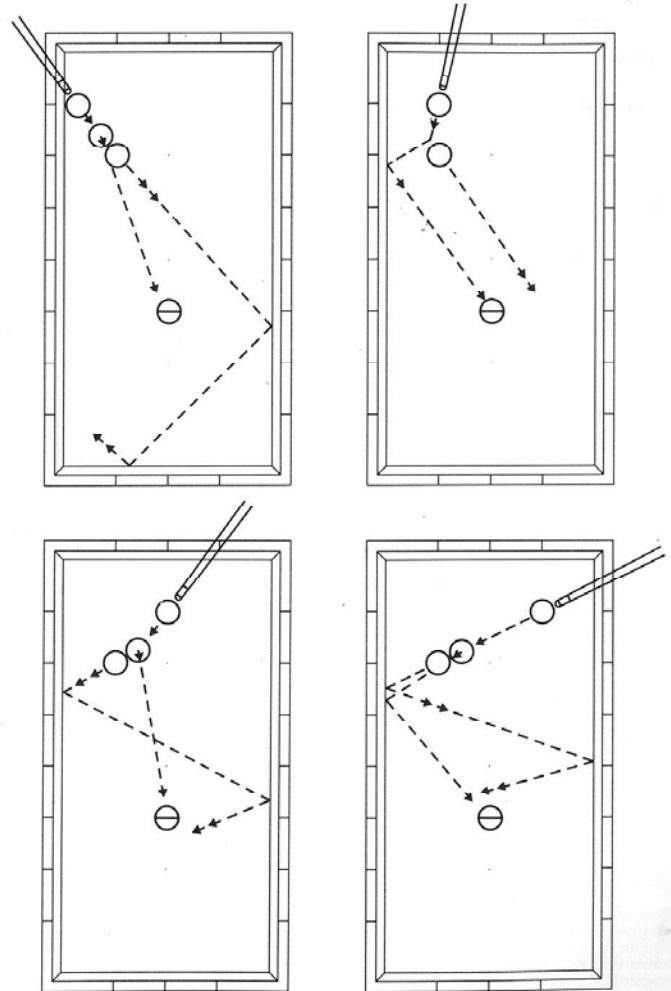
patroon:		ruimte/ruimte	basispositie:		19/23	
bijzonderheden: Makkelijke posities vereisen aparte aandacht, omdat het al snel ontbreekt aan concentratie.						
lb	bal 1 - 15		rb	bal 1 - 25		
<p>Het moeilijkste voor een kundig biljarter is bescheiden spelen. Wie laat niet graag zien waartoe alle oefening allemaal kan leiden. Ook in dit speelbeeld valt het niet mee om gewoon te doen. Het is een fijne, rustige rolstoot. Stoot op rolhoogte af. Enig effect hoof je aan bal één niet mee te geven. De aanspeeldikte op bal twee kan een beetje variëren tussen halfvol en eenvierde vol. Speel bal drie vol aan op de westzijde. Als bal één beheerst gespeeld is, liggen de ballen in verzamelde positie.</p>			<p>Deze trekstoot hoeft geen problemen op te leveren. Je moet er wel rekening mee houden, dat bal drie vol moet worden geraakt om de positie te verzamelen bij de lange band. Je speelt bal één op trekhoogte. Er is geen aanvullend wijkend effect nodig. Bal twee speel je op tweederde vol aan. Dit spelpatroon is een eenvoudige vorm van dubbelrollen. Als het enigszins kan, moet je dubbelrollers zien te vermijden zolang je het plaatsen op drie nog niet goed beheerst.</p>			
lo	bal 1 - 30		ro	bal 1 - 27		
<p>Je kunt op safe spelen door een directe trekstoot te maken op bal twee. Meestal moet dat zo sterk worden gespeeld, dat er van verzamelen geen sprake is. Het rolpatroon moet goed gespeeld worden om nuttig te zijn. Stoot rolhoog af op één en geef je speelbal voor drievierde rechts effect. Bal twee raak je op drievierde vol, zodat hij op tempo wordt rondgeduwd. De carambole kan direct lopen of via terugkaatsen van de lange band.</p>			<p>Deze spelpositie lijkt in veel opzichten op de eerste tekening. In deze situatie is goed plaatsen nog iets lastiger. Stoot rustig op rolhoogte af. Neem voldoende tijd om te zien of je bal twee voor eenvierde vol aanspeelt. Om voldoende in te draaien naar bal drie, geef je bal één voor tweederde links effect. De positie leidt niet tot een verzameling bij de band. Dat is ook niet voor alle spelsituaties noodzakelijk. Soms is het goed om een reeks op te bouwen tot een seriepositie.</p>			
opmerkingen		bal	lb	rb	lo	ro
Het is meestal belangrijker om de plek waar je naar toe speelt te bezien, dan de plaats waar je stoot op bal één.		1	rh -	th -	rh - 3/4 re	rh - 2/3 le
		2	1/4 vr	2/3 vl	3/4 vl	1/4 vr
		3	wz	no	v	zo

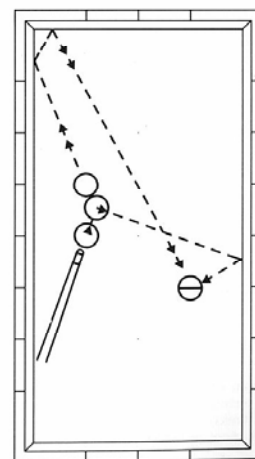
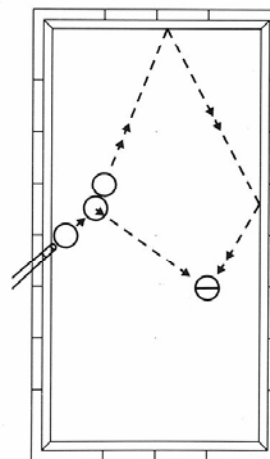
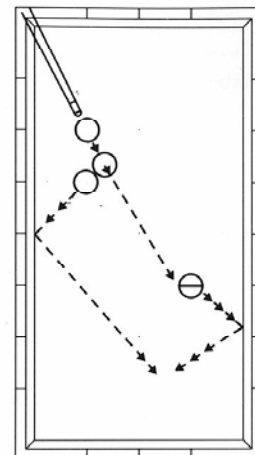
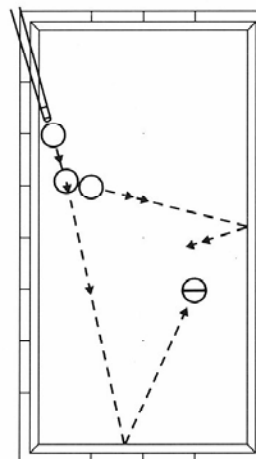
patroon:		ruimte/ruimte		basispositie:		7/23	
bijzonderheden: Een stijlbiljarter voelt zeer goed aan wanneer alle handelingen met elkaar in harmonie zijn. Dan komt het speelplan nauwkeurig overeen met het resultaat.							
lb		bal 1 - 20		rb		bal 1 - 25	
<p>Het zal duidelijk zijn, dat de gekozen speelvorm niet de enige is. Er zijn allerlei benaderingen mogelijk. Sommigen geven de voorkeur aan een directe trekstoot. Anderen prefereren een éénbandstoot. Mijn keuze is meestal ingegeven door verzamelvoorkeur. Een enkele positie doordacht uitwerken kan rust brengen in het spelvervolg. Elke positie optimaal doordenken en benaderen, is voor niemand op te brengen. Perioden van geconcentreerde routine zijn regelmatig nodig. De tweede bal voor drievierde vol op rechts aanspelen. Je kunt afstoten op rolhoogte, zonder effect.</p>				<p>Je kunt deze situatie ook eenvoudig verwerken middels een éénbandstootje. Het is uitstel van een pittige opdracht. Ook dan moet in de vervolgstoot gezocht worden naar een vorm van verzamelen. Deze positie leent zich heus wel voor een directe aanpak. Speel de tweede bal halfvol links aan. De stootbal heeft op rolhoogte drievierde links effect nodig. Tempo en uitdraaien zijn dan voldoende om goed naar drie te komen. De kaatsende tweede bal komt vanuit de hoek naar de verzamelpositie. Een mooie stoot om goed op te oefenen. Het loont de moeite om er zorg aan te geven.</p>			
lo		bal 1 - 30		ro		bal 1 - 35	
<p>Een fraaie doorschietstoot met goede plaatsingsmogelijkheden. De afstoot doe je op rolhoogte met drievierde links effect. Dit linkse effect werkt tegengesteld uit op bal twee. Hierdoor draait de tweede bal makkelijker weg op de lange band. De tweede bal kun je voor ruim drievierde vol rechts raken. Doorschietstoten zijn vooral afhankelijk van materiaal en stoottechniek. Een goede techniek maakt prachtige doorschietstoten mogelijk. Goede ballen zijn echter ook een vereiste. Op sommige wedstrijdtafels laat men wel spelen met tamelijk oude ballen. De veerkracht van het materiaal is dan beduidend afgenomen.</p>				<p>Alles bepalend is de juiste aanspeeldikte op de tweede bal. Een fijn dun stootje moet je in de vingers hebben. Met een vierde vol rechts op twee kun je goed naar de korte band komen. Vanuit dat raakpunt kan het effect op bal één, tweederde links op rolhoogte, een uitdraai naar drie mogelijk maken. De tweede bal wijkt naar de lange band. Bal drie kan daar, door opduwen, ook naar toe gebracht worden. Wanneer de stoot een beetje gunstig loopt, resteert er een seriepositie aan de lange band. Op het moment van afstoten weten de meesten of het gaat lukken. Zoiets voel je en weet je uit ervaring.</p>			
opmerkingen		bal	lb	rb	lo	ro	
Biljarten kent geen eenvoudige stoten. Onderschatting leidt direct tot moeilijkheden in de positie.		1	rh -	rh - 3/4 le	rh - 3/4 le	rh - 2/3 le	
		2	3/4 vr	1/2 vl	3/4 vr	1/4 vr	
		3	v	v	v	nz	

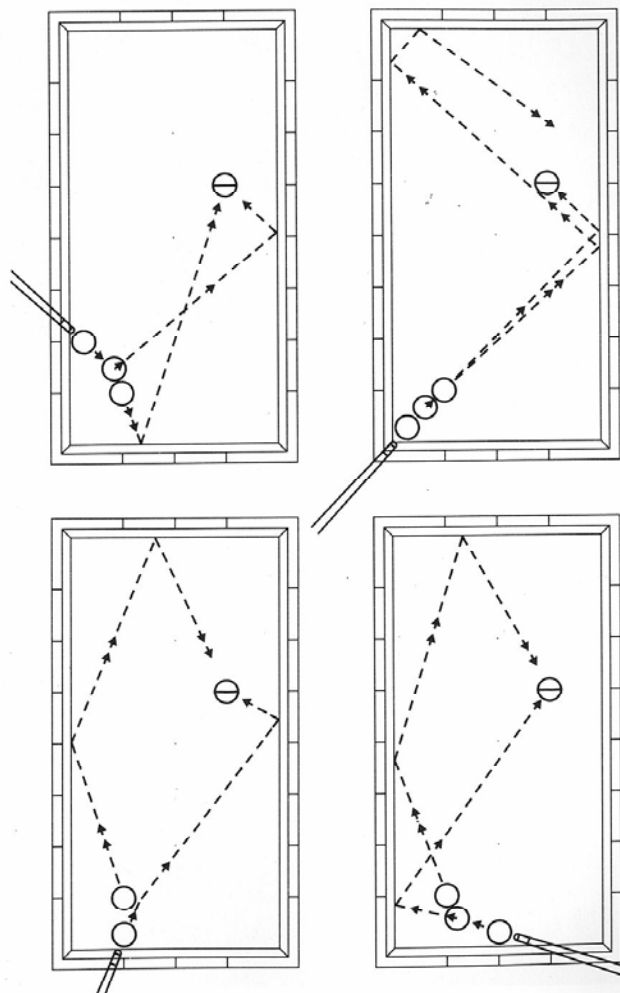
patroon:	ruimte/ruimte	basispositie:	12/28		
bijzonderheden: Het is meer dan logisch, dat een biljarter zijn speltechnisch sterkste punten optimaal benut. Bewerk een speelpositie in de richting van je mogelijkheden.					
lo	bal 1 - 6	rb	bal 1 - 7		
<p>Deze lijnstudie biedt mogelijkheden om aanwezig inzicht te etaleren. Deze positie komt bij doorschieten goed uit de verf. De tweede bal moet je voor zevenachtste vol raken. Door nagenoeg vol raken is de tweede bal goed te plaatsen in een vervolpositie. Met tweederde rechts effect op doorschiethoogte wijkt bal één makkelijk naar de derde bal uit. Om bruikbaar verder te kunnen spelen, moet je niet al te ver van drie komen te liggen. Vanuit de middenpositie kun je naar de hoek bij punt eenenveertig werken. Voor goed doorschieten is een drijvende stootbeweging het meest effectief.</p>		<p>Deze positie kennen we ook in basispositie op de punten zeven en achtentwintig. De aanpak is nagenoeg gelijk. Mits goed uitgevoerd volgt een vloeiend rolpatroon met vervolgmogelijkheden vanuit het midden. Veel spelers maken eigenlijk te weinig gebruik van de sturende en remmende werking in toegepast tegeneffect. Je kunt een overdosering aan stootenergie beperken. De loopsnelheid van bal één is behoorlijk bij te sturen. Bandstoters en kaderspelers weten er wel raad mee. Halfvol rechts op bal twee aansturen. Met tweederde rechts effect op de hartlijn, werken we deze tere stoot af.</p>			
lo	bal 1 - 8	ro	bal 1 - 9		
<p>Dit moet je blijven oefenen, tot je de positie beheerst. Besteed er gerust enige trainingstijd aan. Het loont keer op keer de moeite als je deze posities foutloos hanteert. Bal twee kun je op halfvol links aanspelen. Enigszins ingehouden afstoten op trekhoogte. Met tweederde rechts! effect op bal één. Door het rechtse effect op bal één loopt bal twee makkelijker onder drie door. De derde bal moet je zeer licht aanspelen om een goede positie te verkrijgen. Door zwaar aan te spelen op de derde bal, veeg je het spel voor je uit. Of het vervolg gunstig is, staat niet bij voorbaat vast.</p>		<p>Een mooie technische stoot met een aantal mogelijke risico's in zich. Een dunne snijstoot, rechts langs twee brengt bal twee naar de hoek. Kaatsend kan bal één bij drie komen. Het vervolg biedt weinig perspectief. Doorschieten met beperkte stootenergie kan een goede verzameling opleveren. De tweede bal moet je vol aanspelen. Dwingend afstoten met een lange drive. Geef bal één voor drie-vierde links effect op doorschiethoogte. Als er voldoende tempo is, kaatst bal één soepel naar de derde bal toe. Bal twee kan door tempo roet in de plannen gooien door te klotsen. Enig risico is niet altijd te vermijden bij biljarten.</p>			
opmerkingen	bal	lb	rb	lo	ro
Grote risico's moet je altijd vermijden. Kleine risico's kun je leren inschatten.	1	dh - 2/3 re	hl - 2/3 re	th - 2/3 re	dh - 3/4 le
	2	7/8 vr	1/2 vr	1/2 vl	v
	3	v	wz	v	v

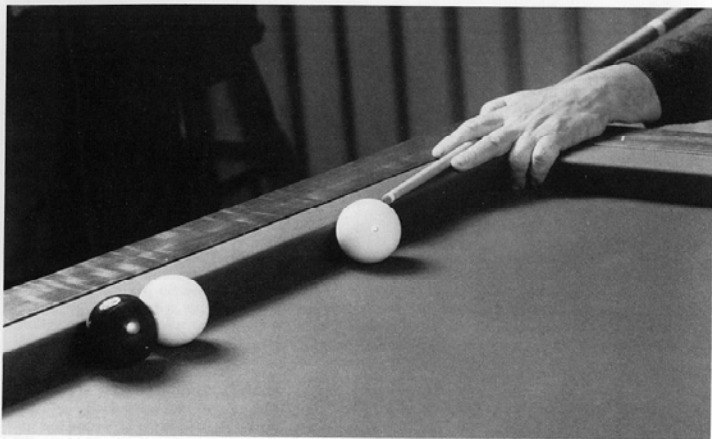

patroon:	ruimte/ruimte	basispositie:	17/29		
bijzonderheden: Eenvoudige situaties moeten perfect verlopen, anders heb je er te makkelijk over gedacht.					
lb	bal 1 - 11	rb	bal 1 - 12		
<p>Dit eenvoudige bandstootje kan met enige zorg door elke biljarter gemaakt worden. Bal twee moet je op eenvierde vol aanspelen. Dat mikken buiten de balpositie blijft altijd lastig. In een oefensituatie merk je dat het niet meevalt om telkens op dezelfde plaats de korte band te raken. Bal één moet je voor tweederde links effect geven. Op de korte band draait bal één dan soepel naar drie. Rustig naar bal drie, om een prettige vervolgsituatie over te houden.</p>		<p>In dit speelmodel moet je met voorzichtigheid te werk gaan. Bal twee speel je voor eenvierde vol aan. Vanaf die plaats kaatst de speelbal naar drie. Probeer daar de westzijde te bespelen. Daardoor duw je bal drie via de lange band weer de tafel op. Bal twee heeft moeite om voldoende tempo te ontwikkelen. Speel je deze situatie wat forser uit, dan rollen de ballen twee en drie richting korte band. Het eindmodel is dan veel moeilijker in te schatten.</p>			
lo	bal 1 - 21	ro	bal 1 - 22		
<p>Je kunt deze positie afwerken op techniek. Bal twee moet je halfvol aanspelen. Het is niet nodig om met effect te spelen. Bal drie mag niet te fors worden geraakt. Als je de westzijde aanspeelt kan bal drie nog enigszins uitkaatsen via de lange band. Het roltempo van bal twee moet je beperken. Dat kun je alleen realiseren door de trekstoot zeer verzorgd uit te voeren. Durf je de stoot niet aan, dan kun je ook een carambole maken door een bandstoot via bal drie.</p>		<p>Deze positie moet je eerst enige keren voor jezelf uitproberen. Bal twee moet zelfs een beetje minder dan halfvol worden geraakt. Stoot af op trekhoogte en geef maximaal rechts effect. Je afstoot moet dwingend en vlak zijn. Geloof in eigen techniek is voorwaarde. Als je weet dat het kan, hoef je ook niet zo fors af te stoten. Speel deze positie nooit te hard uit vrees voor je tegenstander. Bepaal je eigen spelletje.</p>			
opmerkingen	bal	lb	rb	lo	ro
Zorg er altijd voor de kwaliteit van de banden en de afslag te testen voor de wedstrijd. De band heb je veel nodig.	1	hl - 2/3 le	hl - 2/3 le	th	th - 3/4 re
	2	1/4 vr	1/4 vl	1/2 vr	1/2 vr
	3	v	nw	v	no

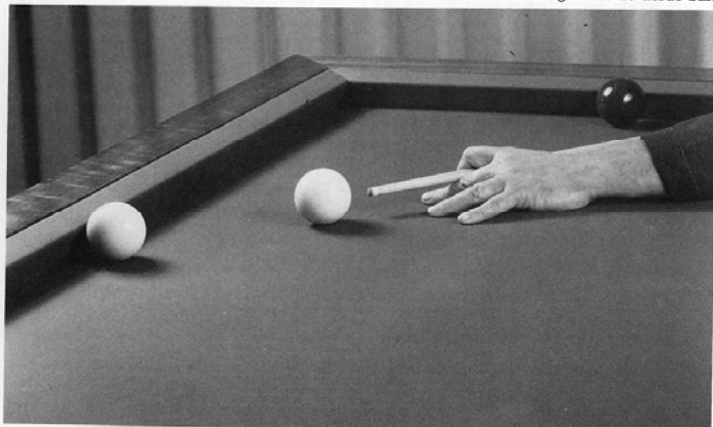
patroon:	ruimte/ruimte	basispositie:	19/37		
bijzonderheden: Technisch lastige stoten die buitengewoon veel zorg vragen in de voorbereiding van de stoot.					
lb	bal 1-31		rb	bal 1-41	
<p>Bal twee kan halfvol worden geraakt. Dan is bal twee goed naar drie te sturen. Direct trekken is te riskant en te moeilijk. We trekken bal één schuin uit via de lange band. Om de speelbal een natuurlijk rolverloop mee te geven spelen we op tweedeerde links effect. Omdat we flink zijwaarts en achterwaarts moeten, spelen we deze bal in op. De positie aan de band van bal één is ook een nadeel. De achterhand moet je enigszins liften. Het zal voor veel spelers erg lastig zijn om het tempo te beperken. Je stoottechniek telt nu.</p>			<p>Dit is een lastige techniekstoot. Je moet bal twee voor zevenachtste vol raken om goed door te schieten. Een kleine wijking neemt de precisie uit het stootpatroon. Om bal één natuurlijk naar drie te laten rollen, geef je op één tweedeerde links effect. Bal één draait dan via de lange band makkelijk naar bal drie. Voor een goede afstoot is een lange, vaste voorhand noodzakelijk. Stoot niet te snel af. Kijk eerst goed of de keulijn in de voorbereiding geen afwijkingen vertoont. Overtuigend afstoten op tempo.</p>		
lo	bal 1-42		ro	bal 1-43	
<p>Je zult merken dat deze stoot meestal te veel zorg meekrijgt. Als je in staat bent om je stootplan bescheiden te houden, dan kan er weinig misgaan. Raak bal twee voor drierde vol op rechts. Om bal één goed naar drie te brengen geven we voor tweedeerde rechts effect. Het meeeffect op één werkt remmend op de lange band. Bal één slaat daardoor wat direkter van de band af. Bal twee loopt zijn eigen baan en komt vrij makkelijk naar drie. Bal één krijgt gauw te veel tempo mee. Maak er een fijne, beheerste rolstoot van.</p>			<p>Als je twijfelt aan eigen kunnen is deze stoot moeilijk te doen. Bal twee speel je voor drierde vol aan. Bal één wijkt daardoor nogal uit naar de lange band. Om goed naar drie te draaien, moet je bal één op de hartlijn voor drierde rechts effect meegeven. Door bal twee nogal dik aan te spelen, neemt deze voldoende snelheid en de juiste richting om goed naar drie te komen. Als de tafel direct spelen onmogelijk maakt kun je bal één ook eerst naar de lange band brengen bij punt 35.</p>		
opmerkingen	bal	lb	rb	lo	ro
Risicostoten moet je tijdens de training regelmatig oefenen. In de wedstrijd moet je zeker zijn.	1	th - 2/3 le	rh - 2/3 le	hl - 3/4 re	hl - 3/4 re
	2	1/4 vl	7/8 vl	3/4 vr	43/4 vl
	3	zo	v	zz	v

Soms kun je de handen wat moeilijker plaatsen. Pas de handzetting dan aan bij de omstandigheden. Houding en stootvoorbereiding zijn essentieel voor het maken van een verzorgde carambole.

De keerstoot is bepalend voor het verzamelen. De tweede bal moet op de juiste wijze worden aangespeeld. Vanuit die aanpak zorg je daarna voor een zekere carambolage naar de derde bal.

Bijzonderheden

Bijzondere caramboles

De wereld van het kunststoten is omgeven met respect en waardering.

Met aangepaste keuen, ivoren ballen en een reeks ingewikkelde opgaven, komen de vedetten bijeen om elkaar de titels te betwisten. Zo af en toe zou je ook wel eens een fraaie, luxe carambole willen produceren. Wat bij het kunststoten gebeurt, is onder normale omstandigheden moeilijk of nagenoeg niet te realiseren voor de gemiddelde biljarter. Het biljarten met aramithballen en een normale keu, biedt de liefhebber nog voldoende vormen om prachtige stoten te produceren. De tekenbladen geven een aantal suggesties om eens uit te proberen. Een enkele kanttekening helpt je op weg naar een verzorgde oplossing.

- A veel rechts effect, iets onder de hartlijn.
- B halfvol aanspelen, om drie goed op tempo te zetten.
- C voor eenvierde vol aanspelen, met tweederde rechts effect.
- D met dun aanspelen en drievierde rechts effect, kan het lukken.
- E rondspelen lukt wel, als je twee haaks laat kaatsen.
- F goed vol aanspelen op een stevige klots op de tweede bal.
- G het kan ook effectvrij gespeeld worden.
- H maximaal links effect en net voor de hoek inbrengen.
- I met ruim drievierde rechts effect loopt het heel leuk af.

J een stevige klotsstoot met voor tweederde rechts effect op diepte.
K halfvol aanspelen met drievierde links effect.

L met drievierde links effect, trekstoothoogte en gelifte achterhand.

M een losse-band trekstoot met voor drievierde links effect.

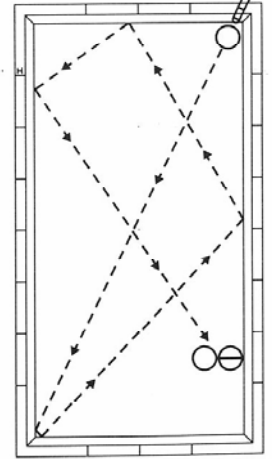
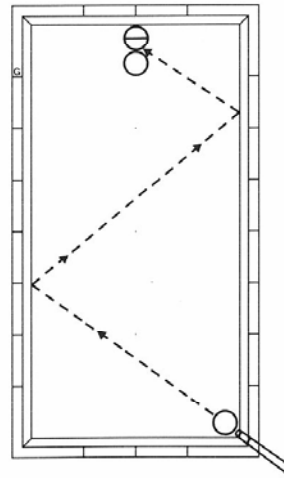
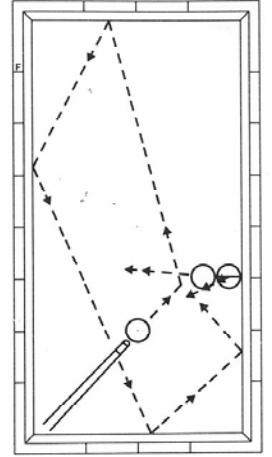
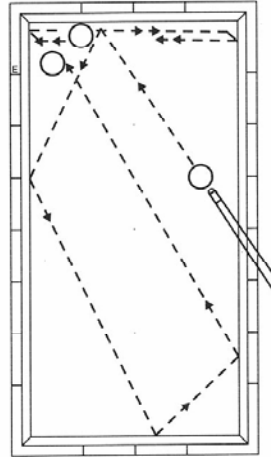
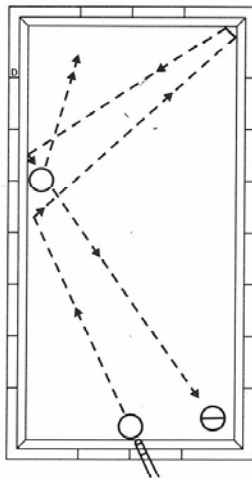
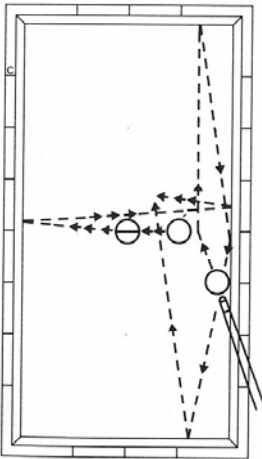
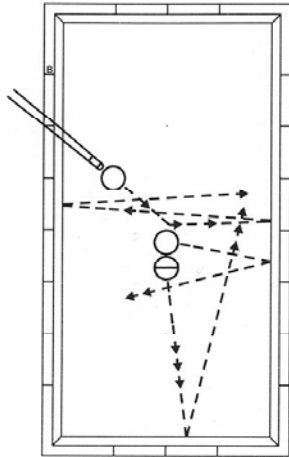
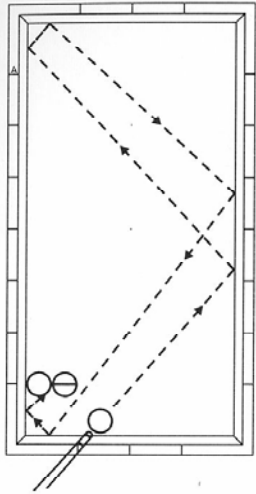
N drievierde vol aanspelen, met voor drievierde rechts trekkend effect.

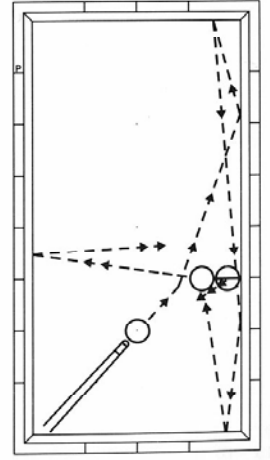
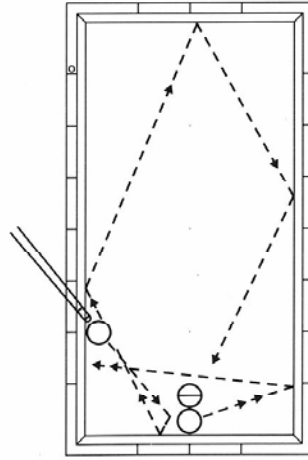
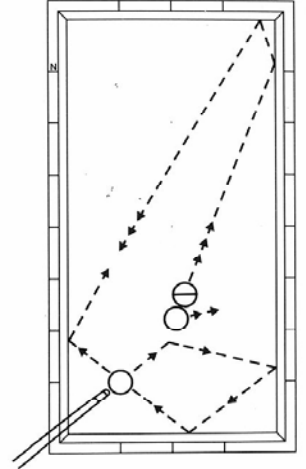
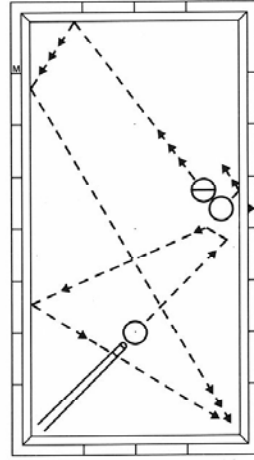
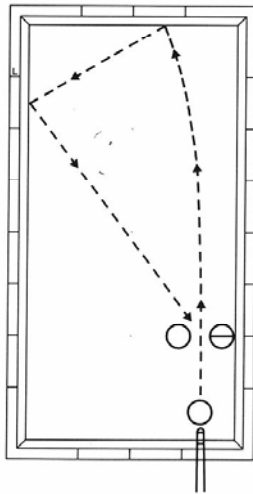
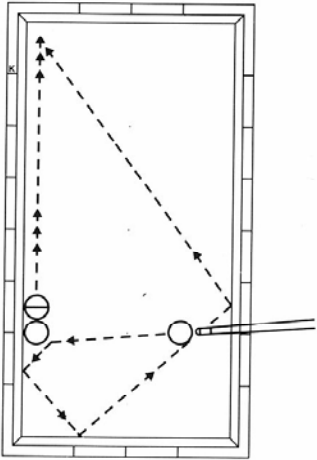
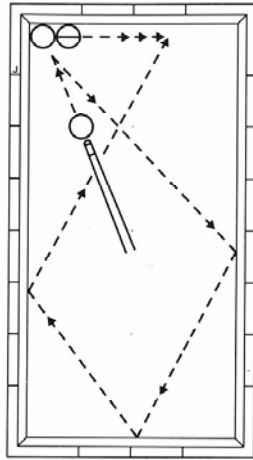
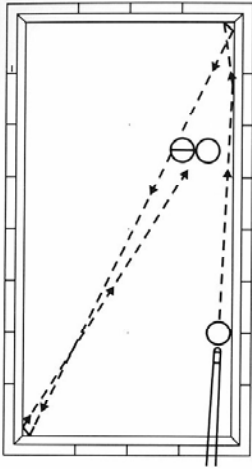
O eenvierde vol raken, met tweederde rechts effect op de hartlijn.

P een dunne tempostoot, drievierde rechts afstoten, op tempo.

Er zijn nog talloos vele varianten te bedenken. Honderden mogelijkheden zijn nog nooit genoteerd. Veel gevorderde spelers vermaken in hun clubhuis of speelgelegenheid de toeschouwers met prachtige verrassingsstoten. Het maakt nog eens duidelijk dat biljarten een sport met zeer veel mogelijkheden is. De begrenzing van het laken door de banden is geen begrenzing van de situatiemogelijkheden op het laken. Een bijzonder fraaie carambole kan, mits goed uitgevoerd, een lust voor het kijkersoog zijn. De kunststoten vragen een lange oefentijd om tot beheersing te komen. De bijzondere carambole maak je ook niet zo maar even. Plaatsing, voorbereiding, inzicht en een verzorgde uitvoering, zijn voorwaarden voor een herhaalbaar goed resultaat.

Zo'n stoot doe je niet zo maar even. Eenmaal gekend kan het een sieraad in je arsenaal zijn.

Oefenschema en speelopgaven

Om een trainingsuurtje zinvol te gebruiken, kun je oefenen aan de hand van een aantal gerichte opdrachten. Met het regelmatig afwerken van een schema kun je alle aspecten in je spel bewust aan de orde stellen. De gebruikte bewoordingen in het schema, zijn ook regelmatig terug te vinden in de tekst van dit boek en het *basisboek Biljarten*. Om de willekeur te beperken zijn de oefensituaties geordend naar moeilijkheidsgraad. De functie van bepaalde oefenstoten is aan het eind van de opdrachtregel aangegeven. Speel in de breedte van de tafel.

1 Het drijven met 1 bal	tempodosering van de achterhand
2 Het drijven met 2 ballen	
3 Tempoplaatsing van de stootbal	bepalen hoe ver de bal rolt
4 Afstoten met opvang op de pomerans	haaks effectvrij afstoten
5 Dun passerend effectvrij caramboleren	mikpunt hanteren buiten de tweede bal
6 Doorschieten met twee en drie bijna op lijn	effectvrij mikpunten bepalen
7 Trekstoot maken met twee en drie op lijn	
8 Kleine, gespiegelde losse-bandstoot	mikpuntbepaling op de band
9 Patroon uitwerken van snij- naar klotsstoot	zie theorie in het boek
10 Kleine rammelstoten in de breedte	plaatsen van bal twee
11 Eénbandstoten uitwerken	ervaren bandinvloeden
12 Uitwerken kleine kaatserie aan de band	serie kleine stootjes maken
13 De keerstoten uitwerken van 30° naar 60°	vaste speelwijze aanleren

In de aanpak van een speelpositie moet je het volgende handelingsschema consequent leren hanteren. Bij geregeld gebruik vraagt dat niet meer tijd dan normaal. Je went er wel aan om bij elke situatie steeds op een goede manier met de opgave op tafel om te gaan.

- Z Zien en bekijken van de situatie op tafel, vanuit verscheidene hoeken.
 I Instappen naar de plek waar je moet staan om te kunnen afstoten.
 S Een goede houding aannemen en het lichaam in balans brengen.
 B De beweging inzetten en herhalen tot alles in harmonie is.
 U De herhaalde beweging doorzetten en de stoot uitvoeren.

Houd de achterhand bij het lichaam.
 De voorhand moet de lichaamsbalans steunen.
 De stootbeweging moet rechtlijnig zijn.

Oefenposities: 1 stootbal, 2 tweede bal, 3 derde bal.
 13/07/17 - 03/11/13 - 08/10/15 - 20/13/11 - 22/18/10 - 24/18/10 - 08/07/25 -
 13/09/07 - 11/07/09 - 12/03/21 - 14/03/17 - 20/08/06 - 25/18/06 - 18/15/03 -
 09/03/15 - 07/03/15 - 05/03/11 - 05/07/25 - 35/25/11 - 19/25/05 - 04/03/35 -
 Succes er mee.

Ter overweging

Zoals in elke sport, is het moeilijk om altijd op de top van je kunnen te spelen. Je kunt dan feitelijk alleen maar teleurstellingen ervaren als je daar niet constant aan kunt voldoen. Spelers met een beperkter techniek of een iets mindere mentale instelling, willen in het begin van een partij nog wel eens tijdelijk vlammen. De kwaliteitsspeler kan vrij constant een hoog technisch niveau handhaven en beschikt over enige reserve aan techniek en inzet. Voor een bewust spelende goede biljarter kunnen de volgende suggesties van nut zijn tijdens een competitiewedstrijd.

- Onderken de beperkingen in je spelkwaliteiten.
 Waag je niet aan stootvormen die je niet of nauwelijks beheerst.
 Je kunt beter werken aan een intensievere stootzorg.
- Als het enkele malen onverwacht misloopt, moet je tijdelijk het speltempo verlagen. Benut de tempoverlaging door te overwegen wat de oorzaak van het mindere spel kan zijn.
 Met die kennis over eigen spel kun je verder werken met een hernieuwde aanpak en instelling.
- Tijdens het spel aan tafel kun je niet constant met alle spelfaceten even intensief bezig zijn. Een groot deel moet behoren tot de 'zekere' routinetechniek. De aandacht en speelzorg mogen zich gerust richten op één aspect van het wedstrijdgebeuren. Een voortdurende totaalzorg is niet lang vol te houden. Blijf fris spelen door een globale totaalzorg met een versterkte concentratie op een onderdeel. Dat mag in de loop van een wedstrijd best wel eens wisselen van thema.
- De kwaliteit van de mentale instelling wordt grotendeels bepaald door het kunnen omgaan met emoties. Een ervaren speler verwerkt alle emoties in positieve zin ten nutte van eigen speelniveau. Op de stoel kun je voornemens kweken voor het moment dat je aan tafel mag komen om te spelen. Veel partijen worden op de stoel verloren door een geestelijke opgave. Een natuurlijke aanvoer van adrenaline in het bloed is nodig om eigen kunnen door mentaliteit en techniek volledig tot ontwikkeling te brengen.
- Breng je optimale inzet in de strijd op het meest geschikte moment. Je kunt die extra speelimpulsen slechts enkele keren opbrengen in een partij. Weet en proef, wanneer 'het' moet gebeuren. Een goed winnaar heeft al zijn mogelijkheden ten volle benut.

De foutenanalyse

Tot mijn verbazing heb ik in veertig jaren biljarten nog nooit een overzicht gezien waarop de meest voorkomende stootvormen waren aangegeven. In de literatuur en de gesprekken worden wel allerlei vormen genoemd en besproken. Ook in het *basishoek Biljarten* en in dit boek over spelsoorten, komen allerlei stoottypen ter sprake. Om beter te leren biljarten, is dit controlemodel in de loop van een aantal maanden tot stand gekomen. Het is een notatiesysteem om een partij te analyseren aan de hand van gemaakte missers. Na een aantal partijen genoteerd te hebben, kun je al spoedig kenmerken terugvinden. Het spreekt voor zich, dat de meest voorkomende mistoot eens extra geoefend moet worden. Dit teruglezen van een partij biedt de speler een geheugensteuntje bij het bespreken van het wedstrijdverloop. Het is tevens een prettige manier om als teamgenoot aandacht te geven aan een wedstrijd. Zo maak je je als supporter nog verdienstelijk. Een nadere beschouwing maakt het ontwerp zeker voor verbetering vatbaar. Het is slechts een begin om met zorg en aandacht de spelzwakheden te ontdekken en door training te verbeteren. Er is tevens ruimte voor het inbrengen van een niet genoemd stoottype. Dat kan per regio verschillen in benaming. Spelers in ontwikkeling moeten er een gewoonte van maken om zich ten aanzien van hun spelhouding te laten observeren. Een zaterdagmiddagobservatie in een clubhuis in Noordwijk leverde de volgende aantekeningen op omtrent een jonge biljarter met drie jaar competitie-ervaring.

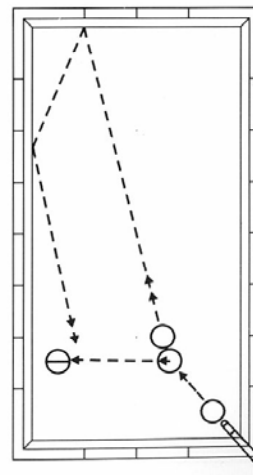
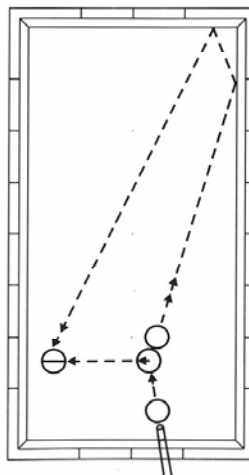
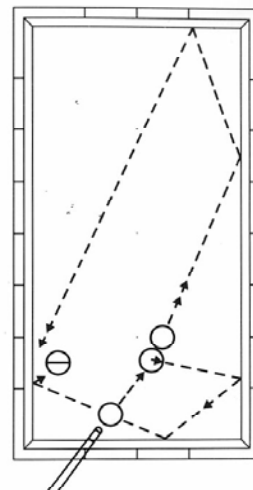
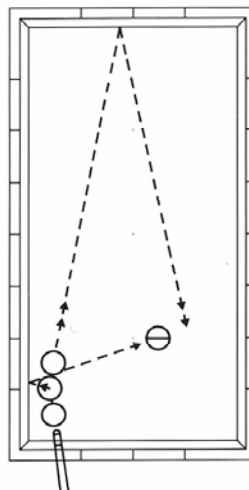
- weinig of geen bewegingsritme in de stootvoorbereiding.
- een veel te lange voorhand, bij kleine speelposities.
- te snel werd een keuze gemaakt ten aanzien van de speelwijze.
- elke nieuwe situatie werd vanuit één oogpunt bezien.
- de voeten vormden geen echt steunpunt in de stootbalans.
- nagenoeg elke afstoot was veel harder dan noodzakelijk.
- de achterhand bevond zich veel te ver van het lichaam af.
- de keu werd door de achterhand slechts met twee vingers gedragen.
- de voorhand kende geen steun op de muis van de hand.
- met gedraaid hoofd, werd slechts één oog optimaal benut.

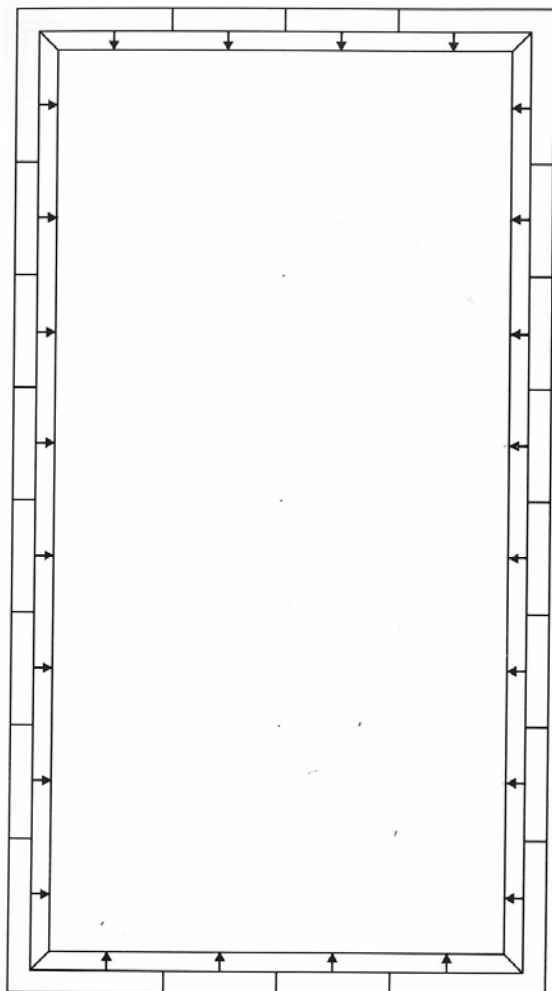
Na een kort gesprekje met de betrokken speler kon een aantal aspecten vrij makkelijk verbeterd worden. In al die jaren had niemand op de club hem ooit enig advies gegeven omtrent zijn houding. Hopelijk zal dat in de toekomst verbeteren. Althans, dat wensen we alle jonge biljarters toe. Iemand moet onze biljartjeugd begeleiden.

Controlelijst missers stootvormen	Le = legereveld exclusief gegevens	m.e. = meeffect										m.e. = met effect										z.e. = zonder effect										o.l. = op lijn										o.h. = onder 'n hoek									
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40										
a. afstoot	beurten																																																		
b. bandstoot	1 band 2 band																																																		
c. rolstoot voorwaarts	te. dun m.e. te. te. dik m.e.																																																		
d. doorschieten	m.e. o.l. z.e. m.e. o.h. z.e.																																																		
trekstoten	m.a. o.l. z.e. m.a. o.h. z.e.																																																		
losse-bandstoten	z.e. m.a. z.e. m.a. z.e. m.a.																																																		
klebstoten	m.a. z.e. m.a. z.e. m.a.																																																		
slijstoten	m.e.																																																		
piquet, masse	p. m.																																																		
seriepositie	bij band in ruimte z.e. m.e.																																																		
lange rolstoot	z.e. m.e.																																																		
i.	→ m.e. z.e. →																																																		
j.	→ l.e. →																																																		

Oefening is nodig voor de categorie:
 klasse: _____ behaalde cat.: _____
 naam: _____ waarnemer: _____
 moy.: _____ spelsoort: _____

patroon:		ruimte/ruimte	basispositie: 31-37/33-34		
bijzonderheden: Het gebruik maken van 153 notatiepunten maakt het puntensysteem geschikt voor zeer veel positieplaatsingen.					
lb	bal 1 - 36-42		rb	bal 1 - 37-43	
<p>Een positie met vele mogelijkheden. De tweede bal moet wel gerappelleerd worden om in een verzameling te rollen. Een directe bal naar drie houdt de tweede bal te veel langs de lange band. Een beheerst plaatsballetje op de derde bal biedt ook te weinig perspectief. De plaatsing via de lange band is wel wat moeilijker te bespelen. De oogmerken van deze aanpak komen dan beter tot hun recht. Nu is de tweede bal wel te plaatsen. Afstoten op amorthoogte, zonder effect. De tweede bal kun je voor drievierde vol op links aanspelen. Nu kaatst de stootbal ingehouden van de lange band af naar de derde bal.</p>			<p>Nu kan er een plaatsing vanaf beide ballen gehanteerd worden. Toch gaat mijn voorkeur uit naar de aangegeven speelwijze. Een bal aan de band is beter te bespelen als derde bal, dan een derde bal die een ruimtepositie inneemt. De tweede bal kun je voor drievierde vol raken. Met een beheerste afstoot en voor drievierde rechts effect op trekstoothoogte loopt bal één makkelijk en goed naar drie. De tempodosering op de tweede bal mag niet te sterk zijn, anders klost de verzamelpositie uit elkaar. Het is zaak om dicht bij de derde bal te eindigen, om goed verder te kunnen.</p>		
lo	bal 1 - 39-43		ro	bal 1 - 40-44	
<p>Het probleem uit de opgave linksboven doet zich hier niet voor. Je kunt nu halfvol aanspelen op de tweede bal. Zeker niet lichter aanspelen, anders zakt de stootbal door de positie. Er is geen effect nodig om naar de derde bal te komen. Wel moet je zeer verzorgd op trekhoogte afstoten. Dit behoort tot de groep fraaie verzamelstoten. Telkens oefenen, tot je deze afstoot heel goed in de vingers hebt. In tempo en plaatsing moet dit een verzameling worden. Biljarten is dikwijls het onderkennen van de goede verzamelmomenten. Zoiets moet je leren aanvoelen. Juist de zekere stoot met goede vervolgmogelijkheden mag je niet laten mislopen.</p>			<p>Een vergelijkbare positie. De tweede bal is heel goed te plaatsen. Je hebt het bijna voor het uitzoeken. Van groter zorg is het aanroltempo op drie. De derde bal moet nauwkeurig vol worden geblokt tegen de lange band. Speel je te teer aan op twee, dan ben je zelfs de carambole kwijt. Eén moet op de amortlijn, of iets lager, worden afgestoten. Er is geen aanvullend effect nodig als je halfvol aanspeelt op de tweede bal. De terugkeer van de tweede bal kan wat speelruimte hebben. Met een bal in de buurt en bij de korte band, kun je redelijk verder werken aan de positie. Niet elke stoot hoeft een perfecte verzameling te geven.</p>		
opmerkingen	bal	lb	rb	lo	ro
Het doet veel pijn als je een goede positie met onvolgende inzet stuk ziet lopen.	1	al -	+th - 3/4 re	th -	-al -
	2	3/4 vl	3/4 vr	1/2 vl	1/2 vl
	3	wz	v	oz	oz

Klein onderhoud

- de keu** De keu kan goed worden gereinigd met een spiritusdoek. Licht opschuren kan met fijne glaswol. Bij het spelen moet het topeind glad zijn en vrij van ongerechtigheden.
- de pomerans** Het bijruwen van een pomerans kan met een schone vijl of een speciaal metalen plaatje. Even licht op een schuurpapier, met een viltje als harde achtergrond, kan ook effectief zijn. Een uitgezakte pomerans kan goed bijgewerkt worden langs de zijkant van een fijne slijpsteen. Met gram-mendruk slijp je het teveel goed weg. De wrijvingswarmte doet de zijkant van de pomerans makkelijk vervilt en verharden.
- het krijtje** Een te dunne en platte pomerans moet je vervangen. Een krijtje dat op zak gedragen wordt, heeft meestal de goede temperatuur en vochtigheid om op de juiste wijze krijt af te geven. Krijt naar het hart van de pomerans en kijk als je krijt wat je doet en of er inderdaad voldoende krijt aanwezig is. Het papiermet de merk/firmanaam wil nog wel eens loslaten. Een tape om de onderste centimeter beperkt de krijtafgifte aan de hand.
- biljartballen** Schoonmaken kan ook geschieden met een beetje jenever op een stukje laken. Na het reinigen even schoon opwrijven met een wollige doek.
- markeringen** Als de banden geen diamond-markering hebben, dan zijn deze ook te realiseren door punaises, ronde stickertjes, stippen met een markeerpen of anderszins aangebrachte herkenbare punten.
- kaderlijnen** Een wit kleurpotlood kan goed dienst doen i.p.v. het dikwijls kruimelige kleermakerskrijt.
- laken** Met een borstel even het mogelijke vuil losmaken. Een smal zuigmondje kan de strook tegen de banden goed schoon krijgen. De zuigkracht wordt versterkt. Een borstel met zuigmond neemt het stof goed op. Even licht naborstelen in de lengterichting van de speeltafel.
- keunenrek(je)** Een plastic 'zadel' (klembeugel voor holle tentstokken, om kruisende stangen in te klemmen) vanuit de kampwinkel kan ons een goede veilige en goedkope keunenberging bieden.
- klemzetting 16 mm - klembeugel binnenmaat 20 mm
 doorlaatopening 13 mm - plaatshoogte; 100 cm van de vloer
 keudikte op 100 cm is ongeveer 16 mm
- voordelen: geen insteekrisico voor de pomerans
 : geschikt voor elke keulengte
 : geen vloerbeugel/zetting noodzakelijk
 : dichte plaatsing zeer goed mogelijk
 : terugplaatsing is een veilige beweging, zonder enig risico voor topeinde/pomerans

Nawoord

Een sport beoefenen is bezig zijn met een ontdekkingsreis. Keer op keer ervaar je, dat de grenzen van de mogelijkheden nog lang niet zijn bereikt. In de biljartsport is dit ontwikkelingsproces nog in volle gang. Een sport goed leren beheersen vraagt veel tijd en goede begeleiding. De beoefenaren worden gelukkig steeds jonger. Het is niet goed als men pas op latere leeftijd naar een topniveau wil reiken. Het streven op zich is wel verdienstelijk, maar dan is er in de opbouw een aantal schakels verdwenen. Belangstellende, jonge spelers moeten tijdig en deskundig worden opgevangen om hun biljartontwikkeling in goede banen te leiden. Er wordt nog niet gericht genoeg gewerkt aan constante scouting van mogelijke talenten. Te veel veelbelovende, jonge spelers verdwijnen in de massa van middelmatige clubbiljarters. Het competitiegebeuren is natuurlijk een prachtige vorm om met plezier sport en vrijetijdsbesteding te combineren. Een sport die zichzelf wil profileren, moet een deel van de promotie zoeken in toptalent, dat snel en deskundig naar titels wordt gebracht. Dat kost geld, tijd en inzet van velen, dat is mij wel bekend. De aanpak van de volleybalbond, de voetbalbond e.a., laat zien dat een eigentijdse, gerichte topsportafdeling een wervende invloed heeft naar belangstellende, aankomende, jeugdige sporters. Topsporter worden is een doel om naar te streven. Een goede vereniging beschikt over een jeugdafdeling, een biljartgroep voor ouderen(?), een groep competitieplayers, een (club)trainer, een goed benutte clubavond en een actief gemoti-

veerd bestuur. Een goed gevulde prijzenkast vertelt niet alles over het niveau. Het is jammer maar begrijpelijk, dat spelers die niet verder komen in hun spelontwikkeling, de winst van een biljartavond alleen nog zoeken in de wedstrijdpunten. Het afleggen en verdedigen wordt somtijds kundiger uitgevoerd, dan de verzorgde carambolage. Voor de 'buitenwereld' is de structuur van het competitiewezen niet duidelijk. Men vindt het vreemd dat de tegenstander er meer of minder moet halen in een competitiewedstrijd. Een strijd dient gevoerd te worden met gelijke uitgangsmogelijkheden voor beide spelers. Alle spelers behoren naar mijn idee te worden ondergebracht in een bepaalde klasse. Voor elke klassegroep wordt een aantal te maken caramboles voorgesteld in de gangbare spelsoorten van het libre en bandstoten. Zo weet dan een derdeklasser waar hij aan toe is en wat hij waar moet maken aan tafel. In elke klasse, hoe klein ook in marge, zullen altijd sterke en zwakkere broeders zichtbaar zijn. Met minder groepen en klassen wordt promotie een prestatie en kampioen worden een opgave. Nu zijn er soms evenveel hekers als spelers bij een prijssuitreiking. Het bevreemdt mij, dat de KNBB inconsequent handelt. Een biljarter moet een libre-moyenne bereiken hebben, om als kaderspeler aan het biljart te mogen komen. Boven dat moyenne moet men zelfs kader gaan spelen in de landelijke competitie. Deze handelwijze is te billijken, om partijen met al te grote caramboleverschillen te vermijden. Niemand vindt het vreemd dat iedereen, ongeacht het niveau van het librebiljarten, zo maar kan deelnemen

aan kampioenschappen voor bandstoten en/of driebanden. Een zeker libre-niveau zou hier ook het kaf van het koren kunnen scheiden. Het is komisch voor een toeschouwer, om te 'moeten/mogen' kijken naar een driebanden-wedstrijd van spelers die een libre-moyenne van nog geen één kunnen waarmaken. Wie daar naar kijkt, weet dat de biljartsport nog amateuristisch in elkaar steekt en in den lande zijn promotion maar matig verkoopt. Er zijn echter ook goede kanten te bespeuren. De biljartwereld wordt aan de top steeds meer een zaak van jonge kundige spelers. De bondscoach en de gewestelijke instructeurs werken hard aan een kwaliteitsverbreding. Die aanpak en inzet zou in alle districten en verenigingen moeten doorwerken. De tijd is er rijp voor. De jongeren zijn 'in' voor individuele technische sporten. Tennis en golf haken sterk in op deze trend. De biljartwereld moet de kans van de tijd omzetten in een doorbraak naar een sterke vergroting van het ledental. Als de aanzet daartoe gevonden kan worden in begeleidende sponsoring, dan zal mij dat niet spijten. De financiering zal altijd een voorwaarde tot het benutten van mogelijkheden en kansen blijven. Een goede wisselwerking tussen sponsor en sporters, kan beiden langdurig ten goede komen. De driebandenprofessionals zijn een indicatie van een toekomstige ontwikkeling. Een laatste suggestie is, om elke wedstrijd in de teamcompetitie te laten waarnemen door een neutraal persoon, die het wedstrijdformulier mede voor accoord ondertekent. Dat kan een massa kleine geschillen ondervangen. Een boek schrijven over biljarten is

iets anders dan een bond besturen. Het boek kan mogelijk een bijdrage leveren in de ordening van het complexe biljartspel. Het *basisboek Biljarten* en het boek *Spelsoorten* vormen samen een goed geheel om als beginnend biljarter een leidraad tot ontwikkeling te hebben. De bond en haar deskundigen kunnen de biljarter met talenten verder helpen naar een mooie toekomst in een prachtige sport. Veel plezier met de biljartsport.

C.H.A. Juffermans.